

Delårsrapport

2023-08-31

Kommunstyrelsen 2023-09-26 § xx

Arboga
kommun

Kommunstyrelsen 2023-09-26 § xx

Antagen av Kommunfullmäktige 2023-10-12 §xx

© Arboga kommun 2023

Box 45

732 21 Arboga

Telefon: 0589-870 00

Organisationsnummer: 212000-2122

Besöksadress: Smedjegatan 5

Webbadress: www.arboga.se

E-post: arboga.kommun@arboga.se

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING	4
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	5
DEN KOMMUNALA KONCERNEN.....	5
ÖVERSIKT ÖVER VERKSAMHETENS UTVECKLING	6
VIKTIGA FÖRHÅLLANDEN FÖR RESULTAT OCH EKONOMISK STÄLLNING	8
HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE	12
FÖRVÄNTAD UTVECKLING.....	13
STYRNING OCH UPPFÖLJNING AV KONCERNENS VERKSAMHET	14
GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EKONOMISK STÄLLNING.....	17
BALANSKRAVSRESULTAT	49
VÄSENTLIGA PERSONALFÖRHÅLLANDEN	500
EKONOMISK REDOVISNING.....	52
RESULTATRÄKNING.....	52
KASSAFLÖDESANALYS	53
BALANSRÄKNING	54
NOTFÖRTECKNING	55
DRIFTREDOVISNING	67
INVESTERINGSREDOVISNING.....	86

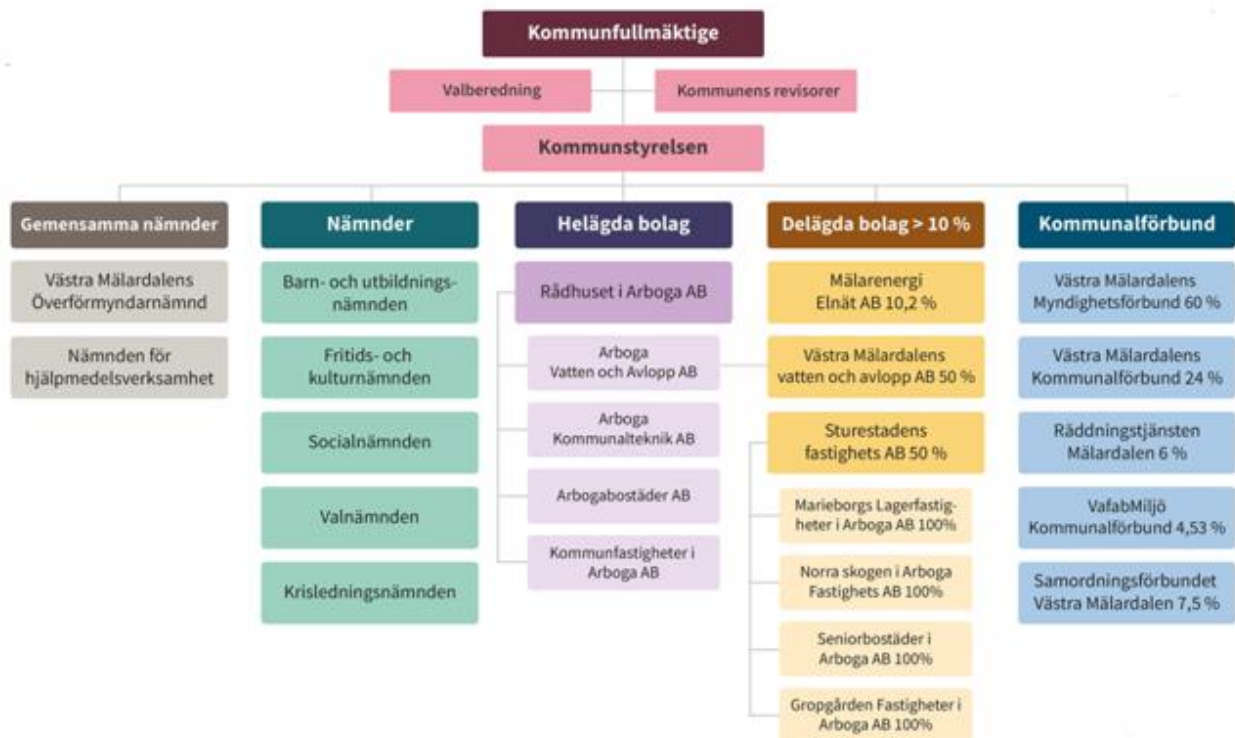
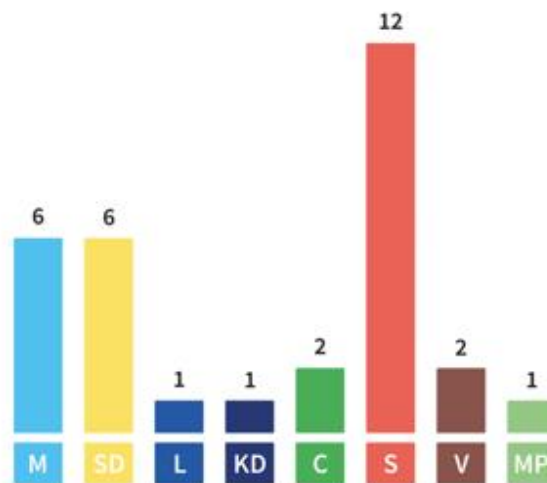
SAMMANFATTNING

- Enligt lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR 2018:597) ska kommunen minst en gång under räkenskapsåret upprätta en särskild redovisning (delårsrapport) för verksamheten och ekonomin från räkenskapsårets början. Minst en rapport ska omfatta en period av minst hälften och högst två tredjedelar av räkenskapsåret. Delårsrapporten ska innehålla resultaträkning, balansräkning samt en förenklad förvaltningsberättelse. Arboga kommun väljer att i delårsrapporten inte upprätta en sammanställd redovisning med hänvisning till arbetsbördan och behov att få tidig information. Dock redovisas i driftredovisningen koncernföretagens och förbundens utfall per den 31 augusti med helårsprognos samt väsentliga händelser under året.
- Den samlade bedömningen är att kommunen i delårsrapporten delvis har god ekonomisk hushållning. Detta baserat på i huvudsak ett verksamhetsperspektiv. Ur ett verksamhetsmässigt perspektiv är ett mål uppfyllt, sex mål delvis uppfyllda och ett mål inte uppfyllt. I målet en långsiktig hållbar ekonomi är alla finansiella indikatorer uppfyllda.
- Det ekonomiska resultatet i kommunen för perioden januari-augusti 2023 är 29,1 miljoner kronor. Kommunens helårsprognos avseende årets resultat är +20,3 miljoner kronor vilket är +20,2 miljoner bättre än budget.
- Prognosen avseende årets balanskravsresultat är 20,2 miljoner vilket är 20,1 miljoner bättre än budget.
- Helårsprognosen i nämndernas och styrelsens verksamhet för helåret 2023 uppgår till +1,5 miljoner kronor.
- Kommunens nettoinvesteringar uppgår i prognosen för helåret till 43,3 miljoner kronor vilket är 27,3 miljoner kronor lägre än budgeterat.
- Befolkningen i Arboga uppgick till 14 058 invånare den 30 juni 2023 vilket är en minskning under året med 25 invånare.
- Vid halvårsskiftet 2023 hade kommunen 939 personer tillsvidareanställda jämfört med 929 personer vid årsskiftet. I hela kommunkoncernen har vi 1081 personer tillsvidareanställda jämfört med 1058 vid årsskiftet.
- Den totala sjukfrånvaron i kommunkoncernen var, under perioden januari – juli, 7,29 procent av arbetad tid vilket är en minskning med 1,47% från föregående år (8,76 procent för samma period år 2022). Av dessa 7,29 procent var över en tredjedel (38,73%) så kallad långtidssjukfrånvaro. Detta kan jämföras med föregående år då siffran var 35,51 procent. Detta indikerar att vi haft en total minskning av sjukfrånvaron, men att långtidsfrånvaron har ökat i förhållande till totalen. Det pågår fortlöpande arbete med att minska sjukfrånvaro och öka frisknärvaro.
- För Arboga kommun ser fördelningen total sjukfrånvaro kontra långtidsfrånvaro ut på ett liknande sätt enligt följande: total sjukfrånvaro 7,31 procent 2023 mot 8,88 procent 2022. Långtidsfrånvaro 36,52 procent 2023 mot 35,13 procent 2022.
- Fritids- och kulturförvaltningen upphör som egen förvaltning från och med den 15 juli 2023. Fritids- och kulturförvaltningens ungdomsenhet (kulturskola och fritidsgård) överförs till barn- och utbildningsförvaltningen och ingår i barn- och utbildningsnämndens ansvar. Övriga enheter övergår till kommunstyrelseförvaltningen. Fritid och kulturnämnden fortsätter sitt uppdrag reducerat för ansvaret för ungdomsenheten.
- Beslut fattas om att uppföra en ny grundskola vid nuvarande Gäddgårdsskolan. En investering som beräknas uppgå till 444 miljoner kronor. Arboga kommun har även nu tagit första spadtaget vid platsen för den nya skolan söder om den nuvarande Gäddgårdsskolan.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

DEN KOMMUNALA KONCERNEN

Koncernen består av en politisk organisation, hel- och delägda bolag. Till den politiska organisationen finns tre förvaltningar som genomför den politiskt beslutade verksamheten. I kommunkoncernen ingår nämndernas verksamhet, de helägda och delägda bolagen och kommunalförbunden. I delårsrapporten upprättas ingen sammanställd redovisning, dock redovisas bolagens och förbundens utfall, helårsprognos och väsentliga händelser. Bolag och kommunalförbund ingår där kommunens röstetal överstiger 20 procent.

ÖVERSIKT ÖVER VERKSAMHETENS UTVECKLING

Den kommunala koncernen redovisade för verksamhetsåret 2022 ett resultat på -7,2 miljoner kronor. Det var ett starkt resultat i grunden som möjliggjorde att kommunen kunde göra en partiell inlösen av ansvarsförbindelsen för pensioner till en kostnad av 59,8 miljoner kronor som var en stor förklaring till underskottet ovan. Kommunens resultat vid årets slut landade efter delinlösen på -20,0 miljoner kronor. Rådhuset i Arboga AB gjorde ett resultat på 4,7 miljoner kronor. Det delägda koncernföretag Sturestaden Fastighets AB redovisade ett resultat på 20,1 miljoner kronor. Västra Mälardalen kommunalförbund samt Västra Mälardalen myndighetsförbund redovisade ett resultat på 5,3 miljoner kronor respektive 0,3 miljoner kronor. En stor anledning till kommunens tidigare goda ekonomiska resultat under senare år har varit en positiv slutavräkning av skatteintäkterna, vilket även präglar 2023. I år räknar vi med en positiv budgetavvikelse på 15,6 miljoner kronor avseende skatter och bidrag, vilket förklaras av en starkare utveckling av skatteunderlaget än den prognos som SKR tog fram i december 2022 som budgeten är sammanställd på. I huvudsak beror det på en starkare utveckling av lönesumman i närtid. Denna kan dock komma motverkas vid en svagare BNP-utveckling. Likaså präglas kommunens prognosticerade resultat av ett positivt finansnetto som beror på högre ränteintäkter på utelämnade lån, på likvida medel samt en högre beslutat borgensavgift än den budgeten beräknades på. Även att nämnderna i år visar sammantaget en ekonomi i balans. Egentligen redovisar socialnämndens verksamheter ett underskott som i år täcks av ett prestationsbaserat statsbidrag.

Utvecklingen av skatteintäkter och statsbidrag har de senaste åren i snitt överstigit kommunens nettokostnadsutveckling utom föregående år då man gjorde en partiell inlösen av ansvarsförbindelsen för pensioner. Kommunens soliditet har haft en positiv trend med goda resultat i den löpande verksamheten och med hög självfinansieringsgrad av investeringar. Även koncernens soliditet har haft en positiv trend. Årliga överskott stärker den långsiktiga ekonomiska ställningen, soliditeten, och bidrar till att finansiera långsiktiga investeringar och betala av kommande pensionsskulder. Helårsprognosen i delårsrapporten för 2023 för kommunen visar ett

prognosticerat resultat vid årets slut på +20,3 miljoner kronor vilket är 20,2 miljoner kronor bättre än budget. Prognosen avseende årets balanskravsresultat är 20,2 miljoner vilket är 20,1 miljoner kronor bättre än budget. Orsakerna till överskottet är positiv utveckling av skatteintäkter, större finansnetto till följd av ränteläget och att verksamheten är i ekonomisk balans.

Den samlade bedömningen är att kommunen i delårsrapporten delvis har god ekonomiskushållning. Detta baserat på i huvudsak ett verksamhetsperspektiv. Ur ett verksamhetsmässigt perspektiv är ett mål uppfyllt, sex mål delvis uppfyllda och ett mål inte uppfyllt. I målet en långsiktig hållbar ekonomi är alla finansiella indikatorer uppfyllda.

En kommun där befolkningen ökar tyder på att staden är attraktiv och växer. Befolkningen minskade med 17 invånare 2022 till 14 083 invånare men minskade med 51 respektive 48 invånare år 2019 och 2020 samt ökade med 61 invånare under 2021. Under första halvåret 2023 minskade befolkningen med 25 invånare och uppgick vid halvårsskiftet till 14 058 invånare, vilket till största del förklaras av ett negativt födelsenetto på 30 personer.

Bostadsförsörjningen är viktig för att en tillväxt men även att det finns mark för etablering av handel och industri. Att bostadsbyggandet håller en jämn och positiv takt är angeläget för att attrahera nya invånare och för att underlätta generationsväxlingar i bostadsbeståndet. Mindre landsortskommuner, däribland Arboga, med ett bra pendlingsläge till de större orterna, kan vara ett bra exploateringsalternativ för bygg- och fastighetsbolag och för enskilda privatpersoner som vill bygga sin villa till rimligt pris.

Vad gäller mark för etablering av handel och industri gäller att ha en bra planberedskap för att kunna erbjuda mark till försäljning för nyetableringar och för befintliga verksamheter i kommunen.

En väl fungerande arbetsmarknad får människor och företag att växa. Bra arbetsmöjligheter lägger grunden för tillväxt och välfärd. Arbetslösheten har minskat under året och uppgick i augusti till 5,9 procent. I riket var motsvarande procent 6,4 och i Västmanland 7,5 procent.

Vid halvårsskiftet hade 1081 personer tillsvidareanställning i kommunkoncernen jämfört med 1058 personer vid årsskiftet. Kommunen hade vid halvårsskiftet 939 antal tillsvidareanställda jämfört med 929 personer vid årsskiftet. Den totala sjukfrånvaron i kommunkoncernen var, under

perioden januari – juli, 7,29 procent av arbetad tid vilket är en minskning från föregående år (8,76 procent för samma period år 2022). För Arboga kommun ser fördelningen total sjukfrånvaro enligt följande 7,31 procent 2023 mot 8,88 procent 2022.

VIKTIGA FÖRHÅLLANDEN FÖR RESULTAT OCH EKONOMISK STÄLLNING

Omvärld

Ekonomi i omvärlden

(enligt Sveriges Kommuner och Regioner, SKR)

Efter några år med pandemi fanns en förhoppning om att kommuner och regioner med en rekordstark ekonomi skulle få tid att hantera pandemins långsiktiga konsekvenser och kommande demografiska utmaningar. Men verksamheten har kommit att påverkas av faktorer som kommuner och regioner inte råar över. På kort tid förmerckades framtidsscenarioet betänkligt under föregående år, detta till följd av kriget i Ukraina och de konsekvenser det medför. Kriget innebär ett stort lidande för Ukrainas befolkning, men det har också kommit att påverka både nuläget och framtidsutsikterna för svenska kommuner och regioner. Kriget i Ukraina medförde en mycket pressad energimarknad, som höjde både produktionskostnader som konsumentpriser. Men det var den upptrissade varuefterfrågan i pandemins kölvatten som bäddade för den globala inflationsbrasan, dessutom en expansiv finanspolitik inte minst från USA. Inflationstakten har därmed drivits upp till historiska nivåer. Världsekonomin präglas ännu 2023 av den höga inflationen, trots att den i de flesta länder i år blir lägre än 2022. Vad som därtill utmärker 2023 är låg BNP-tillväxt. Till stor del är låg BNP-tillväxt följden av hög inflation och stigande räntor. Hushåll världen över möter kraftigt ökande levnadsomkostnader medan lönsamheten pressas alltmer i räntekänsliga delar av näringslivet. Den höga inflationen har tvingat centralbanker världen över till fortsatt åtstramande penningpolitik. Trots efterfrågeförsvagningar har arbetsmarknaden i flera länder hittills stått emot oväntat väl, även i Sverige. Sysselsättningstillväxten mattades dock av 2022, varpå den nedgång av andelen arbetslösa som syns i flertalet länder tycks ha upphört. Svagare sysselsättning och stigande arbetslöshet väntar på flera håll i år, inte minst i Sverige. Till årets nedgång av svensk BNP bidrar, förutom sjunkande hushållskonsumtion, en fortsatt nedgång i bostadsbyggandet. Sysselsättningen dämpas med fördröjning, men en högre löneökningstakt i år och nästa år motverkar försvagningen av skatteunderlaget. De högre löneökningarna ger dock inte mer resurser till kommuner och regioner, då

även löneökningarna i dessa sektorer väntas bli höga. I reala termer beräknas det kommunala skatteunderlaget sjunka i år, med 2,5 procent till följd av att priser, pensioner och löner sammantaget ökar i snabbare takt än skatteintäkterna. Det är första gången sedan 2004 som det reala skatteunderlaget minskar. Den svenska inflationen beräknas i år vara högre än i flertalet jämförbara länder. Inflationen bedöms ändå enligt prognoser falla. Men vägen till prisstabilisering är skakig med många risker och osäkerheter. Under nästa år växer efterfrågan i ekonomin endast svagt. I takt med att inflationen och, med eftersläpning, ränteläget faller tillbaka, antas stämmningsläget hos hushållen gradvis förbättras. Hur långdragen lågkonjunkturen blir och hur snabbt återhämtningen går är förknippat med stor osäkerhet. Arbetslösheten har ökat något sedan förra året, men detta har motverkats av att det är stora kostnader involverade i att rekrytera personal, om arbetskraften ens går att hitta. Det finns med andra ord en stark motståndskraft på arbetsmarknaden som bidrar till att konjunkturedgången inte just nu ser värre ut.

Arbetslösheten bedöms tillfälligt öka till 9,0 procent år 2024 innan den faller tillbaka.

Det ekonomiska resultatet i kommunsektorn har varit starkt under flera år. Men många kommuner förväntas redovisa underskott i år och nästa år. När och hur mycket inflationen dämpas är avgörande för den ekonomiska utvecklingen. SKR bedömer att resultatet återhämtas under 2025 och 2026. Samtidigt ökar de långsiktiga behoven av välfärd och bristen på arbetskraft växer när invånare över 80 år blir allt fler. Kompetensförsörjningen fortsätter att vara en stor utmaning. Den långsiktiga situationen, och därmed utmaningarna, ser olika ut beroende på kommunens ekonomiska ställning, struktur, investeringsbehov och framtida befolkningsförändring.

År 2022 blev resultatet i kommuner och regioner totalt 43 miljarder kronor, vilket var en försäring med 26 miljarder jämfört med rekordåret 2021. Som andel av skatteintäkter och generella statsbidrag motsvarade resultatet 2022 totalt 4 procent. De flesta kommunerna redovisade överskott, och högre skatteintäkter än budgeterat var

den viktigaste förklaringen. Flera år med starka resultat har stärkt soliditeten och den långsiktiga beredskapen har förbättrats i de flesta kommuner. Det bidrar till ett bra utgångsläge inför de stora ekonomiska utmaningar som nu drabbar sektorn, där hög inflation, stigande räntekostnader och kraftiga kostnadsökningar för pensioner medför att resultaten faller i snabb takt. Kommunsektorns ekonomi är mycket ansträngd. En stor utmaning i hanteringen av ekonomin är avsaknaden av regeringsbesked om statsbidragens nivå för 2024, men som inom kort kommer klarna när regeringens förslag till budget blir offentlig. Trots detta är det av yttersta vikt att kommuner och regioner agerar skyndsamt för att gapet mellan kostnader och intäkter inte vidgas ännu mer. Under förutsättning att inflationstakten minskar rejält går även såsom pensionskostnaderna ned 2025, nästan lika drastiskt som de ökade, och resultaten i kommuner och regioner återhämtas. När och hur mycket inflationen dämpas blir avgörande för att trycket från pensionskostnaderna och höga räntekostnader ska lätta och hur ekonomin därmed ser ut i ett lite längre perspektiv.

Ekonomi i Arboga

Arboga har goda ekonomiska resultat men en ekonomisk mer ansträngd situation på sikt. Under 2022 gjorde kommunen ett resultat på -20 miljoner kronor men då genomfördes en delinlösen av den skansansvarförbindelsen pensioner och möjliggjordes tack vare en god ekonomi. Helårsprognosen för 2023 avseende årets resultat i kommunen är ett plusresultat på 20,3 miljoner kronor. Viktigt i sammanhanget är att poängtera att framåt ökar behoven av välfärdstjänster. Befolkningsförändringen är en av de stora utmaningarna, utvecklingen som pågår fortsätter de kommande åren. Vilket innebär att kostnaderna för demografin ökar snabbare än intäkterna, och det behövs ett ökat fokus på effektivisering och omprioriteringar. Det är viktigt med prognoser av befolkningen. Det sker tydliga förändringar mellan åldersgrupper vilket påverkar såväl kostnadstrycket som behovet av verksamhetslokaler.

En god ekonomisk hushållning ställer krav på att kommunen har en långsiktighet i sin planering. Det kräver till exempel en analys av verksamhetsförändringar på grund av den demografiska utvecklingen och se koncernen i sin helhet.

I likhet med kommunsektorn i övrigt finns ett stort behov av investeringar vilket innebär att det krävs ett större driftöverskott för att inte i hög grad behöva låna till investeringarna. Inför 2024 finns stora utmaningar avseende de ekonomiska förutsättningarna. Prisökningar, räntehöjningar och betydligt ökade pensionskostnader innebär att betydande åtgärder måste vidtas om inte ytterligare statsbidrag tillförs. Kommunens helägda bolag har även de påverkats av kraftigt höjda priser i synnerhet inom energiområdet men även problem med leveranser till följd av världsläget. Framåt behöver prioritering ligga på energieffektivisering av kommunala fastigheter påskyndat av skenande energipriser samt översyn av skyddsrum som en följd av kriget i Ukraina. Utveckling av och förädling av koncernens fastighetsbestånd är viktig och prioritering görs i underhåll och investeringsplaneringen.

Befolkning

Under 2022 ökade Sveriges befolkning med 69 230 personer, vilket var 3 801 färre än ökningen under 2021. Den 31 december 2022 uppgick Sveriges folkmängd till 10 521 556 personer. I Västmanland ökade befolkning med 1 746 invånare och uppgick vid årsskiftet till 280 713 invånare. Under 2022 minskade befolkningen med 17 invånare i Arboga beroende på i huvudsak ett större negativt födelsenetto än flyttningsnetto. Vid årsskiftet var antalet invånare i kommunen 14 083. Under första halvåret 2023 minskade befolkningen med ytterligare 25 invånare och uppgick vid halvårsskiftet till 14 058 invånare, vilket till största del förklaras av ett negativt födelsenetto. Under första halvåret 2023 ökade hela Sveriges befolkning till 10 545 310 personer dvs med 23 754 personer. För Västmanland ökar befolkningen till 281 136 personer.

I Sverige beräknas det år 2040 finnas drygt 11 miljoner invånare. Utmärkande för den framtida befolkningen är att andelen 65 år och äldre ökar medan både andelen barn och unga under 25 år och andelen i åldrarna 25–64 år beräknas minska. Det är särskilt andelen personer som är 80 år och äldre som ökar. I hela riket beräknas drygt 8 procent av befolkningen vara 80 år eller äldre år 2040, jämfört med 5 procent idag. Framöver är bristen på arbetskraft en av de största utmaningarna för

såväl kommuner och regioner som hela näringslivet. I välfärdssektorn uppstår de största behovsökningarna kommande år inom äldreomsorgen.

Arbetsmarknad

Arbetslösheten har under året minskat. Från augusti förra året till augusti i år har den minskat från 7,0 procent till 5,9 procent. I riket är motsvarande procent 6,4 procent och i Västmanland 7,5 procent.

Ungdomsarbetslösheten i Arboga är lägst i Västmanland och även lägre än rikssnittet (7,9). Ungdomsarbetslösheten i augusti är 7,8 procent vilket är 0,1 procentenheter högre än samma tidpunkt förra året. Arbetslösheten för utrikesfödda är 16,0 procent vilket är 0,8 procentenheter över rikssnittet, dock en minskning med 3,4 procentenheter från förra året motsvarande period

Bostadsmarknad

Antagandet om att befolkningsutveckling och bostadsbyggande hänger nära samman. Det är viktigt att ha en bra planberedskap för bostäder. Arbete pågår med de befintliga planuppgifterna samt att ta fram nya förslag för detaljplaner för nya bostadsområden, men även områden för företagsetablering. Planprogrammet för Norra Skogen är ett pågående projekt som arbetats med under 2022 samt under de första månaderna och förväntas vara klar under 2023.

Förändringar i verksamheten

Ett "axplock" utvecklingsprojekt som pågår:

- Nytt politiskt program
- Utredning av fritids- och kulturförvaltningen
- Utveckling besöksnäring, det lokala företagsklimatet och etableringsarbetet
- VA-frågor, gemensamt driftbolag mellan Arboga och Kungsör pågår
- Implementering inköpsorganisation
- Fokus digitalisering
- Administrativa funktioner, inrätta, utvärdera och utveckla
- Säkra elförsörjning
- Kompetensförsörjning
- Grafisk profil

Under året har även ny förvaltningschef till Barn- och utbildningsförvaltningen rekryterats.

Risker och osäkerhetsfaktorer

Finansiella risker

Kommunfullmäktige fastställde under 2023 nya riktlinjer för finansverksamheten i en ny finans-

policy. Riktlinjerna gäller för såväl kommunen som för de helägda bolagen. De helägda bolagen ska själva genomföra upplåningen och de lån som förnärvarande kommunen lånat ut till bolagen ska successivt upphöra. För att de helägda bolagen ska kunna genomföra upplåning så måste kommunen ingå ett borgensåtagande för dessa lån. Den totala låneskulden på balansdagen 31 augusti 2023 för kommunen, de helägda bolagen är 838,4 miljoner kronor.

Ett av målen för finansverksamheten är att säkerställa att finanshanteringen bedrivs med god intern kontroll och med beaktande av lågt risktagande. När det gäller skuldhanteringen ska tre typer av risker hanteras:

- Ränterisk (räntebindning), risk för en negativ effekt på kommunens räntenetto på grund av förändringar av det allmänna ränteläget
 - Finansieringsrisk (kapitalbindning), risk för att kommunen inte kan refinansiera sina lån när så önskas eller ta upp ny finansiering på marknaden när behov uppstår
 - Kreditmarginalrisk (marginalbindning), risk för en negativ effekt på kommunens räntenetto på grund av förändringar i kreditmarginaler.
- Utifrån dessa risker är riktlinjer antagna för räntebindning och kapitalbindning.

Hantering av risker i skuldhanteringen	Utfall	Utfall	Riktlinje uppnås
	2022-08-31	2023-08-31	
Högst 40% av portföljen får ha en kapitalbindning som understiger 12 månader	19,00%	15,21%	Ja
Genomsnittliga kapitalbindningen ska vara inom intervall 1,5-4 år	2,57 år	2,33 år	Ja
Högst 40% av portföljen får ha en räntebindning som understiger 12 månader	29,10%	21,17%	Ja
Genomsnittliga räntebindningen ska vara i intervallet 1,5 - 4 år	2,29 år	2,19 år	Ja

En uppföljning per 2023-08-31 visar att de fyra riskerna är hanterade enligt den nya finanspolicyen.

För motsvarande uppföljning i delåret 2022 gjordes då mot annan finanspolicy och andra parametrar. Den genomsnittliga räntesatsen de senaste 12 månaderna är 1,33 procent.

Uppföljningen enligt nya finanspolicyen ska även innehålla delar kring likviditetssituation för att säkerställa betalningsförmåga på kort sikt och lång sikt. Till denna delårsrapport har likviditetsprognos prognosticerats för 2023-12-31. Till årsredovisning kommer vi vidareutveckla rapporteringen med likviditetsprognos på längre sikt. Verksamheten behöver ha rutiner för att effektivt utnyttja tillgänglig likviditet samt uppnå bästa

möjliga finansnetto inom ramen för de riktlinjer som fastställts. Det finns inga derivat och övriga placeringar. Samtliga investeringsobjekt är försäkrade. Vi har inte identifierat några avvikelser från antagen finanspolicy i övrigt. Prognos på likviditetsuppföljning följer nedan och inkluderar majoritetsägda bolag och förbund.

	2022-12-31	2023-08-31	2023-12-31	
	Utfall	Utfall	Prognos	Förändring
Räntebärande nettofordran/skuld, tkr				
Likviditet bank exkl. skattekonto*	150 039	175 968	118 000	- 32 039
-varav majoritetsägda koncernbolag/förbund	60 608	87 687	49 500	- 11 108
Utlåning (utelämnade lån majoritetsägda koncernbolag)	279 320	279 320	279 320	-
Summa räntebärande tillgångar	429 359	455 288	397 320	- 32 039
Låneskuld	- 776 888	- 838 438	- 868 000	- 91 112
-varav majoritetsägda koncernbolag/förbund	- 776 888	- 838 438	- 868 000	- 91 112
Upplåning (Utelämnat lån från Arboga kommun)	279 320	279 320	279 320	-
Summa räntebärande skulder	- 1 056 208	- 1 117 758	- 1 147 320	- 91 112
RÄNTEBÄRANDE NETTOSKULD	- 626 849	- 662 470	- 750 000	- 123 151

förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Arboga kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2023-06-30 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 597 995 510 714 kronor och totala tillgångar till 587 746 158 227 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 014 372 110 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 000 910 066 kronor

Pensionsförpliktelser

Ur risksynpunkt är kommunkoncernens pensionsförpliktelser viktiga att beakta, eftersom skulden ska finansieras under en lång tid framöver.

De pensioner som intjänats före år 1998 ska redovisas enligt blandmodellen enligt lagstiftningen. Det innebär att förändringen och åtagandet inte ska redovisas aktivt i kommunens resultat- och balansräkning. Kommunen redovisar från år 2021 enligt lagstiftningen.

Kommunens avsättning för pensioner uppgick till 116,9 miljoner kronor per den 31 augusti 2023. Ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser uppgår till 240,8 miljoner kronor.

Nedan redovisas kommunens pensionskostnader för år 2022 samt helårsprognos för år 2023. Kostnaderna inkluderar inte de kostnader som finns för pensioner i Räddningstjänst i Mälardalen och Västra Mälardalens Kommunalförbund.

Borgensåtaganden tkr, majoritetsägda bolag och förbund.

	2022-12-31	2023-12-31	Beviljade max borgensåtagande innevarande år	Av Arboga kommun utelämnade lån
	Utfall	Prognos		
Borgensåtaganden				
Arboga kommunalteknik AB	-	5 000	5 000	-
Kommunens borgensåtaganden	218 000	218 000	218 000	192 196
Kommunfastigheter i Arboga AB	568 911	645 000	76 089	38 804
Kommunfastigheter i Arboga AB	-	-	-	53 900
Rådhuset i Arboga AB	-	-	-	-
Summa	786 911	868 000	281 089	284 900

1078,4 miljoner kronor. Borgensåtaganden uppgår till 31 augusti 2023 till 1095,4 miljoner kronor. Borgensåtagandena gäller för bolag och förbund i koncernen. Kommunen har inte åtaganden för så kallade fallskärmsavtal.

Arboga kommun har i november 1994 ingått en solidarisk borgen för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt inspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i

Pensionskostnader (mkr)

(inklusive särskild löneskatt)	2022	2023
Avsättning intjänade pensioner fr o m 1998	1,1	11,8
Avgiftsbestämd ålderspension (individuell del)	25,9	38,3
Pensionsutbetalningar	82,5	22,1
Summa	109,5	72,2

HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE

Investeringsbeslut och första spadtaget ny grundskola

Beslut fattas om att uppföra en ny grundskola vid nuvarande Gäddgårdsskolan. En investering som beräknas uppgå till 444 miljoner kronor. Arboga kommun har även tagit första spadtaget vid platsen för den nya skolan söder om den nuvarande Gäddgårdsskolan.

Befolkningen minskar

Befolkningen i Arboga minskade under både 2019 och 2020 men vände och ökade under år 2021. Under 2022 minskade återigen befolkningen med 17 invånare och uppgick till 14 083 invånare vid årsskiftet 2022. Vid halvårsskiftet minskade befolkningen med ytterligare 25 personer och uppgår till 14 058 personer. Födelsenettet visar ett underskott på 30 personer, det vill säga att antalet döda var fler än antal födda. Däremot flyttar fler personer till Arboga än flyttar från.

Ny webbplats för Arboga kommun

Den 14 februari lanserade Arboga kommun en ny, moderniserad webbplats med fokus på service, användarvänlighet och tillgänglighet.

Framtagande av reviderat kommunvapen

Beslut togs om att börja använda en ny version av kommunvapnet, som har anpassats för att kunna användas även i digitala medier.

Ny organisation för kommunens fritids- och kulturverksamheter

Fritids- och kulturförvaltningen upphör som egen förvaltning från och med den 15 juli 2023. Fritids- och kulturförvaltningens ungdomsenhet (kulturskola och fritidsgård) överförs till barn- och utbildningsförvaltningen och ingår i barn- och utbildningsnämndens ansvar. Övriga enheter övergår till kommunstyrelseförvaltningen. Fritid och kulturnämnden fortsätter sitt uppdrag reducerat för ansvaret för ungdomsenheten.

Nytt driftbolag ska förstärka VA-verksamheten

För att möta utmaningar såsom klimatförändringar och investeringsbehov och skapa en mer robust organisation är Västra Mälardalens VA AB, VMVAB, bildat och aktieägarna har haft bolagsstämma, där styrelsen och VD har tillsatts. VMVAB är ett gemensamt driftbolag med Kungsörs kommun och deras bolag Kungsörs Vatten.

Vasagymnasiet

Vid Skolinspektionens kvalitetsgranskning fick gymnasieskolan återigen ett mycket gott resultat. I årets kvalitetsgranskning mottog skolan det högsta omdömet.

Byggnation för att skapa äldre-platser

Byggnation är påbörjad för att skapa ytterligare äldre-platser i området Hällbacken. Inflyttning är planerad hösten 2024. Upphandling pågår även för ett nytt LSS-boende.

Rekordhøgt betyg för service till näringslivet

Nöjd kund-index, NKI, är en analysmetod som mäter hur nöjda företagare är med kommunernas service. Arboga får sitt näst högsta betyg någonsin Arboga placerar sig fortsatt högt upp på skalan, både i Västmanland och i jämförelse med hela landet. Högsta betyg får Arboga när det kommer till serviceområdena bemötande, tillgänglighet och kompetens. Resultatet för miljö- och hälsoskydd minskar något. För områdena markupplåtelse, servering och brand har ärendena varit för få för att kunna sammanställas i ett resultat.

Arboga medeltidsdagar

I augusti genomfördes Arbogas största publika evenemang, Medeltidsdagarna. Arrangemanget genomförs av föreningen Arboga medeltid och Arboga kommun var en av flera samarbetspartners.

Behörighet till gymnasiet

I årskurs 9 har graden av behörighet ökat och är prel. 85,4% jämfört med tidigare 78%.

Handelsplats Sätra

Tre markanvisningsavtal har tecknats för tomter inom Sätra nordväst.

Arbete att ta fram attraktiva tomter för bostäder och etableringsmark

För att upprätthålla den planberedskap som kommunen avser ha för framtiden behöver ytterligare detaljplaner tas fram i attraktiva områden för att kunna erbjuda attraktiva och varierande bostäder för medborgaren och samtidigt öka attraktionskraften för potentiella inflyttare. Likaså att ha en bra planberedskap för att kunna erbjuda mark till försäljning för nyetableringar och för befintliga verksamheter i kommunen.

FÖRVÄNTAD UTVECKLING

Med anledning av tidigare pandemi och nu kriget i Ukraina har det under 2023 varit en fortsatt osäker och annorlunda tid. Återhämtningen efter pandemin har dämpats till följd av situationen i vår omvärld. Särskilt den europeiska ekonomin har påverkats negativt av Rysslands invasion av Ukraina. Kriget har varit starkt bidragande till den uppgång som skett av energi- och råvarupriser. Detta höjer osäkerheten för hur den ekonomiska utvecklingen ser ut framåt, inte minst förvärras utbuds- och logistikproblemen för den globala handeln, vilket spär på den redan höga inflationen. Den höga energiprisinflationen har spridit sig till flertalet varu- och tjänstepriser också i Sverige och köpkraften urholkas för hushållen, företagen och offentlig sektor.

De långa marknadsräntorna har också ökat dramatiskt och en global penningpolitisk åtstramning väntar. Inflationen och ränteuppgång medför dämpning av konjunkturutsikterna för världsekonomin.

Arboga befinner sig i en situation med ett gott ekonomiskt resultat år 2020–2022 men med mer ekonomisk ansträngd situation från 2023 och framåt delvis till följd av stigande priser, pensionskostnader och räntor till följd av det ekonomiska läget men också behoven av kommunala välfärdstjänster och ändamålsenliga verksamhetslokaler. Föregående år redovisades ett underskott 2022 på 20,0 miljoner kronor. Ett beslut kunde tas om en partiell inlösen av ansvarsförbindelsen för pensioner på 59,8 miljoner kronor, tack vare årets goda resultat.

Behoven av välfärdstjänster ökar i samhället och i Arboga. Befolkningsförändringen är en av de stora utmaningarna de kommande åren. Utvecklingen innebär att kostnaderna för demografin ökar snabbare än intäkterna, och det behövs ett ökat fokus på effektivisering och omprioriteringar. Det är viktigt med prognoser av befolkningen. Det sker tydliga förändringar mellan åldersgrupperna vilket påverkar såväl kostnadstrycket som behovet av verksamhetslokaler.

En långsiktig hållbar ekonomi ställer krav på att kommunen har en långsiktighet i sin planering. Det kräver till exempel en analys av verksamhetsförändringar på grund av den demografiska utvecklingen och se koncernen i sin helhet. Det

kommer finnas behov framåt av årliga effektiviseringar och omprioriteringar. Kan kommunen få ett starkt finansiellt handlingsutrymme finns goda förutsättningar att anpassa sig till framtiden utan skattehöjningar och alltför omfattande neddragningar i verksamheten.

I likhet med kommunsektorn i övrigt finns ett stort behov av investeringar vilket innebär att det krävs ett större driftöverskott för att inte i hög grad behöva låna till investeringarna. Med alltmer stigande räntor innebär en ökad upplåning en större påverkan på resultatet vilket också innebär en risk i det långa perspektivet då det finansiella handlingsutrymmet till kommande generationer kan komma att begränsas. I Arboga finns behov av en ny grundskola och ytterligare platser inom vård och omsorg.

Från och med årsskiftet 2019/2020 är en stor del av den tekniska verksamheten bolagiserad. Under 2021 genomfördes en koncernombildning och det blir även fortsatt fokus framåt i tiden på hela koncernen för att se den totala kommunnyttan.

Kompetensförsörjningen för kommunens välfärdsuppdrag är en stor utmaning för kommunen som organisation. Konkurrensen om arbetskraften ökar bland annat till följd av stora pensionsavgångar. För att trygga kompetensförsörjningen kommer arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare och ledarskapsutveckling fortsatt att vara i fokus.

För att upprätthålla den planberedskap som kommunen avser ha för framtiden behöver ytterligare detaljplaner tas fram. För att klara bostadsförsörjningen inför en demografisk utveckling med en ökning av personer i åldrarna 85 år och uppåt måste fler bostäder av olika slag för äldre skapas. Det är viktigt att kunna möta upp med attraktiv, detaljplanelagd och byggklar mark för olika kategorier boende. Likaså att ha en bra planberedskap för att kunna erbjuda mark till försäljning för nyetableringar och för befintliga verksamheter i kommunen.

STYRNING OCH UPPFÖLJNING AV KONCERNENS VERKSAMHET

Styrmodell

Arboga kommuns grunduppdrag och verksamhet regleras av grundlag, kommunallag, annan lagstiftning och förordningar. Självstyrelsen ger rätt att fatta självständiga beslut, ta ut skatt av invånarna för att ta om hand sina uppgifter och göra prioriteringar så att bästa nytta skapas för medborgarna. Kommunen styrs av förtroendevalda politiker som valts av medborgarna.

Kommunen har en styrmodell för att säkerställa att den politiska viljeinriktningen får genomslag i verksamheterna för att utveckla kommunen i önskad riktning, att vision och mål uppnås och att säkra en god ekonomisk hushållning.

I Arboga styrs verksamheten genom värdegrund, vision, strategiska områden och dess inriktning och mål samt beslut om fördelning av ekonomiska resurser. Visionen och målen beskriver det kommunen vill åstadkomma i framtiden och värdegrunden är de värderingar som genomsyrar verksamheten. Tillsammans anger de för medborgarna och medarbetarna vad kommunen står för och ska förverkliga de närmaste åren.

Arboga kommuns målsättning är att genom ett systematiskt arbetssätt leda och styra kommunens verksamhet så att största möjliga nytta uppnås. Styrning och ledning av kommunens uppdrag och verksamhets utgörs av mandatperiodens politiska program och kommunens grunduppdrag. Styrningen av ser kommunens verksamheten men även de helägda bolagen.

Värdegrund

Med ett professionellt förhållningssätt och en uthållig organisation erbjuder vi service och tjänster av hög kvalitet. Genom ett modigt medarbetarskap och innovativt tänkande förverkligas visionen, "Arboga – plats för inspiration".

Den gemensamma värdegrunden utgår i från Arbogas vision, kommunfullmäktiges strategiska områden och dess inriktning och mål samt grundläggande värderingar som kommunfullmäktige beslutat ska gälla för alla med-

arbetare och förtroendevalda i Arboga kommun och helägda bolag. Med värdegrunden skapas ett gemensamt förhållningssätt som ska genomsyra alla verksamheter. Värdegrunden vägleder i det dagliga arbetet. Den ska stärka den gemensamma identiteten och bidra till bättre styrbarhet och ökad effektivitet i verksamheten. Syftet med att ha en gemensam värdegrund är att skapa:

- Bättre styrbarhet; få organisationens olika delar att samverka på ett mer enhetligt sätt
- Ökad effektivitet; kvaliteten och produktiviteten ökar när så många som möjligt tar ansvar och ser till att de resurser som finns används på bästa sätt
- Stärkt identitet och legitimitet; identiteten i förhållande till medarbetarna stärks och verksamheten får ökad legitimitet utåt.

Värdegrunden är en kompass i det dagliga arbetet. Den banar väg för den kultur som ska känneteckna Arboga kommun. Värdegrunden innehåller ett antal begrepp och värdeord som ska styra medarbetarnas beteende och agerande. Värdegrunden kallas för PUMI. Bokstäverna står för Professionalism, Uthållighet, Mod och Innovation.

Professionellt förhållningssätt

I Arboga kommun har vi ett professionellt förhållningssätt. Det innebär ett gott bemötande där vi lyssnar, svarar och är tillgängliga för alla. Närvarande ledare främjar medarbetarnas engagemang och kompetens. När varje medarbetare gör ett bra jobb skapar vi tillsammans trygghet och hög kvalitet för dem vi är till för.

Uthållig organisation

Arboga kommun är en uthållig organisation som värnar om kommunens resurser på ett ansvarsfullt sätt. Vi jobbar långsiktigt, följer beslut, riktlinjer och rutiner. En stabil organisation gör att vi klarar utmaningar och når framgång.

Modigt medarbetarskap

Arboga kommun präglas av det modiga medarbetarskapet där vi vågar prova nytt och vågar

förändras. Vårt ledarskap motiverar till att göra ett bra jobb och skapar förutsättningar för medarbetarens och kommunens utveckling. Tillsammans bidrar vi till en kultur av stolthet och tillit.

Innovativt tänkande

Arboga kommun inspirerar till innovativt tänkande. Organisationen är öppen för förändring och nya idéer tas till vara. Vi uppmuntrar till delaktighet, kreativitet och utmanar invanda mönster. Det skapar mervärde och goda ambassadörer för Arboga kommun.

Vision

Arboga – plats för inspiration

Visionen 2030 är Arboga – plats för inspiration, vilket också är Arbogas varumärke.

Arboga ska vara en inspirerande plats. I första hand för dem som bor och verkar här, men också för besökare, företag, organisationer och övriga intressenter. Varumärkesarbetets syfte var att hitta en gemensam nämnare att samlas kring. Utmaningen med visionen är att i alla sammanhang och över tid uppnå *Arboga – plats för inspiration*.

Strategiska områden

Visionen fylls med de strategiska områdena och dess inriktningstext som är viktigast för kommunen för att uppnå visionen. Genom inriktningstexterna inom de strategiska områdena förtydligas den politiska viljan. De tre strategiska områdena är:

- Inspirerande livsmiljö
- Inspirerande lärande och arbete
- Inspirerande organisation

Kommunfullmäktiges mål och indikatorer

Inom de strategiska områdena finns nio kommunövergripande mål och ett flertal indikatorer. Dessa mål, indikatorer, aktiviteter och uppdrag ska tillsammans bidra till att visionen uppnås och varje nämnd och styrelse ska arbeta inom sina verksamhetsområden för att de övergripande målen ska nås. För att veta om kommunen är på rätt väg mäts de kommunövergripande målen genom ett antal indikatorer. De kommunövergripande målen och nämndernas och styrelsernas mål ska vara mätbara.

Målvärdena för indikatorerna sätt per år men också för mandatperioden. Läs mer om de strategiska områdena, vilka målen och indikatorerna är och dess resultat i kommande avsnitt i förvaltningsberättelsen.

Nämnderna och styrelserna har egna mål och indikatorer som stödjer att kommunfullmäktiges övergripande mål uppnås.

Planeringsprocessen

Planeringsprocessen styr hur kommunen och de helägda bolagen planerar genomförandet av verksamhet och ekonomi och lägger grunden för uppföljningen. Syftet är att ge bästa möjliga förutsättningar för beslutsfattande. Visionen och målen för mandatperioden med tillhörande mål utgör grunden för planeringen. I den årliga planeringsprocessen planeras och dimensioneras kommunens verksamhet och resurser. Den syftar till att ge förtroendevalda beslutsunderlag för prioritering och styrning av verksamheten samt ge förvaltningsledningen mål och ramar för sitt uppdrag. Planeringsprocessen resulterar i att kommunfullmäktige inför varje verksamhetsår beslutar om en treårig Strategisk och ekonomisk plan (SEP) där mål och resursfördelning framgår.

Resursfördelning innebär att prioritera och fördela ekonomiska resurser till den verksamhet som ska utföras så att mesta möjliga nytta skapas av tillgängliga medel och att de finansiella målen för god ekonomisk hushållning uppfylls. En helhetsvärdering ska göras av finansieringen av verksamheten i form av skatter, statsbidrag, taxor med mera. Resurser fördelas utifrån en värdering av behov i grunduppdraget och hur dessa förändras. Behovsförändringar är till exempel volymutveckling, demografiska förändringar samt pris- och löneutveckling.

Processen består av en mer strategisk del som sker på våren och en mer operativ del som sker på hösten. Under den strategiska delen gör förvaltningarna analyser som ligger till grund för beslut om prioriteringar på kommunnivå som tas av kommunfullmäktige i augusti. Under den operativa delen arbetar nämnderna och förvaltningarna med sin planering utifrån de beslutade ramarna. Här fattar nämnderna och styrelserna beslut senast under december månad.

Uppföljningsprocessen

Kommunstyrelsen leder och samordnar förvaltningen av kommunens angelägenheter och har uppsikt över den kommunala koncernens verksamhet så att kommunfullmäktiges beslut efterlevs och genomförs. Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för att följa de frågor som kan påverka kommunens ekonomiska ställning.

Nämnderna och styrelserna ska, enligt reglementet och ägardirektivet inom sitt område, se till att inom tilldelade ekonomiska ramar bedriva verksamheten enligt de föreskrifter som gäller för verksamheten och de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt.

Uppföljningen är en kontinuerlig process för att följa upp, rapportera och styra kommunens verksamhet och resurser så att verksamheten utvecklas i beslutad riktning. Processen syftar till att ge chefer och förtroendevalda underlag för att vidta åtgärder och styra verksamheten i beslutad riktning. Uppföljningen ska i första hand fokusera på avvikelser, både ekonomiska och verksamhetsmässiga. Genom att fokusera på avvikelser och åtgärdsplaner ska uppföljningen säkerställa att verksamheten når de beslutade målen och håller sig inom de tilldelade ekonomiska ramarna.

Varje chef har ansvar för kontinuerlig uppföljning inom sitt ansvarsområde. Om uppföljningen visar på avvikelser från beslutad inriktning och resursfördelning ska detta utan dröjsmål rapporteras vidare i organisationen. Åtgärder för att korrigera avvikelserna ska genomföras inom egen delegation. Uppföljningen sammanställs i en rapport och behandlas vid varje nämndssammanträde.

Utöver den kontinuerliga uppföljningen och den rapportering som följer av denna ska nämnd, styrelsen och kommunfullmäktige tre gånger per år få en skriftlig uppföljningsrapport. Dessa är;

- Tertiäluppföljning som är till och med april samt årsprognos (nämndernas och styrelsernas prognoser utgår från utfall till och med mars),
- Delårsrapport som är uppföljning till och med augusti samt årsprognos,
- Årsredovisning som är uppföljning till och med december.

Utöver denna skriftliga rapportering ska kommunstyrelsen få en ekonomirapport i mars, juni och november innehållande en översikt av det ekonomiska läget samt eventuella åtgärdsplaner från nämnderna och styrelserna. Målen följs upp i samband med delårsrapport och årsredovisning. Uppföljningen visar om målen nås och ska återföra erfarenheter och kunskap inför planeringen framåt.

Uppsiktsplikt och intern kontroll

Kommunstyrelsen ska enligt kommunallagen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter samt ha uppsikt över verksamheten i övriga nämnder, kommunala bolag och kommunalförbund. I särskilda riktlinjer tydliggörs hur kommunstyrelsen ska fullgöra sitt ansvar, underlätta vid planering av uppsikt samt klargöra förväntningarna på styrelsen, nämnder, bolag och förbund vad gäller uppsiktsplikten. Kommunstyrelsen har en förstärkt uppsiktsplikt över de kommunala aktiebolagen. Detta innebär att i årliga beslut för varje bolag ska prövas om verksamheten varit förenlig med det fastställda ändamålet och utförts inom ramen för det kommunala ändamålet. Kommunstyrelsen har inom ramen för uppsiktsplikten ett övergripande och samordnande ansvar för intern kontroll. I ansvaret ligger ett ansvar för att en intern kontrollorganisation upprättas inom kommunen samt att tillse att denna utvecklas utifrån kommunens kontrollbehov.

Arboga kommun arbetar strukturerat med tydlig ansvarsfördelning för att säkerställa att verksamheten är ändamålsenlig och kostnadseffektiv, att det finns tillförlitlig finansiell rapportering och information av verksamheten samt att det är efterlevnad av tillämpliga lagar och riktlinjer. Styrelserna och nämnderna har ansvaret för den interna kontrollen inom sitt verksamhetsområde och ska säkerställa att risker i verksamheten identifieras, värderas och hanteras. Med risk avses sådant som kan påverka eller hindra att verksamheten når sina mål. Genom värdering och hantering av riskerna kan verksamheten styras i önskad riktning. Styrelsen och nämnderna ska årligen i januari månad upprätta en plan för den interna kontrollen under det kommande året. Denna plan ska sedan följas upp i samband med upprättande av årsredovisningen. Dessa blir separata ärenden i respektive nämnd och styrelse.

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EKONOMISK STÄLLNING

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning är ett lagstadgat krav som återfinns i kommunallagen. Då god ekonomisk hushållning är en allmänt hållen bestämmelse i kommunallagen fordras att varje kommun definierar den närmare innebörden. Kommunen ska upprätta riktlinjer och ta fram finansiella och verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning. Det är viktigt att målen redovisas och förklaras på ett sådant sätt att det framgår varför fullmäktige anser att det är ett uttryck för god ekonomisk hushållning.

Grunden för hur kommunen hanterar sin ekonomi är sund hushållning med de resurser som förvaltas på medborgarnas uppdrag. Ekonomin ska utformas så att varje generation bär kostnaderna för den service som konsumeras. Detta innebär att ingen ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat. Det gäller att hushålla i tiden och över tiden. Kommunerna måste anpassa målen till de egna förutsättningarna, för att säkra nuläge och framtid.

En god ekonomisk hushållning har en vidare innebörd än att ekonomin är i balans. Kommunens verksamhet ska dessutom vara ändamålsenlig och effektiv. Kommunen ska sträva efter att göra "rätt saker" utifrån kunders och medborgares behov och önskemål samt upprätthålla en hög kvalitet i förhållande till förbrukade resurser. De finansiella målen betonar att ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning. Mål och riktlinjer för verksamheten visar hur mycket av de olika verksamheterna som ryms inom de finansiella målen, kopplingen mellan ekonomi och verksamhet.

Bedömningskriterier för måluppfyllelse

Inom de strategiska områdena finns nio mål från kommunfullmäktige. Nämnderna och styrelserna beslutar om egna mål med indikatorer, aktiviteter och arbetsprocesser som ska bidra till kommunfullmäktiges måluppfyllnad och leverans av välfärdstjänster till våra medborgare.

Målbedömningen har tre nivåer. Målet bedöms

vara uppnått, delvis vara uppnått eller inte vara uppnått.

Måluppfyllelse

- Målet har uppfyllts
- Målet har delvis uppfyllts
- Målet har inte uppfyllts år

Till målen i styrmodellen beslutas indikatorer där syftet är att kunna följa resultat över tid för att se om utvecklingen går åt rätt håll. Till indikatorerna finns det ett målvärde för varje år och för mandatperioden.

Indikatorerna bedöms utifrån tre nivåer; Målvärdet uppnått, Nära målvärdet, Ej accepterat värde.

- Målvärdet uppnått, uppfyll nivå större än 95 procent av målvärdet
- Nära målvärdet, delvis uppfylld nivå 80-95 procent av målvärdet
- Ej accepterat värde, inte uppfylld nivå mindre än 80 procent av målvärdet

Vid bedömningen av kommunfullmäktiges måluppfyllelse analyseras bland annat utvecklingen av nämndernas och styrelsernas satta indikatorerna jämfört med de politiskt beslutade målvärdena. Årliga målvärde beslutas men också ett målvärde för hela mandatperioden. Förutom utvecklingen av indikatorer tas även aktiviteter i verksamheten och utveckling av arbetsprocesserna med i bedömningen av måluppfyllelsen.

Dessa mål och indikatorer, aktiviteter och arbetsprocesser ska tillsammans bidra till att visionen uppnås. Varje nämnd och styrelse har egna mål med indikatorer och aktiviteter som ska bidra till utvecklingen inom sina verksamhetsområden så att kommunfullmäktiges övergripande mål uppnås.

Inspirerande livsmiljö

Mål 1. Arboga växer och utvecklas

Adressering av målet: Kommunstyrelsen, samtliga nämnder, kommunala bolag

Samordningsansvar: Kommunstyrelsen

Arboga kommun ska få fler invånare. För att gå i takt med befolkningsutvecklingen ska kommunen tillsammans med bolagen fortsätta att planera för och bygga hållbart med ett varierat bostadsutbud där det finns något för alla. Det ställs stora krav på samhällsplaneringen när nya områden planeras och när trafik och miljökrav ökar.

För att Arboga ska kunna fortsätta att utvecklas och växa krävs nya planer för tomtmark till bostäder, verksamhetslokaler, grönområden, platser för spontanidrott, idrottsplatser, lekplatser och annan infrastruktur.

Arboga kommun ser styrkan i ett sammanhållet Arboga där landsbygd och stad hör ihop och drar nytta av varandra för att skapa helhet. Det ska finnas tillgång till bostäder och närhet till service. Infrastrukturen i form av vägar, el- och mobilnät samt bredband ska ha en hög standard, oavsett var i kommunen du bor och en bra kollektivtrafik ska vara tillgänglig. Bredband är en samhällsbyggnadsfråga som är viktig för näringsliv, kommunal verksamhet och invånare.

Arbogas unika kultur- och naturmiljöer bidrar till ökad attraktion med fler turister och en hållbar livsstil med till exempel närproducerade råvaror. Besöksnäring med attraktioner som har god tillgänglighet bidrar till en levande kommun.

Arboga ska ha en levande stadskärna både var det gäller utbud av handel, kultur och evenemang. En välmående handel bidrar till att skapa ett levande centrum.

Fokusområdena är Antal invånare, Nybyggnation, Infrastruktur för bostäder, arbete, service, bredband, grönytor, gator, vatten och avlopp och Kollektivtrafik samt Attrahera turism, öka besöksnäring och handel

Målet är kopplat till målområdena Ett välmående Västmanland och Ett tillgängligt Västmanland samt delmålen Balans på bostadsmarknaden, Öka kollektivtrafikens marknadsandel, Öka tillgängligheten till natur- och kulturmiljöer och Tillgång till snabbt bredband i Regionala Utvecklingsstrategi (RUS) och Hållbara städer och samhällen och även och Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, Ekosystem och biologisk mångfald i Agenda 2030.

Bedömning: Inte uppfyllt

Måluppfyllelse

Bedömningen är att målet inte kommer att uppnås.

Det finns avvikelser i utfallet av flera indikatorer som befolkningsutveckling, flyttningsnetto och nybyggnation av bostäder.

Det osäkra världsläget påverkar både nuläget och framtidsutsikterna för svenska kommuner och regioner.

Befolkningsutveckling och flyttningsnetto

Befolkningen i Arboga har minskat med 25 personer från årsskiftet fram till sista juni 2023 och det är ett negativt födelsenetto på - 30 under första halvåret 2023. Flyttningsnettot är ganska

stabil och lika många flyttar in som ut, åldersgruppen 20–24 både flyttat in och ut mest av samtliga åldersgrupper, dock med ett negativt flyttningsnetto. Den åldersgrupp som har det högsta positiva flyttningsnettot (+ 9) är åldersgruppen 25–29.

Hållbar infrastruktur

Arboga kommunalteknik AB har under året fortsatt med att arbetat med de investerings- och exploateringsprojekt som beslutats av kommunfullmäktige Stort fokus har under delåret legat på att driva de större pågående investeringsprojekten såsom Storgatan och förberedande infrastrukturarbeten inför byggnation av den nya grundskolan.

Bolaget har utfört drift- och underhåll samt investeringsprojekt åt Arboga vatten och avlopp AB enligt utförandeavtal.

13 000 m² gatuunderhåll är genomförd fram till delåret. En större åtgärd är planerad under hösten. Två villaområden ligger i årets planering innebär det att kostnaden per kvadratmeter blir dyrare än om en större gata beläggs. Detta på grund av att fräsning och asfaltering inte går att tillämpa utan allt måste rivas och justeras om för att uppnå tillfredsställande resultat. Osäkert om ökade kostnader påverkar.

För att upprätthålla en hög driftsäkerhet och trygga leveranser med få störningar för kunder och miljön, arbetar Arboga vatten och avlopp AB med förnyelse av ledningsnät och övriga anläggningar. Renovering av ledningsnätet pågår, Svenskt Vatten rekommenderar en renoveringstakt av dricksvattenledningsnätet på 0,7 procent. Under delåret har cirka 640 meter dricksvattenledningar renoverats vilket motsvarar en renoveringstakt på cirka 0,4 procent. Några viktiga ledningsrenoveringar under året är matarledningen till mellanzon och Storgatan. Förnyelsetakten behöver öka. Arbetet under delåret är delvis uppfyllt genom de projekt som genomförts och de som pågår.

För Kommunfastigheter i Arboga AB och Arbogabostäder AB är god service till hyresgästerna viktiga. Servicenivå för inrapporterade fel från hyresgäster är på god väg att nå målvärdet. Arbogabostäder har inte kunnat presentera prospekt för nyproduktion av bostäder. Detta ligger på is eftersom det för tillfället inte finns någon fastighetsutvecklare.

Kommunfastigheter har ett nära samarbete med övriga aktörer inom koncernen vid varje större byggprojekt, det innebär att vi får med till exempel trafik, vatten och avlopp samt fiberfrågor i ett tidigt skede.

Antalet nya bostäder

Västra Mälardalens Myndighetsförbund har hittills beviljat 5 nya bostäder för Arboga. För resterande del av året finns det ytterligare ett ärende som är under handläggning. Byggandet har gått ner avsevärt under 2023. Bygglovsenheten beräknar att det inkommer två till fyra ytterligare ansökningar om bygglov för bostäder i Arboga under året.

Planberedskap för småhus, övriga bostadsbyggande samt industri och handel

Planberedskapen är sammantaget god. Områden som Norra Skogen och Åbrinken fortsätter att planläggas för bostäder och samhällsservice. Som

en del av kommunstyrelsens strategiska analysarbete har kommunen medverkat i Kairos Future Stora flytt och boendestudie. Studien siktar på att klargöra hur flyttströmmar och boendepreferenser påverkar Arboga kommun samt vilka målgrupper som kommunen attraherar. Studien kommer att vara en del av förarbetet med framtagandet av strategiska dokument.

Intresset för Sätra som etablering för industri och handel har avtagit något då det osäkra världsläget och ökade materialkostnader har påverkat möjligheten till etablering. Samhällsbyggnad och näringslivsenheten fördjupar samverkan för att öka kommunens attraktionskraft i etableringar och kring det strategiska arbetet med kommunens markinnehav. Näringslivsenheten har i uppdrag att ta fram en etableringsplan som kommer att ha gränssnitt mot samhällsbyggnadsenheten och dess arbete framåt med bland annat framtagandet av ny industrimark.

Arbetspendling in- och utpendling

Arbetspendlingen har legat på en stabil nivå under. Ny mätningen kommer att ske under hösten 2023.

Bredbandsuppkoppling

84 procent av hushållen i Arboga har tillgång till bredband på minst 100 Mbit/s. En ökning med nästan 10 procent. Arboga har bättre bredbandsuppkopplingen än liknande kommuners genomsnitt på 81 procent. Ingen av kommunerna i Västmanland når det nationella riksnittet på 91 procent.

I Arbogas tätbygd hade 91 procent av hushållen tillgång till 100 Mbit/s-anslutningar, jämfört med 38 procent på glesbygden. Skillnaden i utbyggnad mellan tät- och glesbygd är förhållandevis stor i Arboga, jämfört med de andra kommunerna i länet.

Årets utfall redovisa under mars nästa år. Då utfallet i år är 84 procent så bör målvärdet för 2023 77,7procent förväntas vara uppfyllt. Under delåret har ett antal fastigheter efteranslutits med fiber. Kanalisation till Sätra syd har utförts i en samförläggning med Mälarenergi samt fastigheter längs Storgatan ansluts löpande. Det pågår även ett fiberprojekt där 29 fastigheter längs Sofidahlsgatan, Västra Ladubacksgatan samt Tappgatan får en anslutning.

Att öka tillgången för hushåll i glesbygden är viktigt. Det pågår en dialog med externa aktörer för hantering av landsbygdsområden i kommunen.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EKONOMISK STÄLLNING

Besöksnäring, handel och evenemang

Marknadsföring av Arboga plats för inspiration sker på lokal, regional och nationell nivå. Kommunens geografiska läge och närheten till natur- och friluftsliv är en av flera anledningar till att resa till Arboga. Hotell- och boendeanläggningar har haft en bra sommaren. Antalet besökande tillsammans med genomförda evenemang i

kommunen skapar också möjlighet till en ökad lokal handel.

Antalet genomförda evenemang är 17. Medeltidsdagarna i augusti är det mest välbesökta arrangemanget under året. Ungefär 15 000 besökare i år. Men arrangörsföreningar anordnar aktiviteter varje vecka under hela året med även de många besökare.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023	Mål 2026	
Befolkningsutveckling	14 039	14 100	14 083		14 103	14 163	
Flyttningsnetto	-20	89	46		50	200	
Antal nya bostäder		60	31		20	200	
Planberedskap småhus	32	30	16	16	25	100	
Planberedskap övriga bostadsbyggande		10 000	20 000	20 000	25 000	100 000	
Planberedskap industri och handel	78	78	78	78	78	300	
Gatuunderhåll m2	23 300	38 700	31 730		30 000		
Förnyelsetakt dricksvattenledningsnätet	0,5%	0,4%	0,4%		0,7%		
Förnyelsetakt avloppsledningsnät			0,3%		0,5%		
Servicenivå för inrapporterade fel från hyresgäster			75%		85%		
Presentera prospekt för nyproduktion av bostäder				0	1		
Arbetspendling inpendling	1 527	1 545			1 545	6 350	
Arbetspendling utpendling	2 796	2 923			2 923	11 467	
Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s	76.4	74.5	83.7		77.0%	80.0%	
Antal evenemang i kommunen			19		20	20	
Försäljningsindex	83	84	81		81	85	

Mål 2. Arboga är tryggt och inkluderande

Adressering av målet: Kommunstyrelsen, samtliga nämnder, kommunala bolag

Samordningsansvar: Kommunstyrelsen

De platser och miljöer som utgör vår vardag och fritid ska upplevas som trygga och är en viktig del i ett attraktivt Arboga. Upplevelsen av att bo i en trygg kommun är en stark tillväxtfaktor och också avgörande för livskvaliteten.

Det behövs förebyggande och främjande insatser för att stärka den sociala hållbarheten för den enskilde individen och för samhället. Förskolor och skolor och andra miljöer ska präglas av trygghet. Genom en starkare social sammanhållning skapas en ökad känsla av trygghet.

Fokusområden är Trygghet i "alla" miljöer och aspekter, Skapa gemenskap samt Minska brottslighet

Målet är kopplat till målområdena Ett välmående Västmanland och delmålet Öka tryggheten i Regionala Utvecklingsstrategi (RUS) och Fredliga och inkluderande samhällen i Agenda 2030.

Bedömning: Delvis uppfyllt

Måluppfyllelse

Bedömningen är att målet trygg och inkluderande delvis kommer att uppnås.

Barn- och utbildningsnämnden olika verksamhetsområden fortsätter att arbeta med prioriterade mål och aktiviteter för att öka delaktighet, trygghet och inkluderande.

Arbetet med trygghetsskapande insatser fortsätter med samverkan mellan olika aktörer.

För att motverka osund konkurrens i näringslivet fortsätter samverkan mellan säkerhetssamordnaren, polis och Västra Mälardalens Myndighetsförbund med tillsynskontroller och insatser för att genomföra bakgrundskontroller vid försäljning av kommunal mark.

Den fortsatta utvecklingen av kommunens hemsida kommer att förbättra utfallet för indikatorn delaktighetsindex. Flera mätningar sker eller slutförs under hösten.

Säkerhetssamordning

Säkerhetssamordnaren på Västra Mälardalens kommunalförbund i samverkan med polisen fortsätter göra ytterligare utbildning och övning kring väpnat våld i skolmiljö. Praktisk övning i att inrymma har genomförts med lärare på en av högstadieskolorna.

Tryggt och inkluderande

Arboga arbetar för att det ska vara tryggt att bo, vistas och verka i kommunen. Upplevelsen av att bo i en trygg stad är en stark tillväxtfaktor och

också avgörande för livskvaliteten. Trygghet och säkerhet är en viktig del i Arboga kommuns varumärke. Under året har arbetet fortsatt med att uppfylla medborgarlöftet för 2023.

Jämfört med samma tidsperiod från förra året syns en svag ökning i totalt polisanmälda brott. Det är i dagsläget svårt att se en tydlig utvecklingstrend vad gäller brottslighet, men generellt syns en tydlig ökning i olika typer av bedrägeribrott.

Effektiv samordning för trygghet (EST)

Strategin för ett tryggare Arboga är ett långsiktigt arbete i samverkan med andra trygghetsskapande aktörer. Inom Förebyggande rådet fortsätter kommunens olika förvaltningar, bolag, säkerhetssamordnare, polis och handelsförening arbeta tillsammans för att ta ett helhetsgrepp om trygghetsfrågor. Den lokala polisen är en central aktör i det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet.

Samverkan sker med gemensamma lokala lägesbilder som bygger på rapportering i kommunens kartläggningssystem och analysystem för otrygga platser och brott men också med olika samhällsaktörer så som näringsidkare, civilsamhället och polisen. Den lokala lägesbilden styr insatser i ett förebyggande syfte. Arbetet bygger på ett kunskaps- och faktabaserat arbetssätt som höjt nivån på kommunens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Metoden har använts av kommunen under flera år och Arboga har i flertalet fall lyfts fram som ett gott exempel nationellt.

Osund konkurrens i näringslivet

Arbetet med att motverka osund konkurrens inom näringslivet har fortsatt i samordning mellan säkerhetssamordnaren, polis och Västra Mälardalens Myndighetsförbund. Ett flertal tillsynsinspektioner har genomförts med gott resultat.

Förebyggande åtgärder

- Beslut om att införa ordningsvakter i centrum med start i augusti, ett samarbete mellan näringslivet och kommunen
- Säkerhetsutbildningar anordnats för näringslivet i syfte att ge stöd och råd kring brottsförebyggande arbetet
- Gemensamt förebyggande insatser mot klotter har fortsatt och med gott resultat
- Reviderade säkerhetsrutinen för Rådhuset
- Påbörjat att införa ett besöksystem för att säkra upp besökshanteringen i Rådhuset

Barn- och utbildning - ökad trygghet och inkludering

Barn- och utbildnings olika verksamhetsområden arbetar med prioriterade mål och aktiviteter för ökad trygghet och inkludering. Ett ständigt pågående arbete. Verksamheterna har en hög upplevelse av trygghet och inkludering.

Inom förskolan genomförs trygghetssamtal och trygghetsvandringar. Ett fokusområde inför kommande läsår är att se över informationen som sker vid lämning och hämtning av barn. I grundskolan är några av åtgärderna för att främja trygghet relationsbyggande aktiviteter, Agera tillsammans och MVP, bestämda placeringar i matsalen, pedagogstyrda strukturerade rastaktiviteter bland de yngre eleverna samt elevvärdar och elevcaféer på högstadieskolorna. I gymnasieskolan genomförs regelbundna årskursvisa informationsträffar med eleverna där aktuella frågor behandlas. Ett synligt och närvarande ledarskap där rektor hälsar välkommen på morgonen och syns frekvent bland eleverna under dagen skapar trygghet.

Elevhälsans kuratorer, skolsköterskor, skolläkare, psykolog samt speciallärare eller specialpedagoger har en viktig roll i trygghetsarbetet på våra skolor.

Fritidsgården Gluggen träffar många av Arbogas ungdomar efter skoltid och har samarbeten med bland annat biblioteket för att skapa trygga vuxennätverk runt ungdomarna.

Fritids- och kultur trygga och inkluderande aktiviteter och med möjlighet till spontana aktiviteter

De arrangemang som Arboga kommun ansvarar för tillsammans med föreningarna, till exempel valborg och nationaldagen, har alla kunnat genomföras, förförsta gången på ett par år. Arrangörsföreningarna är i gång med sina arrangemang efter pandemin och målet om minst 45 arrangemang beräknas kunna uppnås. Hit är alla välkomna.

Medborgarkontoret erbjuder information och vägledning minst 10 timmar i veckan utanför kontorstid (08.00 - 17.00). Här kan man ställa frågor och få hjälp.

Med hjälp av förebyggande ungdomsarbetet kan föreningar få ersättning för att erbjuda aktiviteter för barn och unga vid olika tillfällen. Bland annat har föreningar öppnat idrottshallar under helkvällar. Öppen hall innebär att en, eller flera föreningar håller en idrottshall öppen för ungdomar. Ungdomarna får möjlighet att delta i aktiviteter, umgås eller skapa egna aktiviteter. Deltagandet är kravlöst och syftar till att bidra till en meningsfull fritid. Under kvällar har aktiviteter kunnat genomföras, föreningarna har fått ekonomisk ersättning och kunnat bjuda på något att tugga på för att locka fler personer till gemenskapen.

Under vinterhalvåret erbjuds varje vecka allmänhetens åkning i ishallen i Arboga. Där får alla möjlighet att testa att åka skridskor både med och utan klubba. Att delta i allmänhetens åkning kräver inga förkunskaper, ingen anmälan och är helt kostnadsfritt.

Under skollov samordnas lovaktiviteter med möjligheter till aktivitet inom kommunen. Allt från idrottsaktiviteter till pyssel och sagostunder brukar kunna finnas med. Aktiviteterna är kostnadsfria och de aktiviteter som inte har begränsat deltagarantal kräver ingen anmälan.

Genom att ha skötselavtal med olika föreningar erbjuds flera spår och leder i kommunen. I anslutning till flera av spåren finns också utegym som uppmuntrar fysisk aktivitet och rörelse hos besökarna. Ekbacksbadet har generösa öppettider som möjliggör motion och nöjesbad på olika tider.

Genom billiga hyror, 0-taxa för barn, är hyra av lokaler sällan ett problem för att öppna upp verksamheter.

På fritidsbanken finns möjlighet att kunna låna material helt kostnadsfritt, vilket möjliggör för fler att utöva idrott.

Tillgänglighets- och trygghetskapande åtgärder

Arboga kommunalteknik AB har genomfört flera trygghetskapande åtgärder genom att röja sly runt Norra- och Södraspåret och inför hösten har en översyn av belysningen genomförts vid spårren. Belysning har även bytts längs flera andra gångstråk. Byter ut äldre gatljus mot LED med bättre färgåtergivning på gång- och cykelvägar samt planerar att förstärka belysningen vid vissa övergångsställen.

I parken vid Västerbron och efter Stureleden har gammal växtlighet och träd röjts bort som skytt sikten. På Djäkneklinten har en tidigare led röjt fram som nyttjas av många och flera riskträd har sågats ned.

I projektet Storgatan har kantstenar vid korsningar sänkt så att rörelsehindrade enkelt kan ta sig upp på trottoar. Rampen till entrén vid Kommunfastigheter i Arboga AB och Arbogabostäder AB

har ersatts med en lösning som gör framkomligheten längs trottoaren har förbättrats.

Trygg och säker dricksvattenförsörjning

Arboga vatten och avlopp AB ansvarar för en trygg och säker dricksvattenförsörjning. Vi arbetar med tydliga ramar, egenkontroller, regelbunden provtagning och utbildning av personalen. Västra Mälardalens Myndighetsförbund utför tillsyn så att alla lagar, föreskrifter och egenkontroller följs. Alla prover på utgående dricksvatten från vattenverket under delåret är godkända.

Delaktighetsindex

Arbetet med arboga.se förväntar förbättra utfallet för indikatorn delaktighetsindex. Hemsida har och kommer att öka möjligheten till dialog, information, service och ökad tillgänglighet.

Indexet visar en samlad bild av hur väl kommunen möjliggör för medborgarna att delta i kommunens utveckling. Deltagarindexet är en självskattning.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023	Mål 2026	
Trygghet och säkerhet	52		38		53	60	○
Antal anmälda brott	10 851	8 150	8 553		<8 553	<8 553	○
Vårdnadshavarenkät i förskolan, Barns trygghet	99,5%	95,6%	95,9%		>96,0%	>96,0%	
Elevenkät F-3, Elevers trygghet	95,9%	94,7%	93,1%		>94,0%	>94,0%	
Elevenkät 4-6, Elevers trygghet	90,9%	95,1%	88,7%		>89,0%	>89,0%	
Elevenkät 7-9, Elevers trygghet	92,8%	91,5%	91,3%		>92,0%	>92,0%	
Elevenkät gymnasiet, Elevers trygghet	97,6%	97,0%	100,0%		100,0%	100,0%	
Antal arrangemang som Arbogas arrangörsföreningar erbjuder per år	15	20	45		≥45		
Öppen anläggning, antal per år					≥6		
Eckbacksbadet. Öppetider, timmar per vecka					≥75		
Medborgarkontoret erbjuder information och vägledning under minst 10 timmar i veckan utöver kontorstid (08.00 - 17.00)		7	11		≥10		●

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE
GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EKONOMISK STÄLLNING

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023	Mål 2026	
Brukarnas uppleva trygghet, socialförvaltningen					85%		
Tillgänglighets- och trygghets- skapande åtgärder			10	5	≥5		●
Otjänliga prover på utgående dricksvatten från vattenverket			0	0	0	0	●
Nöjd kundindex fastighet			66%		65%		
Delaktighetsindex, andel av maxpoäng	54%	51%	63%		65%	70%	○

Mål 3. En god omsorg för alla

Adressering av målet: Socialnämnden

Samordningsansvar: Kommunstyrelsen

En god omsorg präglas av trygghet, värdighet och delaktighet. Möjligheten till inflytande och valfrihet ska vara stort. Kommunen ska fortsätta stärka inflytandet för alla med behov av omsorg. Omsorgens insatser ska vara samordnade och utgå från den enskildes behov, situation, förmågor och preferenser.

Öka insatser för barn i utsatta lägen. Samverkan sker mellan samhällsaktörer. Förebyggande arbete intensifieras för att motverka att man hamnar i missbruk och kriminalitet.

Befolkningen i äldre åldrar ökar. Allt fler väljer att bo kvar i det egna boendet långt upp i åldern. Det ställer andra krav på kommunen att bistå med insatser. Omsorg efterfrågas i allt högre grad och verksamhetsutveckling med stöd av digitalisering och nya tekniska lösningar är nödvändig. Arboga ska verka för trygghetsboenden och även verka för flera frivilliga insatser. Den palliativa vården i Arboga ska utvecklas. Kommunen ska samverka med regionen för att ställa om till Nära vård.

Arboga kommun ska verka för att boende inom vård och omsorg ska få ökad trivsel och välmående, genom till exempel anpassade inomhusmiljöer och aktiviteter.

Fokusområden är Högt självbestämmande och kvalitet, Valfrihet, Trivsel och välmående samt Förebyggande insatser

Målet är kopplat till målområdena Ett välmående Västmanland genom delmålen Ökad trygghet och Öka tilliten i samhället i Regionala Utvecklingsstrategi (RUS) och Minskad ojämlikhet samt Fredliga och inkluderande samhällen i Agenda 2030.

Bedömning: Delvis uppfyllt

Måluppfyllelse

Hög självbestämmande och kvalitet, trivsel och välmående, förebyggande insatser påverkar en god omsorg för alla. Bedömningen är att målet är delvis uppfyllt i delår, men att målet kommer uppnås kommer nås.

Hemtagningsteam är infört. Nytt arbetssätt att arbeta med PUMI har införts på VFF. Mätningar av brukarnöjdhet med bemötande re-

spektive med vår service sker under hösten 2023 flera insatser inom områden pågår.

Demografisk utveckling

Den demografiska utvecklingen påvisar att andelen äldre ökar i relation till resten av befolkningen i Arboga. Detta kommer att ha betydelse för vård- och omsorg genom att det behöver skapas fler platser på särskilda boen-

den samt att det finns ett behov av ett trygghetsboende i närtid. Hemtjänsten behöver utökas så att den äldre befolkningens behov av insatser kan tillgodoses. Under maj till juli i år har det inkommit 43 nya beslut till hemtjänst, vilket betyder att redan under 2023 ses ett behov av att utöka hemtjänstens personalresurser.

Resursbrist gällande kompetensförsörjning

Trenden påvisar att andelen människor i arbetsför ålder minskar, vilket betyder att Vård och omsorg redan nu och framledes kommer att få ökade utmaningar med kompetensförsörjningen. Vissa yrkeskategorier såsom tillgången på exempelvis utbildade undersköterskor har minskat inom socialförvaltningen. En handlingsplan för kompetensförsörjning har upprättats. I och med omställningen till Nära Vård, då svårt sjuka i högre grad vårdas hemma, kommer det att vara stora behov av specialistundersköterskor med inriktning avancerad nära vård. Vård och Omsorg har i dagsläget fyra medarbetare som går utbildningen och ytterligare fyra kommer att påbörja utbildningen under året. Trenden påvisar en ökning av personer med demenssjukdomar/kognitiv svikt och för att kunna bedriva och tillhandahålla en god vård med hög kvalitet så måste kompetensen höjas i form av att anställa specialistundersköterskor med inriktning demens.

Teknologisk utveckling

Utifrån trenden resursbrist gällande kompetensförsörjningen måste nya arbetssätt hittas för att arbeta smartare med stöd av tekniken. Den tekniska utvecklingen som pågår idag utvecklas allt snabbare. Detta kommer påverka kommunen både positivt och negativt då det gäller framför allt den mänskliga kontakten som erbjuds våra medborgare. Idag tillhandahåller vård- och omsorg ett antal läkemedelsautomater som erbjuds vårdtagare som endast har beviljad insats läkemedelstöd. Vård- och omsorgen tar ett omtag med utvecklingsarbetet inom vad stödtekniken kan ge nu och framledes från hösten 2023.

Arbeta förebyggande/ utöka anhörigstödet

Att arbeta förebyggande är enligt forskning en framgångsfaktor för det fortsatta arbetet framåt med den äldre befolkningen, dock behöver hänsyn tas till våra ekonomiska resurser och se över vilka arbetssätt som leder till ett mervärde för de verksamheten är tillför.

Vård och omsorg

Den 1 juni startade hemtagningsteamet upp som ett projekt där biståndshandläggarna ingår. Syftet med teamet är att personer vid utskrivning från sjukhus i större utsträckning går direkt hem i stället för till korttidsenheten. Detta ska leda till att personer med sviktande hemsituation i större utsträckning ska få sin vård i hemmet, uppleva trygghet och utifrån en tydlig plan undvika onödiga inläggningar på sjukhus. Målet är att uppnå en kostnadseffektiv organisation där rätt vårdtagare är på rätt plats i rätt tid. Projektet kommer att pågå till den 31 dec 2023, därefter kommer en utvärdering att ske. Förhoppningen är att det ska ge vinster både utifrån kvalitén på vården och ekonomiskt, vilket gör att hemtagningsteamet blir bestående från 2024.

Antal vårdare som besöker en person med hemtjänst är nu fler än målvärdet 16. I september kommer hemtjänstens verksamhet att flytta till nya lokaler på Hällbacken. Man kommer att arbeta mycket med personalens arbetsmiljö för att personalen ska känna stolthet över sin arbetssituation samt vara medvetna om vad ett medarbetarskap innebär. Den största utmaningen kommer att vara rekrytering av personal som har rätt kompetens, undersköterska och specialistundersköterska.

Öppning av ett nytt särskilt boende 2024. Under hösten 2024 beräknas vård- och omsorg slå upp portarna till ett nytt särskilt boende på Hällbacken. I samband med öppnandet av Hällbacken planeras en avveckling av Strandgården.

Socialtjänsten Den nya regeringen avser att gå vidare med förslaget till ny socialtjänstlag som i så fall kommer att lägga ett förslag under år 2024. Verksamheten behöver börja planera för denna omställning och som en del av detta är projektjänsten som anställs för förstärkt föräldraskapsstöd.

Den nya regeringen avser att gå vidare med förslaget till ny socialtjänstlag som i så fall kommer att lägga ett förslag under år 2024.

Individ- och familjeomsorgen

Under flera år har individ och familjeomsorgen barn och familj haft ett ökat inflöde av ärenden. Aktualiseringar, orosanmälningar och ansökningar har under de senaste två åren ökat med

cirka 45 procent. Även familjehemsplaceringar har ökat.

Individ och familjeomsorgen har använt flera statsbidrag till att kunna möta upp nya behov och utveckla sin verksamhet. Några exempel är följande projekt: "Bostad först" - ett nytt arbetsätt kring personer med bostadssociala problem, "Dans för hälsan" - en metod för att förebygga psykisk hälsa samt kompetenshöjande aktiviteter för personal inom familjehemsvården. Ett projekt som startats upp första delåret är insatsen "Extra Vuxen". Den ska leda till att utsatta barn får stöd på hemmaplan. Den implementeras med stöd av organisationen Maskrosbarn. Verksamheten behöver börja planera för denna omställning. En del av detta är den projektjänst som anställs för förstärkt föräldrastöd.

Antal orosanmälningarna har ökat sedan flera år tillbaka. Det är viktigt att verksamheten fortsätter att utvecklas för att kunna ta emot de vuxna, barn och familjer som är i behov av socialtjänstens insatser. Ett arbete pågår att effektivisera insatserna så att beviljad insats blir rätt insats och där utfallet blir att familjer och enskilda klarar sin livsföring utan inblandning av socialtjänsten. Även om det alltid kommer att finnas behov av att placera vuxna, barn och ungdomar i heldygnsvård finns det många fördelar med att satsa på kvalificerad öppenvård i deras närmiljö.

Inom den sociala barnvården ställs krav på socionomexamen för att utföra myndighetsutövning. Det är svårt att rekrytera socionomer. Verksamheten fortsätter att satsa på goda ar-

betsvillkor, ett nära arbetsledarskap och trivsel för att vara en fortsatt bra arbetsgivare där personal trivs, utvecklas och vill stanna kvar. Yrkesresan är en nationell satsning för introduktion och långsiktig kompetensutveckling inom socialtjänsten där Socialstyrelsen och SKR är delaktiga och drivande i utformningen av utbildningssatsningen. Socialförvaltningen valde att gå med i denna satsning under våren 2023 och först ut att utbildas är personal som arbetat inom myndighetsutövning barn och familj mindre än två år. Sex medarbetare är anmälda och kommer att påbörja sin yrkesintroduktion under hösten.

Andelen av befolkningen som får eller söker vård och stöd för narkotikarelaterade problem har ökat. Det har även varit en stor ökning av missbruksplaceringar de senaste åren. Under perioden januari till juli placerades i genomsnitt fyra personer per månad på HVB. Samma period 2023 var i genomsnitt elva personer per månad. Beviljade insatser riktat till våldsutsatta och våldsutövare har även de blivit fler till antal.

En annan stor omställning är lagförslaget gällande Regionens övertagande av all behandling av skadligt bruk och beroende där ansvaret idag ligger hos kommunen. Samsjuklighetsutredningen har lämnat sitt slutbetänkande och förslagen föreslås träda i kraft i januari 2026. Ett arbete har påbörjats i projektform tillsammans med regionen med fokus på kartläggning av behov och inventering av resurser gällande beroendevården.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023	Mål 2026
Brukarna ska vara nöjda med bemötande					85.0%	
Brukarna ska vara nöjda med vår service					85.0%	
Antal vårdare som besöker en person med hemtjänst beviljad av kommunen, under 14 dagar	18	18	19		<16	

Mål 4. Ett rikt och varierat utbud av fritids- och kulturaktiviteter

Adressering av målet: Nämnderna barn- och utbildning och fritids- och kultur

Samordningsansvar: Kommunstyrelsen

Arboga ska ha ett rikt och varierat utbud av fritids-, idrotts- och kulturaktiviteter. Förenings- och idrottsrörelsen engagerar Arbogabor. Detta har betydelse för att ge barn och ungdomar en meningsfull fritid, men har också stor betydelse för att främja folkhälsan och goda aktiva vanor.

Med utgångspunkt i att kulturens frihet ska värnas och främjas, ska bibliotek, kulturskola och kulturföreningar stärka Arbogabons möjligheter att utveckla kreativa och språkliga förmågor. Genom att erbjuda platser för samtal och skapande bidrar kulturverksamheten till fri åsiktsbildning.

Fritid, idrott och kultur skapar ökad tillit och sammanhållning i samhället, och stärker demokratin och yttrandefriheten.

Fokusområden är Ett rikt och varierat utbud av fritids- och kulturaktiviteter, Deltagande i fritids- och kulturaktiviteter, Alla barns möjlighet att delta i aktiviteter, Folkhälsa samt Ett rikt föreningsliv, tillgång till lokaler, många nätverk och arrangörer

Målet är kopplat till målområdet Ett välmående Västmanland och Ett tillgängligt Västmanland genom delmålen Öka andelen som anger att deras hälsa är bra eller mycket bra och Öka deltagandet i kultur- och fritidsaktiviteter i hela länet i Regionala Utvecklingsstrategi (RUS) samt God hälsa och välbefinnande i Agenda 2030.

Bedömning: Delvis uppfyllt

Måluppfyllelse

Bedömningen är att målet är delvis uppfyllt i delår. Biblioteket, Ekbacksbadet, ungdomsenheten erbjuder flertal aktiviteter liksom kommunens förening för barn och ungdomar under skollov. Till exempel rollspel, sommarbokträffar, gratis bad tre dagar per vecka under sommarlovet för årskurs fyra till nio anordnats. Kommunens föreningar har bland mycket annat erbjudit sommarskoj på museet och flera idrottsföreningar haft möjlighet att prova på en idrott.

Arrangörsavtal med föreningar medför att allmänheten erbjuds fler kultur- och fritidsaktiviteter. Det flesta mätningar är helårsvärden och sammanställs vid årsskiftet.

Rikt och varierat utbud av fritids- och kulturaktiviteter
Stor del av fritidsaktiviteterna i kommunen arrangeras av det ideella föreningslivet. Allt från biovisning och operaföreställningar till röjning av spår och leder sköts i mångt och mycket av föreningar.

Avtalen med föreningar ses över så att föreningar får mer långsiktiga förutsättningar och kan planera sina insatser och därmed också säkerställa för allmänheten att det finns ett attraktivt utbud av kultur- och fritidsaktiviteter. I år har kommunen tecknat ett driftavtal med Arboga Alpina på driften av Teknikbacken. Teknikbacken är en viktig fritidsaktivitet på vinterhalvåret och avtalet

säkerställer snötillverkningen i kommunen över tid. Arboga Medeltidsförening har fått ett arrangörsavtal, vilket gör att de populära medeltidsdagarna tryggas och kan planeras med säkrare ekonomiska förutsättningar.

Barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden och fritids- och kulturnämnden har startat projekt med fokus på Nybyholmsområdet. Det är skolan som är utgångspunkt för målet, att med gemensamma krafter öka skolresultat och skolnärvaro, minska antalet personer som får försörjningsstöd samt öka antalet aktiva i föreningsaktiviteter samt öka den fysiska aktiviteten i området.

Konstupphandlingarna för Åspegeln och Skogsglantan är avslutade. Invigning av granstugan på Skogsglantan inviges i juni med sång, musik och glass. Invigningen av konsten på Åspegeln kommer ske under hösten.

Variert utbud av fritids- och kulturverksamheter, med barn och unga som främsta prioritet

Genom de arrangörsavtal med föreningarna erbjuds både biovisningar, teaterföreställningar och musikunderhållning för allmänheten.

Fritid- och kulturnämndens bidragsutskott fattar årligen beslut om verksamhetsbidrag till föreningslivet. Genom ekonomiska medel direkt till föreningarnas verksamheter stöttar nämnden

fortsatt utveckling och ett brett utbud av möjligheter till föreningsdeltagande inom Arboga kommun.

Under skollov samordnas aktiviteter som erbjuds för lediga barn och ungdomar. Biblioteket, Ekbacksbadet och ungdomsenheten anordnar aktiviteter liksom många av kommunens föreningar. Det har till exempel anordnats pysselverkstäder, rollspel och sommarboken-träffar på biblioteket. Barn i årskurs fyra till nio har fått badarmband som berättigat till gratis bad tre dagar per vecka under sommarlovet. Föreningslivet har bland mycket annat erbjudit sommarskoj på museet och flera föreningar har erbjudit möjlighet att prova på olika idrotter.

Biblioteket har erbjudit många aktiviteter med stor variation för både barn och vuxna. Författarbesök, lästräffar på lätt svenska, föreläsningar inom vitt skilda områden och Rutan - barnteater för de yngsta, i samverkan med Arboga museum, Svenska kyrkan/Arbogabygdens församling och Arboga teaterförening. ASK är ett treårigt utvecklingsprojekt som syftar till att stärka infrastruktur och kompetens för bild och form i hela Västmanland. ASK drivs av Region Västmanland i samarbete med Konstfrämjandet och Västmanlands 10 kommuner. Projektet finansieras av Kulturrådet, Region Västmanland och respektive kommun under åren 2021 - 2023. Under 2023 har aktiviteterna i Arboga bestått i en konstinställation av Stuart Mayes på Arboga station samt en workshop med tio ungdomar på Gluggen med samme konstnär.

Under delåret har 50 kurser på Ekbacksbadet genomförs med alltifrån babysim till vattengympa för pensionärer. Utebadet var öppet 10 juni till 20 augusti. Tyvärr har besökssiffrorna varit de lägsta på många år. Detta på grund av det regniga juli och augusti.

Sex konstutställningar har genomförts under delåret. Tre arrangerades av Arboga konstförening och en av fritidsgården Gluggen.

Bra utbud av aktiviteter för vuxna och äldre

Det finns möjlighet för allmänheten över 18 år att boka lokaler för motion och idrott via nätet. Tjänsten behöver marknadsföras bättre, då den kommit i skymundan under pandemin.

Genom att ha skötselavtal med olika föreningar erbjuds flera spår och leder i kommunen. I anslutning till flera av spåren finns också utegym som uppmuntrar fysisk aktivitet och rörelse hos besökarna.

Biblioteket har ett brett utbud av aktiviteter för vuxna och äldre i form av föreläsningar, författarbesök utställningar. Biblioteket har också erbjudit boken-kommer och haft "shared-reading" med boenden på Götgården.

Barn- och utbildning erbjuder attraktiva och ändamålsenliga fritids- och kulturverksamheter

Barn- och utbildning erbjuder ett rikt och varierat utbud av fritids- och kulturaktiviteter, bland annat genom att Kulturskolan har ett rikt utbud av aktiviteter: dans, film, sång, musikproduktion och instrument. Antal barn som kulturskolan når utanför avgiftsbelagd verksamhet, läsåret är 528 vilket är en ökning mot föregående års läsår 500. Ett kulturrådsprojekt som genomförs är musik i förskola med språket i fokus, hur man kan arbeta med musiken som medel för att nå förskolans kunskapsmål i språk och matematik.

En filminspelning i Arboga på Dansens dag, 29 april, där filmelever från Arboga kulturskola filmade danselever som dansade utomhus i skogen under temat Väsen.

Dans för hälsa finns detta läsår i två varianter: Move för mellanstadieelever och Dans för hälsa för högstadie- och gymnasieelever.

Gluggens verksamhet är öppen för alla och alla aktiviteter är kostnadsfria. Verksamheten erbjuder attraktiva och ändamålsenliga aktiviteter i samråd med ungdomarna. Verksamheten bygger mycket på att ungdomarna själva ska engagera sig och skapa aktiviteter och personalen ska stötta och hjälpa. Aktiviteterna består av rörelse och sport, matlagning och bakning, konst, kultur och skapande. Att på Gluggen få träffa trygga vuxna för samtal och stöd gör att ungdomarna trivs i verksamheten.

Några händelser från verksamheten:

- Dans- och filmprojekt inom Regional kulturskola Väsen vid Maxelmossen
- En gemensam konsert av årskurs 2 i Medborgarhuset Årets tema var restaurang och mysteriet med den försvunna pizzadegen.
- Kulturskolans danselevers vårshow
- Under Arboga Kulturvecka bjöd Kulturskolan in alla förskoleklasser, hade Öppet hus samt genomförde konsert i Ahllöfsparken med skolans orkestrar.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE
GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EKONOMISK STÄLLNING

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023	Mål 2026	
Antal föreningsmedlemmar bland föreningar som söker föreningsbidrag			7 779		≥7 780	≥7 783	
Ekbacksbadet, kurser per år		75	86		≥75		
Avgiftsfria lovaktiviteter som erbjuds och samordnas	60	45	43		≥60	≥60	
Gluggen, inskrivna besökare i årskurs 4 - 6		204	189		≥150	≥150	
Antal barn som kulturskolan når utanför avgiftsbelagd verksamhet, läsår	200	200	500	528	≥200	≥200	●
Antal barn som är kvar i kulturskolans avgiftsbelagda verksamhet efter sex terminer		272	289		≥250	≥250	

Mål 5. En ekologisk hållbar kommun

Adressering av målet: Kommunstyrelsen, samtliga nämnder, kommunala bolag och förbund.

Samordningsansvar: Kommunstyrelsen

Arboga kommuns ska präglas av ekologisk hållbarhet och en god bibehållen miljö. För att kommunen ska kunna växa långsiktigt så behöver vi värna vår miljö. I Arboga handlar det bland annat om rent vatten, ren luft, mark utan föroreningar och klimatpåverkan.

För framtidens energiförsörjning är det av stor vikt med en mix av olika klimatsmarta energikällor. Arboga kommun vill utöka möjligheten till fler laddstolpar i kommunen, men kräver utökad elkraftskapacitet. Arboga kommun vill verka för att kommunens fordonsflotta kör på hållbara drivmedel, införa behovsanpassad tömning av insamlingskärl för hushåll, flerfamiljsfastigheter och verksamheter samt ha solceller på offentliga byggnader, bostäder med mera i samband med renoveringar eller nybyggnation.

Närheten till skogar och sjöar i Arboga är en tillgång som skapar stort värde för kommuninvånarna.

En hög artrikedom gör att naturen blir mer motståndskraftig mot förändringar i klimatet, sjukdomar och angrepp av skadeinsekter. Gemensamt kan vi skapa miljöer för biologisk mångfald - både på kommunens mark och övriga markägares marker. Fokusområden är Långsiktigt hållbar resursanvändning, Klimatpåverkan samt Biologisk mångfald.

Målet är kopplat till målområdena Ett tillgängligt Västmanland och Ett nyskapande Västmanland genom hållbar tillväxt och delmålet Öka produktionen av fossilfri och förnybar energi och God ekonomisk utveckling i Regionala Utvecklingsstrategi (RUS) samt Hållbar energi för alla, Hållbar konsumtion och produktion, Bekämpa klimatförändringar, Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt i Agenda 2030.

Bedömning: Delvis uppfyllt

Måluppfyllelse

Bedömningen är att målet är delvis uppfyllt i delår.

En av de mest påtagliga omvärldsfaktorer som påverkar vår verksamhet är utvecklingen inom miljöområdet. Energi- och miljöfrågorna och utvecklingen mot det hållbara samhället får allt större betydelse. Detta kommer att kräva nya idéer, lösningar och åtgärder. Dessutom ska det hela tiden finnas ett engagemang för kulturarvet och kulturmiljön i Arboga kommun genom att visa aktsamhet och hänsyn.

Verksamheterna arbetar aktivt med att vara en ekologisk och hållbar kommun. Men fler steg finns att ta.

I de läroplansstyrda verksamheterna i barn- och utbildning ingår hållbar utveckling bland annat i ett miljöperspektiv ge barn och elever möjligheter både att ta ansvar för den miljö de själva direkt kan påverka och att skaffa sig ett personligt förhållningssätt till övergripande och globala miljöfrågor. För att säkerställa att förskolorna är kemikalie- och klimatsmarta arbetar alla förskolor utifrån riktlinjen "Våra steg mot en giftfri förskola".

I upphandlingar ska miljöhänsyn tas.

Arboga vatten och avlopp AB släpper ut renat avloppsvatten i Hjälmarens och Arbogaån, men vid stora regn eller driftstörningar kan även orenat vatten brädda. Verksamheten arbetar för att minimera utsläpp av orenat avloppsvatten.

Kostverksamheten arbetar hela tiden aktivt med att minska klimatavtrycket, köpa in hög andel svenska och ekologiska livsmedel. Även om det har varit svårt när historiska prisökningar skett.

För våra fastighetsbolag är energieffektivisering ett kontinuerligt arbete. Energisnålare insatser genomförs i fastigheter.

Enheter arbetar med hållbar utveckling i olika grad genom källsortering, kompostering, återvinning och återbrukar.

Kommunstyrelsen

Samhällsbyggnadsenheten har tilldelats bidrag av Länsstyrelsen för en projektanställd åtgärdsamordnare för kommunens vattendrag som bland annat omfattar Arboga ån. Samordningsuppdraget kommer att vara årsöverskridande.

Kompletterande regler för upphandling enligt Lagen om offentlig upphandling (LOU) har tillkommit under året som bland annat innebär att

beaktan av miljöhänsyn ska dokumenteras om upphandlingens art motiverar det. Förvaltningen tar stöd från Upphandlingsenheten, Västra Mälardalens Kommunalförbund, för att säkerställa att regelverket följs för aktuella ärenden. Kommunstyrelsen har genom olika ramavtal med ett flertal leverantörer möjlighet att avropa återbrukade varor genom Västra Mälardalens Kommunalförbund alternativt via ramavtal med Adda AB.

Barn- och utbildning ansvarar för, arbetar med hållbar utveckling. För i de läroplansstyrda verksamheterna ingår hållbar utveckling bland annat att genom ett miljöperspektiv ge barn och elever möjligheter både att ta ansvar för den miljö de själva direkt kan påverka och att skaffa sig ett personligt förhållningssätt till övergripande och globala miljöfrågor.

För att säkerställa att förskolorna är kemikalie- och klimatsmarta arbetar alla förskolor utifrån riktlinjen "Våra steg mot en giftfri förskola".

Arboga vatten och avlopp AB har som mål att uppfylla gällande myndighetskrav i bolagets tillstånd. Vi har tydliga ramar, egenkontroller och tillstånd. Bolaget utför regelbunden provtagning för att kontrollera att tillstånden följs. Vi släpper ut renat avloppsvatten i Hjälmarens och Arbogaån, men vid stora regn eller driftstörningar kan även orenat vatten brädda. Vi måste öka arbetet för att minimera utsläpp av orenat avloppsvatten. Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för Arboga avloppsreningsverk. Västra Mälardalens Myndighetsförbund utför tillsyn på Lungers- och Götunda avloppsreningsverk.

Park och Fritidsenheten ansvarar för Arboga kommuns grönyteskötsel och för skogsskötseln inom kommunen. Skogsskötseln är skogscertifierade enligt standarder för Grönt Paraply - FSC. I takt med att slätterängar och naturbetesmarker minskat kraftigt i Sverige har humlor, fjärilar och ängsväxter blivit allt färre. Arboga kommunalteknik AB har startat ett projekt för att öka antal blomsterängar. Alla handhållna maskiner använder miljöbränsle, målvärdet är uppnått.

Arboga kommunalteknik AB Oroliga läget i vår omvärld, både sviterna av pandemin samt kriget mellan Ukraina och Ryssland, har drivit upp livsmedelspriserna till historiska nivåer under första halvåret 2023. Prishöjningarna från grossister har varit på historiska nivåer under 2022 och första delåret 2023. I genomsnitt har priset på livsmedel ökat med ca 30 procent. Prisbildningen för råvaror har påverkat menyplanering och utbud i

måltiderna. Fler vegetariska alternativ, samt färre maträtter. Det har varit svårt att ligga kvar på vår höga andel av ekologiska inköp samt inom vissa produktområden när det gäller andel inköp av svenska livsmedel.

Klimatavtryck har minskat eftersom vi serverar mer vegetariskt nu än tidigare i våra verksamheter, vilket är positivt. Andelen inköpta svenska livsmedel ligger på 65 procent för perioden januari-augusti, vilket är bra trots ökade kostnader. Målvärdet 2023 är 70 procent. Serveringssvinn mäts under vecka 40 och 41

Fastighetsbolagen

Kommunfastigheter i Arboga AB och Arbogabostäder ska minska energiförbrukningen för fastigheterna. Utbyte till energisnålare värmesystem pågår kontinuerligt. Fönster och fönsterdörrar på våra fastigheter i Götlunda planeras bytas. När elpriserna skenar så har det påverkat våra driftkostnader negativt. Fler komponenter som effek-

tiviserar energiåtgången kommer bytas ut, enligt den långsiktiga UH-plan.

Nu kan du enkelt ladda din elbil vid Ljungdahlsbacken parkering. Platserna är publika, d.v.s. öppna för alla som behöver ladda sin bil.

Kommunen och bolagens enheter arbetar med hållbar utveckling i olika grad genom källsortering, kompostering, återvinning och återbruk. Digitala möten genomförs i stor utsträckning och kollektiva färdmedel är alltid förstahands alternativet vid tjänsteresor.

När bil byts i socialförvaltningen värderas det om elbil kan vara ett alternativ, alla har blivit bättre på sopsortering, miljövänliga alternativ väljs vid inköp. Arbetsmarknadsenheten är miljöcertifierad.

Flera mätningar sker under hösten. För Ranking Sveriges miljöbästa kommun och flera andra mätningar för målet kommer ske under hösten.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023	Mål 2026
Ranking Sveriges miljöbästa kommun	61	90	119		100	
Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, andel	22.2%	30.0%	34.6%		30.0%	
Insamlat kommunalt avfall totalt. kilo/invånare	562	555			541	
Klimatavtryck av inköpta livsmedel	1.5	1.5	1.5	1.4	1.5	
Andelen inköpta svenska livsmedel	64%	64%	64%	65%	70%	
Serveringssvinn	7.1%	7.6%	5.5%		7.5%	
Svinn från mat som lagts på tallriken	5.1%	6.0%	4.5%		5.0%	
Andelen hälso- och miljövänliga produkter		33%	65%		58%	
Miljöbränsle i handhållna maskiner				100.0%	100.0%	
Blomsterängar					3	
Flödesviktade årsmedelvärden						
Energiåtgång i fastigheterna			2		2	
Ekbacksbadets energianvändning. kWh		54 647	51 700		<51 700	
Sopsortering. enheter inom Socialförvaltningen					24	

Inspirerande lärande och arbete

Mål 6. En god och likvärdig utbildning för alla

Adressering av målet: Nämnderna Barn- och utbildning och fritid och kultur. Kommunfastigheter i Arboga AB

Samordningsansvar: Kommunstyrelsen

I skolan ska kunskap, arbetsro och trygghet stå i centrum. En skola som levererar likvärdig utbildning av god kvalitet är en förutsättning för att alla elever ska få möjligheten att lyckas och nå sin högsta nivå med goda kunskapsresultat. Arboga ska ha en likvärdig förskola och skola med hög kvalitet och fokus på lärande kunskapsresultat.

Alla barn och elever ska må bra i förskola och skola. En stärkt barn- och elevhälsa genom ökad samverkan mellan skola, socialtjänst och andra aktörer ska bidra till att minska den psykiska ohälsan hos unga.

En god utbildning är den största skyddsfaktorn och har stor betydelse för människors möjlighet att etablera sig på arbetsmarknaden och för att bygga ett självständigt liv samtidigt som det är den bästa försäkringen mot utanförskap.

Vårt samhälle står i ständig förändring och utifrån dess framtida behov av kompetenser så behöver perspektivet vara ett livslångt lärande. Efter grundskolan ska det finnas möjligheter att i Arboga läsa allt från gymnasiet och grundläggande vuxenutbildning till universitetsstudier på distans.

Det ska finnas ett nära samarbete mellan förskola, skola och det lokala näringslivet.

Våra skolor och förskolors lokaler ska vara ändamålsenliga och möta dagens krav på verksamheten med utemiljö som ska inspirera till fysisk aktivitet.

Barngrupperna i förskolan ska följa de nationella riktlinjerna från Skolverket för mindre barngrupper. Antalet barn per medarbetare ska minska. Vårt samhälle står i ständig förändring och utifrån dess framtida behov av kompetenser så behöver perspektivet vara ett livslångt lärande. Efter grundskolan finns möjligheter att läsa allt från gymnasiet och grundläggande vuxenutbildning till universitetsstudier på distans.

Fokusområden är Likvärdig skola. Hög kvalitet och fokus på lärande kunskapsresultat. Behörig och engagerad personal. Ohälsa hos unga. Ändamålsenliga lokaler samt Barngruppernas storlek.

Målet har koppling till målområdena Ett välmående Västmanland och Ett nyskapande Västmanland genom hållbar tillväxt i Regionala Utvecklingsstrategi (RUS). Delmålen är Ökad trygghet. Öka andelen som anger att deras hälsa är bra eller mycket bra och Öka andelen elever som fullföljer sina studier genom godkända resultat

Målet har också kopplingar till målområdena Minskad ojämlikhet. Fredliga och inkluderande samhällen. God hälsa och välbefinnande samt God utbildning för alla i Agenda 2030.

Bedömning: Delvis uppfyllt

Måluppfyllelse

Bedömningen är att målet En god och likvärdig utbildning för alla delvis kommer att uppnås.

Barn- och utbildnings olika verksamhetsområden fortsätter att arbeta med prioriterade mål och aktiviteter för att främja kunskap, arbetsro och trygghet i syfte att nå likvärdig utbildning av god kvalitet.

Goda möjligheter till utbildning bidrar till det livslånga lärandet och ger alla goda förutsättningar för ett gott liv. I varje skede av livet bör det finnas utbildnings- och lärandemöjligheter som är anpassade till individens behov, bakgrund och kompetens. Det finns i Arboga goda möjligheter till utbildning på olika nivåer, från förskola till vuxenutbildning inklusive flera yrkeshögskoleutbildningar. Det finns även möjlighet till högskolestudier på distans. Arboga har dessutom bra kommunikation till närliggande städer vilket medför att det är möjligt att bo kvar och studera på annan ort.

Grundskolans årskurs 1-5 visar en fortsatt god trend gällande resultat, och skillnaden mellan skolorna minskar. Årskurs 6 visar en nedgång jämfört med förra läsåret och årskurs 9 ligger ungefär på samma nivå jämfört med förra läsåret. Andelen examensbevis hos elever som tog studenten på Vasagymnasiet i juni 2023 har minskat sedan året innan. Distansundervisningen och den partiella distansundervisningen under pandemin påverkar fortfarande resultaten för flera elever. Skolinspektionens kvalitetsgranskning av Vasagymnasiet genomfördes i mars. Skolan fick bedömningen "i hög grad" på samtliga fyra områden som granskades; rektors ledarskap, undervisning, trygghet och studiero, bedömning och betygssättning.

Studiero

Studiero är beroende av det övriga arbetet som sker på skolan, både kopplat till elevhälsans arbete och till undervisningens kvalitet. Alla elever har rätt till en skolmiljö som präglas av studiero. Att undervisningen har ett tydligt fokus och är varierad är faktorer som tillsammans med en trygg och stödjande lärandemiljö ger goda möjligheter för eleverna att följa undervisningen. Skolorna fokuserar på elevers upplevelse av studiero bland annat genom att i samarbete med eleverna arbeta relationsskapande och intresseväckande samt att strukturera lektionerna med kooperativa strukturer. Metoder som bygger på kooperativt lärande har visat sig bygga goda relationer mellan klasskamrater och ökat känslan av samhörighet. Skolorna beskriver att kooperativa strukturer

bidrar till god undervisning och att det finns olika aspekter på studiero beroende på vilken aktivitet som genomförs. Det kooperativa klassrummet bygger på dialoger i både par- och grupp, vilket innebär att eleverna behöver förstå att ett samtalande klassrum också är studiero.

Grundskolornas deltagande i forskningsprogrammet FUN. Fokus Undervisning, i samarbete med IFOUS (Innovation, Forskning Och Utveckling i Skola/förskola) tillsammans med fyra andra huvudmän syftar till att vidareutveckla ett långsiktigt och forskningsbaserat kollegialt arbetssätt så att undervisningens utveckling verkligen hamnar i centrum, med utgångspunkt i barns och elevers behov. Arbetet har pågått i två år och verksamheten märker redan att undervisningsutveckling i högre grad förstås och prioriteras. Detta genom bland annat djupare diskussioner, nya metoder och nytt mindset hos lärare och rektorer.

Skolverkets riktlinje – barngruppernas storlek

Som riktmärke för antal barn i en barngrupp rekommenderar Skolverket 6-12 barn för barn i åldern 1-3 respektive 9-15 för barn i åldern 4-5 år. Riktmärket ska tolkas som något att förhålla sig till och inte något statistiskt. Det kan alltså vara både färre och fler barn i en barngrupp än vad riktmärket anger, beroende på hur andra faktorer fungerar tillsammans. Dessa faktorer är personalens utbildning och kompetens, personaltäthet, barngruppens sammansättning samt den fysiska miljön. Enligt tradition arbetar förskolor ofta i arbetslag med tre pedagoger. Organisationen i Arboga är i stället uppbyggd i team där två pedagoger arbetar tillsammans med en mindre grupp barn.

Måluppfyllelsen förbättras inom Barn- och utbildnings verksamheter

Organisationen med team inom förskolan skapar trygghet och bidrar till att barnen lättare stannar kvar i en pågående aktivitet. För att förbättra måluppfyllelsen inom förskolan fokuserar verksamheten på språkutvecklande aktiviteter, exempelvis Bornholmsmodellen och högläsning, samt aktiviteter för att stärka den sociala förmågan, exempelvis genom att läsa och reflektera kring olika dilemman. Dessa aktiviteter syftar till att alla barn ska möta en likvärdig utbildning av hög kvalitet som ger dem goda möjligheter att leka, utvecklas och lära samt förbereder dem för fortsatt utbildning.

Inom grundskolan är ett av de viktigaste målen att säkerställa att alla elever får likvärdiga förutsättningar. Undervisningen inom förskole-

klassen riktas mot läsa-skriva-räkna-garantin samt likvärdighet i bedömningar. Förskollärare i förskoleklass har idag samma arbetstidsavtal som lärare i grundskolan, vilket möjliggör samarbete och planering med övrig undervisande personal. Grundskolans årskurs 1-5 visar en fortsatt god trend gällande resultat, och skillnaden mellan skolorna minskar. Tidigare har Nybyholmsskolan haft lägre resultat men det riktade arbetet med tidigt stöd, exempelvis genom samarbete mellan skolans olika professioner, tydligt språkutvecklande arbetssätt under hela skoldagen, öppen dialog samt "Nybyholmsspåret", har börjat ge resultat. Årskurs 6 visar en nedgång jämfört med förra läsåret och årskurs 9 ligger ungefär på samma nivå jämfört med förra läsåret. Gällande behörighet till gymnasiet har dock resultatet för årskurs 9 ökat jämfört med förra läsåret. De elever som betygssätts (årskurs 6-9) och läser efter anpassad grundskola har nått minst godkänt i samtliga ämnen.

Andelen examensbevis hos elever som tog studenten på Vasagymnasiet i juni 2023 har minskat sedan året innan. Distansundervisningen och den partiella distansundervisningen under pandemin påverkar fortfarande resultaten för flera elever. Utifrån ändringarna i skollagen och de nya bestämmelserna för betygssättning har gymnasiet under två år genomfört en större insats kring bedömning och betygssättning. Skolinspektionen genomförde en regelbunden kvalitetsgranskning av Vasagymnasiet i mars 2023. Skolan fick bedömningen "i hög grad" på samtliga fyra områden som granskades; rektors ledarskap, undervisning, trygghet och studiero samt bedömning och betygssättning.

Vuxenutbildning

En god vuxenutbildning genomförs med hög kvalitet och fokus på lärande samt en behörig och engagerad personal. En öppen diskussionskultur kring likabehandlingsplanen är tydlig inom arbetslagen och på skolan. Ett allt tätare samarbete har upparbetats mellan planeringshandläggare. Jobbcenter och vuxenutbildningen under våren. Studerande på SFI har ingått i en språkträningsgrupp som fått samhällsinformation. Planeringshandläggare deltar i möten med lärare på SFI för att bättre stötta klienter och utbyta erfarenheter och samplanera.

Livslångt lärande och ökat läsande

Under delåret har biblioteket erbjudit publika arrangemang tillsammans med Arboga konstförening, Arboga teaterförening, Västra Mälardalens släktforskarförening, ABF Studieförbundet Vuxenskolan, Region Västmanland, NBF med flera. Bibliotekets schemalagda skolklassbesök i årskurs 3, 4 och 5 har kommit i gång i samma utsträckning som före pandemin. Satsningen på läsfrämjande aktiviteter fortsätter under året, framför allt för att öka läsande bland barn och unga. Kultur i skolan – scenkonst för elever i grundskolan respektive förskolan en gång under varje årskurs har under våren bjudit på ett varierat utbud i form av berättar-, musik- och teaterföreställningar.

Goda lär- och undervisningsmiljöer

Det är viktigt med bra lärmiljöer. Arboga har flera nybyggda förskolor: Nu satsar Arboga även på en ny grundskola där dagens och framtida krav på goda undervisningsmiljöer är tillgodosedda. En uppdaterad underhållsplan håller på att tas fram av Kommunfastigheter i Arboga.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023	Mål 2026	
Elevenkät F-3. Elevers studiero	64.1%	70.1%	82.4%		>83.0%	>83.0%	
Elevenkät 4-6. Elevers studiero	63.8%	84.5%	82.2%		>83.0%	>83.0%	
Elevenkät 7-9. Elevers studiero	76.2%	69.6%	73.9%		>74.0%	>74.0%	
Elevenkät GY. Elevers studiero	84.0%	90.9%	94.3%		>95.0%	>95.0%	
Barn per barngrupp 1-3 år (småbarnsgrupp) i förskola. kommunal regi. antal	9.0	9.0	10.0		<12.0	<12.0	●
Barn per barngrupp 4-5 år i förskola. kommunal regi	12.9	12.3	12.5		<15.0	<15.0	●

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE
GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EKONOMISK STÄLLNING

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023	Mål 2026	
Personaltäthet. inskrivna barn per årsarbetare i förskolan. kommunal regi. antal	5.6	5.6	5.1		<5.1	<5.1	
Elever i åk 3 som deltagit i alla delprov som klarat alla delprov för ämnesprovet i matematik. kommunala skolor. andel			60.0%		>60.0%	>60.0%	
Elever i åk 3 som deltagit i och klarat alla delprov för ämnesprovet i svenska och svenska som andraspråk. kommunala skolor. andel			73.0%		>73.0%	>73.0%	
Elever i åk 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen (som eleven läser). kommunala skolor. andel	61.4%	70.6%	64.5%	57.4%	>65.0%	>65.0%	
Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen. kommunala skolor. andel	62.5%	71.5%	63.1%		>63.2%	>63.2%	
Elever i åk. 9 som är behöriga till ett yrkesprogram. kommunala skolor. andel	78.9%	86.2%	75.8%	85.6%	>76.0%	>76.0%	
Elever i åk. 9. meritvärde kommunala skolor. genomsnitt (17 ämnen)	216.9	224.7	207.3		>208.0	>208.0	
Gymnasieelever med examen inom 3 år. andel (%) Egen mätning	93.5%	88.0%	82.0%	80.0%	>82.0%	>82.0%	
Gymnasieelever med examen inom 3 år. kommunala skolor. andel	67.8%	55.7%	55.4%		>56.0%	>56.0%	
Gymnasieelever med examen inom 4 år. kommunala skolor. andel	65.8%	73.9%	60.3%		>61.0%	>61.0%	
Antal elever som klarar sin utbildning. vuxenutbildning					80.0%		
Engagerad personal vuxenutbildning					80.0%		
Biblioteket ska i samverkan med andra aktörer erbjuda publika arrangemang. antal	10	20	23		25		
Andel av bibliotekets inköp av nyutgivna medier utgörs av medier för barn och unga		41.5%	52.0%		40.0%		
Andel skoleleverna med lånekort när de börjar årskurs 1					75%		
Ändamålsenliga lokaler							

Mål 7. Fler Arbogabor i arbete

Adressering av målet: Kommunstyrelsen, barn- och utbildning och socialnämnden

Samordningsansvar: Kommunstyrelsen

Att få fler Arbogabor i arbete är viktigt för den egna försörjningen, välmående och för att kunna finansiera välfärden. Det behövs fler vägar in i arbete. Arboga har ett starkt näringsliv och ska fortsätta arbeta aktivt med att öka sysselsättningen.

För att säkra kompetensförsörjningen för företag och den egna organisationen behöver Arboga stärka omställningsförmågan i takt med att annan kompetens efterfrågas. För att öka sysselsättningen och att bidra med efterfrågad kompetens behövs samordnade insatser mellan kommun, näringsliv och arbetsförmedling. För att Arboga ska kunna rekrytera rätt kompetens behövs det bra kommunikationer med närliggande städer.

Arboga ska ha ett bra näringslivsklimat och företag ska i hög grad vara nöjda med kommunens handläggning. Arboga ska aktivt arbeta för nyetablering och bra planförutsättningar och en säker energiförsörjning. I takt med att digitaliseringen ökar blir det allt viktigare för företag att snabbt och enkelt kunna kommunicera med omvärlden.

För att stimulera det lokala näringslivet bör upphandlingar utformas så att det skapas möjligt att ge anbud på delar och eller på helheten.

Fokusområden är Fler i arbete, sysselsättning och fler vägar in i arbete. Egen försörjning. Rätt kompetens. Starkt näringsliv med aktiva företag. Bra förutsättningar för näringsliv. Digitalisering och Andel unga som är i arbete eller vidare studier efter avslutad gymnasieutbildning.

Målet är kopplat till målområdena Ett välmående Västmanland. Ett tillgängligt Västmanland och Ett ny skapande Västmanland genom hållbar tillväxt i Regionala Utvecklingsstrategi (RUS). Delområdena är Minska andelen barn i ekonomiskt utsatta hushåll. Tillgång till snabbt bredband. Förbättrat företagsklimat, fler företag och organisationer hittar rätt kompetens och öka andelen sysselsatta.

Målet har även koppling till Agenda 2030 Ingen fattigdom. Minskad ojämlikhet. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur. Hållbara städer och samhällen. Fredliga och inkluderande samhällen. God utbildning för alla. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt.

Bedömning: Uppfyllt

Måluppfyllelse

Bedömningen är att målet är uppfyllt.

Socialförvaltningen bedömer att målvärdet för att hushåll med barn som uppbär försörjningsstöd och hushåll som uppbär försörjningsstöd kommer uppnå målvärdena.

Barn- och utbildning bedömer att målvärdet för ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter slutförd gymnasieutbildning uppnås.

Lokalt företagsklimat. Svenskt näringslivs undersökning visar ett resultat på 3.3 som också är Sverigesnittet, men uppnår inte uppsatt målvärde för 2023. Utvecklingsområden som behöver förstärkas är skolans kontakter med lokala näringslivet, upphandling och tillgång till relevant kompetens.

Nöjd kundindex. Arboga placerar sig fortsatt högt upp på skalan, både i Västmanland och i jämförelse med hela landet och når upp till målvärdet för 2023. Det oroliga världsläget

kommer att påverka arbetsmarknaden och konjunkturläget under 2023.

Fler i arbete, sysselsättning, fler vägar in i arbete, egen försörjning

Samarbetet mellan arbetsmarknadsenheten och svenska för invandrare har stärkts och lett till att flera av de studerande får ytterligare kompetenshöjande insatser. Språkstödskurser och andra kompetenshöjande insatser anordnade av Jobbcenter erbjuds deltagare på arbetsmarknadsenheten.

Ett treårigt ESF-projektet har startat upp där 15 unga arbetslösa är inskrivna.

Socialförvaltningen redovisar att hushåll med barn som uppbär försörjningsstöd är 77 hushåll dagsläget och målvärdet ska inte överstiga 100 hushåll. Antal hushåll som uppbär försörjningsstöd är 141 och målvärdet ska inte överstiga 160. Antal hushåll med försörjningsstöd och hushåll med barn som uppbär försörj-

ningsstöd har minskat jämfört med samma period året innan.

Arbogabor i arbete

Det oroliga världsläget kommer att påverka arbetsmarknaden och konjunkturläget under 2023 - 2024. SKR:s bedömning i ekonomirapport för augusti är arbetsmarknaden är oväntat motståndskraftigt jämfört med den föregående ekonomirapporten som publicerades i maj, men att en ökad arbetslöshet är att förvänta.

Arbetslösheten har minskat i förhållande till augusti 2022. Kommunen ligger under rikssnittet totalt och för ungdomar men över rikssnittet för utrikesfödda.

Andel inskriva arbetslösa i augusti av registerbaserad arbetskraft i Arboga är 5.9 procentenheter, en minskning med -1.1 procentenheter jämfört med samma period föregående år. Kommunen ligger - 0.5 procentenheter under rikssnittet och -1.6 procentenheter lägre jämfört med Västmanland som har 7.5 procentenheter. Arbetslösheten bland unga i Arboga är fortsatt lägst i Västmanland. Ungdomsarbetslösheten i augusti är 7.8 procentenheter, en minskning med -0.1 procentenheter jämfört med samma period föregående år. Kommunen ligger -0.1 procentenheter under rikssnittet och - 2.0 procentenheter lägre jämfört med Västmanland som har 9.8 procentenheter.

Arbetslösheten för utrikesfödda i Arboga är 16.0 procentenheter, en minskning med -3.4 procentenheter jämfört med samma period föregående år. Kommunen ligger 0.8 procentenheter över rikssnittet men - 1.9 procentenheter lägre jämfört med Västmanland som har 17.9 procentenheter.

Andel inskrivna arbetslösa av arbetskraften var i augusti i riket 6.4 procent och i Västmanland 7.5 procent. Motsvarande andel i Arboga var 5.9 procent vilket är en minskning med 1.1 procentenheter i jämförelse med samma period för ett år sedan.

Fler unga är i arbete eller vidare studier efter avslutad gymnasieutbildning

Barn- och utbildning ska erbjuda en så ändamålsenlig och bra gymnasietid som möjligt. En faktor som är viktig för att elever bättre ska nå målen, både inom kursernas innehåll och program eller examensmål, samt att öka elevernas förståelse för sammanhang och helheter, är genomförandet av arbetsplatsförlagt lärande på yrkesprogrammen. Gymnasieskolan har ett nära samarbete med många företag i närområ-

det. Genom studieresor och studiebesök, ges förutsättningar för gymnasieelever att skapa kontakter inför kommande studier och arbetsliv. Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter slutförd gymnasieutbildning uppnår indikatorns målvärde.

Tillsammans med samhällsbyggnadsenheten fortsätter näringsliv & turism sitt engagemang kring Arbogas elnätssituation och framdriften av nytt regional- och lokalnät. Dialoger sker med nätägare. Energikontoret i Mälardalen och övriga kommuner i Västra Mälardalen. Under året har Arboga kommun blivit delägare till Energikontoret i Mälardalen AB utifrån dess strategiska betydelse för fortsatt god framdrift i infrastrukturfrågorna.

Lokalt företagsklimat

Svenskt näringslivs undersökning visar ett resultat på 3.3 som också är Sverigesnittet. Utvecklingsområden som behöver förstärkas är skolans kontakter med lokala näringslivet, upphandling och tillgång till relevant kompetens.

Nöjd kundindex

Arboga placerar sig fortsatt högt upp på skalan, både i Västmanland och i jämförelse med hela landet.

Årets resultat innebär en sänkning med 3 enheter från 2021 men utgör samtidigt det nästa bästa resultatet någonsin. Resultatet för serviceområdena bemötande, tillgänglighet och kompetens ligger högt inom alla områden. Resultatet för miljö- och hälsoskydd minskar från 80 till 79 medan ärenden kring bygglov ökar, från 75 från 2021 till 80 NKI för 2022. För områdena markupplåtelse, servering och brand har ärendena varit för få för att kunna sammanställas i ett resultat. Arboga kommuns sammanlagda värde ligger på 80 NKI, vilket är högre än medelvärdet för länet på 76 NKI och i hela Sverige som har 75 NKI.

Att vara lyhörda för näringslivets förutsättningar och utmaningar är nyckeln till erbjudande om en god service, en god dialog och samverkan med företagare.

Högt betyg för bygglovshantering

Något som företagen har efterfrågat för att underlätta deras hanteringen av olika ärenden är e-tjänster. Västra Mälardalens Myndighetsförbund har 25 e-tjänster inom området miljö- och bygg varav flera lanserades under 2022. Den digitala kommunikationen med automa-

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EKONOMISK STÄLLNING

tisk återkoppling och löpande information i ärenden har bidragit till ökad nöjdhet. Det har blivit enklare både för kommuninvånarna och näringslivet. Det har även påverkat tillgänglig-

het och handläggningstider positivt på ett positivt sätt.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023	Mål 2026	
Antal hushåll med barn som uppbär försörjningsstöd					<100		●
Antal hushåll som uppbär försörjningsstöd					<160		●
Arbetslöshet	10.0%	8.2%	7.0%		8.0%	8.0%	●
Lokalt företagsklimat	3.6	3.5	3.5	3.3	3.6	4.0	●
Nöjd kundindex	76	75	83	80	83	85	◐
Ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter slutförd gymnasieutbildning, kommunala skolor. andel (%). alla	83.7%	97.0%	-	-	97.0%	100%	●

Inspirerande organisation

Mål 8. En attraktiv arbetsgivare

Adressering av målet: Kommunstyrelsen, samtliga nämnder och kommunala bolag

Samordningsansvar: Kommunstyrelsen

Arboga kommun arbetar aktivt och strategiskt med kompetensförsörjning. Det handlar om att attrahera, rekrytera, behålla och utveckla rätt kompetens i organisationen. Medarbetarna och deras kompetens är kommunens viktigaste resurs.

För att utveckla Arbogas attraktivitet och för att möta framtida demografiska utmaningar behöver alla arbetsgivare arbeta aktivt för en god och hållbar arbetsmiljö. I Arboga kommun finns tydliga värderingar och ett medarbetarskap som präglas av ansvar och respekt, där professionalism, mod och innovation är centrala ledord. En nyckelfaktor för detta är ett gott ledarskap som främjar en arbetsmiljö som präglas av tillit, arbetsglädje och delaktighet. Fokusområden är Attraktiv arbetsgivare, God och hållbar arbetsmiljö, Medarbetarskap och Ledarskap.

Målet är kopplat till målområdena Ett nyskapande Västmanland genom hållbar tillväxt och delmålen God ekonomisk utveckling i Regionala Utvecklingsstrategi (RUS) samt Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt i Agenda 2030.

Bedömning: delvis uppfyllt

Måluppfyllelse

Målet är delvis uppfyllt på halvåret. Bedömningen baseras på de aktiviteter som genomförs.

Mätningen för Hållbart Medarbetarengagemang utförs i slutet på året.

Attraktiv arbetsgivare

Att vara en attraktiv arbetsgivare i Arboga kommun innebär bland annat att medarbetarna upplever arbetsglädje, inflytande och delaktighet, motivation och meningsfullhet. Kommunen arbetar aktivt för att erbjuda goda arbetsvillkor och en hälsofrämjande arbetsplats.

Under året har en rad aktiviteter genomförts för att kommunen fortsatt ska vara en attraktiv arbetsgivare och därmed en inspirerande organisation.

Kompetensförsörjning

Att trygga kompetensförsörjningen för att fortsätta kunna leverera tjänster med hög kvalitet till kommuninvånarna ställer krav på ett aktivt arbete. En stor utmaning är att attrahera, rekry-

tera, matcha, utveckla och behålla kompetenta medarbetare i en konkurrensutsatt situation. De kompetensförsörjningsplaner som tagits fram för förvaltningar och bolag innehåller områden och aktiviteter som har börjat arbetas med under första halvåret.

Handlingsplanen gällande kompetensförsörjningen anger ett antal områden och aktiviteter som ska arbetas med inom områdena; attraktiv arbetsgivare, nya lösningar och hållbart arbetsliv. Ett processarbete med ny grafisk profil och nytt mässmaterial har genomförts under första halvåret.

Kommunen deltog på Campusmässan på Örebro Universitet med det nya mässmaterialet. Ett första steg för utveckling av platsvarumärke har påbörjats. Initiativ har tagits till att starta process för långsiktiga strategiska samtal med övriga stora arbetsgivare på vår ort så att vi kan arbeta holistiskt för att stärka Arbogas attraktionskraft, identifiera behovsområden och starta långsiktiga utvecklingsprojekt tillsammans.

Dialog och samverkan för fortsatt utveckling av Arbogas landsbygd och stadskärna med syfte

att förbättra, förstärka och utveckla attraktiva miljöer på vår arbetsort. Vidare har vi deltagit inom Stora flytt- och boendestudien 2023 tillsammans med ytterligare 17 kommuner och SKR arrangerat av Kairos Future. Analysarbete sker kring kommunrapporten för Arboga kommun. Lobbyarbete och möten för att stärka frågorna kring samverkan skola – arbetsliv och att vi som arbetsgivare bidrar har genomförts. Vi deltar även i styrgruppsarbete för YH-verksamheten. Jobbspår och Destination Jobb (ESF-projekt) samt för dialog och deltagande med Arbetsmarknadskunskap i Västmanland. Inom området nya lösningar så har digitaliserings-samordnaren påbörjat arbetet med att inventera system och börjat arbeta med en plan för att öka kunskapen om digitalisering inom kommunen. Arbetet kommer ta mer fart under hösten.

Implementeringen av Hypergene beslutsstödsystem har genomförts under första halvåret som en del i digitaliseringsarbetet och kommer att fortsätta utvecklas framåt.

Pulsmätning, chefskop, stöd

Pulsmätningar har genomförts vid två tillfällen under första halvåret och två till planeras under hösten. Syftet med pulsmätningarna är att snabbare fånga upp medarbetarnas psykosociala arbetsmiljö. Resultaten hanteras på arbetsplatsträffar där åtgärder tas fram för att förbättra och utveckla arbetsmiljö- och hälsoarbetet.

Utifrån chefskopet som genomfördes 2022 har arbetet fortsatt med en fördjupad utvärdering kring vilket stöd cheferna ser behov av från kommunens stödfunktioner. HR, ekonomi och administration. Svaren sammanställdes under våren och arbetet med att utveckla processer och stödet fortsätter under hösten.

Det digitala verktyget för systematiskt arbetsmiljöarbete fortsätter att utvecklas där fördelning av arbetsmiljöuppgifter numera är digitaliserade i och med systemet. Utbildning i hur arbetsskador och tillbud rapporteras i vårt systemstöd genomförs kontinuerligt för medarbetare och chefer.

Kommunens värdegrund PUMI, professionellism, uthållighet, mod och innovation är vägledande i allt arbete som genomförs.

Ny leverantör av företagshälsovård under våren.

Framtid

Det är viktigt att trygga den framtida kompetensförsörjningen för kommunens verksamheter. Fortsätta utveckla kärnuppdraget i respektive verksamhet.

Fortsätta arbeta med att erbjuda attraktiva arbetsvillkor och en god arbetsmiljö där medarbetarna trivs och vill stanna kvar. Utveckla medarbetarskapet genom olika insatser.

Fortsätta utveckla chefer och ledare och skapa förutsättningar för att bedriva ett gott ledarskap.

Arbeta vidare med förebyggande och hälsofrämjande insatser för att öka frisknärvaron och minska sjukfrånvaron.

Mätning av hållbart medarbetarengagemang. HME sker i slutet av året. Frisknärvaro 2023 visar augustis siffror. Frisknärvaron är 47 procent. Nedanstående tabell med HME och friskvård visar värden för Arboga kommuns förvaltningars och de helägda bolagen medarbetare.

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023	Mål 2023	Mål 2026
Hållbart medarbetarengagemang. Totalt index	80	82	82		82	83
Hållbart medarbetarengagemang - Ledarskap index		82	83		83	84
Frisknärvaro	47%	46%	43%	45%	47%	53%

Mål 9. En långsiktig hållbar ekonomi

Adressering av målet: Kommunstyrelsen, samtliga nämnder och kommunala bolag

Samordningsansvar: Kommunstyrelsen

En långsiktig hållbar ekonomi innebär ordning och reda, en god ekonomi nu och i framtiden, ansvarsfullt och effektivt nyttjande av kommunens resurser.

Skattesatsen ska vara oförändrad. Kommunens kärnverksamhet och människors möjligheter till egen försörjning ska prioriteras.

Hållbar utveckling kräver smarta arbetssätt, medarbetare som mår bra, kommunikation, kvalitet, god service och tillgänglighet. Organisationen ska använda digital teknik som frigör resurser för att höja kvalitet inom andra områden. Det är viktigt att fortsätta arbeta för ständiga förbättringar i verksamheten för att uppnå ökad effektivitet.

Fokusområden är Resultat efter jämförelsestörande poster i förhållande till skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning, Finansiell stabilitet (soliditet) och Effektivitet.

Målet är kopplat till målområdena Ett nyskapande Västmanland genom hållbar tillväxt och delmålen God ekonomisk utveckling i Regionala Utvecklingsstrategi (RUS) samt Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt i Agenda 2030.

Bedömning: delvis uppfyllt

Måluppfyllelse

Den samlade bedömningen för målet En långsiktig hållbar ekonomi är att kommunen i delårsrapporten delvis har en långsiktig hållbar ekonomi.

Detta baseras huvudsakligen på verksamhetsperspektivet. Ur ett finansiellt perspektiv har kommunen en långsiktig hållbar ekonomi då de finansiella indikatorerna är helt uppfyllda.

Helhetsbedömningen blir ändå sammantaget att kommunen och de helägda bolagen har en delvis långsiktig hållbar ekonomi. Detta eftersom indikatorn Verksamheten är ändamålsenlig är delvis uppfyllt väger tyngst för kommunen medborgaren och dem vi är till för.

Ändamålsenlig verksamhet

Arbogas verksamhet kan anses vara delvis ändamålsenlig. De flesta verksamhetsmässiga målen är i delåret helt eller delvis uppfyllda. Dessa mål är Arboga är tryggt och inkluderande. En god omsorg för alla. Ett rikt och varierat utbud av fritids- och kulturaktiviteter. En ekologisk hållbar kommun. En god och likvärdig utbildning för alla och En attraktiv arbetsgivare. Målet Fler Arbogabor i arbete är uppfyllt men däremot är målet Arboga växer och utvecklas inte uppfyllt.

Finansiell ställning

Den finansiella ställningen mäts med indikatorerna resultat av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning, soliditet och verksamhetens budgetavvikelse.

Det ekonomiska resultatet i delårsrapporten 2023-08-31 för kommunen uppgår till 29.1 miljoner kronor vilket motsvarar 4.4 procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. Helårsprognosen för resultatet är 20.3 miljoner kronor vilket motsvarar 2.1 procent.

Målvärdet är att resultatet före extraordinära poster ska under mandatperioden i genomsnitt uppgå till minst 1 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Årets budgeterade resultat 0.1 miljon kronor och målvärdet för 2023 är 0.01 procent.

Kommunens soliditet, beräknad exklusive samtliga pensionsåtaganden uppgår på balansdagen 2023-08-31 till 64.3 procent. Prognosen för 2023-12-31 är 65.6 procent och målvärdet 62.6 procent för 2023 förväntas uppnås.

Kommunens soliditet, beräknad inklusive samtliga pensionsåtaganden uppgår på balansdagen 2023-08-31 till 43.2 procent. Prognosen för 2023-12-31 är 44.3 procent. Målvärdet förväntas uppnå för 2023, det vill säga är större än 43.1 procent.

Kommun koncernens soliditet, inklusive samtliga pensionsåtaganden. Mätning görs endast i samband med den sammanställda redovisningen i årsredovisningen och bedöms således inte i delåret.

Uppföljningar genomförs regelbundet och det ekonomiska läget och prognoser redovisas i ledningsgrupper, nämnder och styrelser kontinuerligt.

Verksamhetens helårsprognoser redovisar totalt en ekonomi i balans, dvs budgetavvikelsen är mer än noll. Kommunens nämnder prognosticerar minst ett nollresultat vid årets slut. Kommunstyrelsen prognosticerar ett positivt resultat på 1.5 miljoner kronor.

De helägda bolagen Arboga kommunalteknik AB, Kommunfastigheter i Arboga AB och Arbogabostäder AB prognosticerar en positiv budgetavvikelse på ungefär 4.9 miljoner kronor tillsammans. Arboga Vatten och Avlopp AB prognosticerar ett underskott på 1.0 miljoner kronor. Endast Kommunfastigheter i Arboga AB budgeterar ett positivt resultat, 0.3 miljoner kronor för 2023.

De finansiella indikatorernas målvärdena är alla uppfyllda.

Den finansiella ställningen betonar att ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning. Mål och riktlinjer för verksamheten visar hur mycket av de olika verksamheterna som ryms inom de finansiella målen, det vill säga koppling mellan ekonomi och verksamhet. De finansiella indikatorernas målvärdena är alla uppfyllda.

En hållbar ekonomi ställer krav på att kommunen har en långsiktighet i sin planering. Det kräver till exempel en analys av verksamhetsförändringar på grund av den demografiska utvecklingen.

Kommunfullmäktige har beslutat målet "En långsiktig hållbar ekonomi" och de nedanstående indikatorerna ska gälla.

Arbetet under året har utöver ekonomiprocessens grunduppdrag fortsatt fokusera på ett förbättrat stöd till chefer, tydliggöra och effektivisera ekonomiprocessen samt ha en kontinuerlig uppföljning.

En viktig aktivitet som pågår är implementering av inköpsorganisation för att möjliggöra

ökad avtalstrohet, god intern kontroll och begränsa antalet inköpare med målsättning till ökad effektivisering och införande av ett e-handelssystem.

Effektivisering genom ökad digitalisering för mindre kommuner kräver ofta samverkan för att om möjligt dela på kostnader och resurser när verksamheten inte har tillgång till egna eller begränsat utrymme. Samverkan möjliggör genomförande men kan också skapa beroenden för andras prioritering. Ett exempel på detta är att Arboga i införandet av e-handel måste vänta in övriga kommuner i Västra Mälardalen.

En reviderad finanspolicy har beslutats och i samband med detta ses även uppföljning och processer över. Kommunfullmäktige antog Strategisk- och ekonomisk plan 2024-2026 i augusti med innehållande den politiska inriktningen med övergripande mål för mandatperioden i enlighet med den beslutade styrmodellen.

Arboga befinner sig i en situation med ett gott ekonomiskt resultat under senare år. Kommunen redovisade ett negativt resultat under 2022 på minus 20.0 miljoner kronor men som berodde på en partiell inlösen av ansvarsförbindelsen för pensioner på 59.8 miljoner kronor. Detta möjliggjordes tack vare de senaste årens goda resultat.

Stora delar av den kommunala verksamheten bedrivs av bolag eller förbund och därför blir det viktigt att se koncernen i sin helhet. I likhet med kommunsektorn i övrigt finns ett stort behov av investeringar vilket innebär att det krävs ett större driftöverskott för att inte i hög grad behöva låna till investeringarna.

Årets utmaningar avseende de ekonomiska förutsättningarna såsom prisökningar till följd av inflation, räntehöjningar och ökade pensionskostnader kommer bestå en tid framöver. Dessa tillsammans med investeringsbehov i verksamheten, inte minst i kommunens verksamhetslokaler samt ökat behov av välfärdstjänster gör att effektivisering och omprioritering i den kommunala verksamheten behöver ske framåt.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EKONOMISK STÄLLNING

Indikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall 2023 1.	Mål 2023	Mål 2026	
Ekonomi i balans i verksamheten. Budgetavvikelse, mkr (inkl. helägda bolag)				5.4mkr	>0mkr	>0 mkr	
Verksamheten är ändamålsenlig				88%	100%	100%	
Kommunens resultat före extraordinära poster. procent av skatteintäkter. generella statsbidrag och utjämning (snitt mandatperioden)	6.0%	3.3%	-2.1%	2.1%	0.01 %	Snitt mandatperioden 1%	
Kommunens soliditet. exklusive samtliga pensionsåtaganden	54.5%	55.1%	62.6%	65.6%	>62.6%		
Kommunens soliditet. inklusive samtliga pensionsåtaganden	32.6%	33.8%	43.1%	44.3 %	>43.1%		
Kommun koncernens soliditet, inklusive samtliga pensionsåtaganden	22.4%	24.1%	26.0%		>26.0%	>26.0%	

1. Utfallskolumnen 2023 utgör prognostiserade helårsvärden

Samlad god ekonomisk hushållning

Det strategiska området Inspirerande livsmiljö har fem mål

- Arboga växer och utvecklas
- Arboga är tryggt och inkluderande
- En god omsorg för alla
- Ett rikt och varierat utbud av fritids- och kulturaktiviteter
- En ekologisk hållbar kommun

Mål 1. Arboga växer och utvecklas

Bedömningen är att målet inte kommer att uppnås.

Det finns avvikelser i utfallet av flera indikatorer som befolkningsutveckling, flyttningsnetto och nybyggnation av bostäder.

Det osäkra världsläget påverkar både nuläget och framtidsutsikterna för svenska kommuner och regioner.

Mål 2. Arboga är tryggt och inkluderande

Bedömningen är att målet tryggt och inkluderande delvis kommer att uppnås.

Barn- och utbildningsnämnden olika verksamhetsområden fortsätter att arbeta med prioriterade mål och aktiviteter för att öka delaktighet, trygghet och inkluderande.

Arbetet med trygghetsskapande insatser fortsätter med samverkan mellan olika aktörer.

För att motverka osund konkurrens i näringslivet fortsätter samverkan mellan säkerhetssamordnaren, polis och Västra Mälardalens Myndighetsförbund med tillsynskontroller och insatser för att genomföra bakgrundskontroller vid försäljning av kommunal mark.

Den fortsatta utvecklingen av kommunens hemsida kommer att förbättra utfallet för indikatorn delaktighetsindex. Flera mätningar sker eller slutförs under hösten.

Mål 3. En god omsorg för alla

Hög självbestämmande och kvalité, trivsel och välmående, förebyggande insatser påverkar en god omsorg för alla. Bedömningen är att målet är delvis uppfyllt i delår, men att målet kommer uppnås kommer nås.

Hemtagningsteam är infört. Nytt arbetssätt att arbeta med PUMI har införts på VFF. Mät-

ningar av brukarnöjdhet med bemötande respektive med vår service sker under hösten 2023 flera insatser inom områden pågår.

Mål 4. Ett rikt och varierat utbud av fritids- och kulturaktiviteter

Bedömningen är att målet är delvis uppfyllt i delår. Biblioteket, Ekbacksbadet, ungdomsenheten erbjuder flertal aktiviteter liksom kommunens förening för barn och ungdomar under skollov. Till exempel rollspel, sommarbokträffar, gratis bad tre dagar per vecka under sommarlovet för årskurs fyra till nio anordnats. Kommunens föreningar har bland mycket annat erbjudit sommarskoj på museet och flera idrottsföreningar haft möjlighet att prova på en idrott.

Arrangörsavtal med föreningar medför att allmänheten erbjuds fler kultur- och fritidsaktiviteter. Det flesta mätningar är helårsvärden och sammanställs vid årsskiftet.

Mål 5. En ekologisk hållbar kommun

Bedömningen är att målet är delvis uppfyllt i delår.

En av de mest påtagliga omvärldsfaktorer som påverkar vår verksamhet är utvecklingen inom miljöområdet. Energi- och miljöfrågorna och utvecklingen mot det hållbara samhället får allt större betydelse. Detta kommer att kräva nya idéer, lösningar och åtgärder. Dessutom ska det hela tiden finnas ett engagemang för kulturarvet och kulturmiljön i Arboga kommun genom att visa aktsamhet och hänsyn.

Verksamheterna arbetar aktivt med att vara en ekologisk och hållbar kommun. Men fler steg finns att ta.

I de läroplansstyrda verksamheterna i barn- och utbildning ingår hållbar utveckling bland annat i ett miljöperspektiv ge barn och elever möjligheter både att ta ansvar för den miljö de själva direkt kan påverka och att skaffa sig ett personligt förhållningssätt till övergripande och globala miljöfrågor. För att säkerställa att förskolorna är kemikalie- och klimatsmarta arbetar alla förskolor utifrån riktlinjen "Våra steg mot en giftfri förskola". I upphandlingar ska miljöhänsyn tas.

Arboga vatten och avlopp AB släpper ut renat avloppsvatten i Hjälmarens och Arbogaån, men vid stora regn eller driftstörningar kan även orenat vatten bräddas. Verksamheten arbetar för att minimera utsläpp av orenat avloppsvatten.

Kostverksamheten arbetar hela tiden aktivt med att minska klimatavtrycket, köpa in hög andel svenska och ekologiska livsmedel. Även om det har varit svårt när historiska prisökningar skett.

För våra fastighetsbolag är energieffektivisering ett kontinuerligt arbete. Energisnålare insatser genomförs i fastigheter.

Enheter arbetar med hållbar utveckling i olika grad genom källsortering, kompostering, återvinna och återbrukar.

Det strategiska området Inspirerande lärande och arbete har två mål

- En god och likvärdig utbildning för alla
- Fler Arbogabor i arbete

Mål 6. En god och likvärdig utbildning för alla

Bedömningen är att målet En god och likvärdig utbildning för alla delvis kommer att uppnås.

Barn- och utbildnings olika verksamhetsområden fortsätter att arbeta med prioriterade mål och aktiviteter för att främja kunskap, arbetsro och trygghet i syfte att nå likvärdig utbildning av god kvalitet.

Goda möjligheter till utbildning bidrar till det livslånga lärandet och ger alla goda förutsättningar för ett gott liv. I varje skede av livet bör det finnas utbildnings- och lärandemöjligheter som är anpassade till individens behov, bakgrund och kompetens. Det finns i Arboga goda möjligheter till utbildning på olika nivåer, från förskola till vuxenutbildning inklusive flera yrkeshögskoleutbildningar. Det finns även möjlighet till högskolestudier på distans. Arboga har dessutom bra kommunikation till närliggande städer vilket medför att det är möjligt att bo kvar och studera på annan ort.

Grundskolans årskurs 1-5 visar en fortsatt god trend gällande resultat, och skillnaden mellan skolorna minskar. Årskurs 6 visar en nedgång jämfört med förra läsåret och årskurs 9 ligger ungefär på samma nivå jämfört med förra läsåret.

Andelen examensbevis hos elever som tog studenten på Vasagymnasiet i juni 2023 har minskat sedan året innan. Distansundervisningen och den partiella distansundervisningen under pandemin påverkar fortfarande resultaten för flera elever. Skolinspektionens kvalitetsgranskning av Vasagymnasiet genomfördes i mars. Skolan fick bedömningen "i hög grad" på samt-

liga fyra områden som granskades; rektors ledarskap, undervisning, trygghet och studiero, bedömning och betygssättning.

Mål 7. Fler Arbogabor i arbete ●

Bedömningen är att målet är uppfyllt.

Socialförvaltningen bedömer att målvärdet för att hushåll med barn som uppbär försörjningsstöd och hushåll som uppbär försörjningsstöd kommer uppnå målvärdena.

Barn- och utbildning bedömer att målvärdet för ungdomar som är etablerade på arbetsmarknaden eller studerar 2 år efter slutförd gymnasieutbildning uppnås.

Lokalt företagsklimat. Svenskt näringslivs undersökning visar ett resultat på 3.3 som också är Sverigesnittet. Men uppnår inte uppsatt målvärde för 2023. Utvecklingsområden som behöver förstärkas är skolans kontakter med lokala näringslivet. upphandling och tillgång till relevant kompetens.

Nöjd kundindex. Arboga placerar sig fortsatt högt upp på skalan. både i Västmanland och i jämförelse med hela landet och når upp till målvärdet för 2023. Det oroliga världsläget kommer att påverka arbetsmarknaden och konjunkturläget under 2023.

Det strategiska området Inspirerande organisation har två mål

- En attraktiv arbetsgivare
- En långsiktig hållbar ekonomi

Mål 8. En attraktiv arbetsgivare ●

Målet är delvis uppfyllt på halvåret. Bedömningen baseras på de aktiviteter som genomförs. Mätningen för Hållbart Medarbetarengagemang utförs i slutet på året

Mål 9. En långsiktig hållbar ekonomi ●

Den samlade bedömningen för målet En långsiktig hållbar ekonomi är att kommunen i delårsrapporten delvis har en långsiktig hållbar ekonomi.

Detta baseras huvudsakligen på verksamhetsperspektivet. Ur ett finansiellt perspektiv har kommunen en långsiktig hållbar ekonomi då de finansiella indikatorerna är helt uppfyllda. Helhetsbedömningen blir ändå sammantaget att kommunen och de helägda bolagen har en delvis långsiktig hållbar ekonomi. Detta eftersom indikatorn Verksamheten är ändamåls-

enlig är delvis uppfyllt väger tyngst för kommunen medborgaren och dem vi är till för.

Med anledning av graden av måluppfyllelse av målen 1-8 så är bedömningen att kommunkoncernen vid delåret har en god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv men att det finns utvecklingsområden.

Arbogas finansiella mål för god ekonomisk hushållning är:

- Ekonomi i balans i verksamheten som mäts med verksamhetens budgetavvikelse, mkr
- Resultatet före extraordinära poster ska under mandatperioden i genomsnitt årligen uppgå till minst 1 procent av skatteintäkter. generella statsbidrag och utjämning
- Soliditeten, inklusive och exklusive samtliga pensionsåtaganden ska i slutet av varje mandatperiod vara lägst den nivå som gällde vid mandatperiodens början med oförändrade redovisningsprinciper.
- Kommunens soliditet, inklusive samtliga pensionsåtaganden

Ekonomi i balans i verksamheten, Budgetavvikelse, mkr. Prognostiseras till 5.4 mkr per 2023-12-31.

Resultatets andel av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning för 2023 prognostiseras till 2.1 procent. Budgeterat målvärde för 2023 är 0.01 procent.

Soliditeten beräknad inklusive samtliga pensionsförpliktelser, prognostiseras uppgår på balansdagen 2023-12-31 till 65,6 procent.

Soliditeten beräknad inklusive samtliga pensionsförpliktelser, prognostiseras uppgår på balansdagen 2023-12-31 till 44,3 procent. Båda soliditetmätningarna når målvärdet för 2023.

Ur ett finansiellt perspektiv har kommunen i delåret och i prognos för året en god ekonomisk hushållning under 2023. Det finns en indikator finansiellt mål för koncernen, koncernens soliditet. Detta utvärderas endast i årsredovisningen.

Utveckling av kommunfullmäktiges måluppfyllelse över tid presenteras inte eftersom flera av målen är nya för mandatperioden 2023-2026.

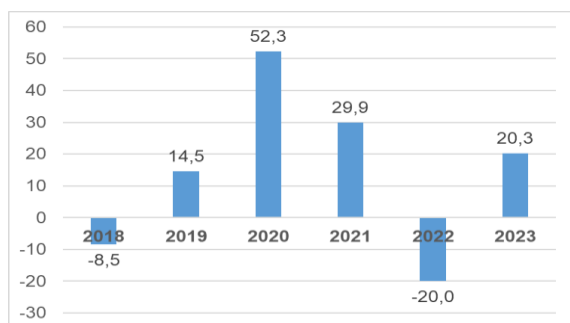
Resultat och ekonomisk ställning

Förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering av den kommunala koncernens och kommunens ekonomiska ställning (i delårsrapporten ingår inte koncernredovisning). För att belysa detta redovisas nedan resultatutvecklingen, investeringar och dess finansiering samt finansiell stabilitet. Eftersom kommunen från och med 2021 redovisar pensioner enligt den så kallade blandmodell så har tidigare årens utfall justerats för att få en jämförbarhet.

Resultatutveckling

Efter de extraordinära posterna kan årets resultat, förändring av eget kapital, utläsas. Det egna kapitalet är den del av tillgångarna som kommunen betalat med egna medel, det vill säga förmögenheten.

Årets resultat, kommunen (mkr)

Grafen ovan visar utvecklingen av årets resultat för kommunen under senare år. Helårsprognosen för 2023 är att eget kapital ökar med 20.3 miljoner kronor. Årets resultat per 31 augusti uppgår till 29.1 miljoner kronor och eget kapital uppgår på balansdagen 31 augusti till 733.1 miljoner kronor. Mer om de kommunala bolagen och kommunalförbunden finns att läsa under avsnittet "ekonomisk redovisning".

Budgeterat överskott år 2023 var 0.1 miljoner kronor och således blev det en positiv avvikelse mot budget med 20.2 miljoner kronor.

Nämnderna/styrelsen redovisar för 2023 ett ekonomiskt överskott med 1.5 miljoner kronor. Mer om nämndernas resultat redovisas under avsnittet "Driftredovisning". Nämndernas/styrelsens redovisning i sin helhet sker enbart till respektive nämnd. Intäkter och kostnader som inte kan hänföras till en specifik nämnd så som pensioner, lokalpott, lönepott, oförutsedda kostnader och finansnetto visar ett överskott jämfört med budget med 3.1 miljoner

kronor. Detta beror i huvudsak på ökade finansiella intäkter men också något högre pensionskostnader, men även lägre exploateringsresultat samt lägre kapitalkostnader genom att relativt få anläggningstillgångar aktiverats med flera.

Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämningsvisar ett överskott jämfört med budget med 15.6 miljoner kronor. Detta beror på en positiv slutavräkning av skatteintäkterna. SKR:s prognoser avseende skatteintäkter har varit undervärderade.

Det finns flera motiv till att årligen ha ekonomiskt överskott. Lagstiftningen med balanskravet är ett minimikrav på resultatet, men för att få en god ekonomisk hushållning förutsätts ett större sammanlagt överskott. Ett överskott skapar handlingsfrihet och möjlighet till en mer långsiktig planering. En marginal krävs också för att klara oförutsedda påfrestningar, att inte inflationen ska urholka värdet av det egna kapitalet och framför allt för att finansiera investeringar

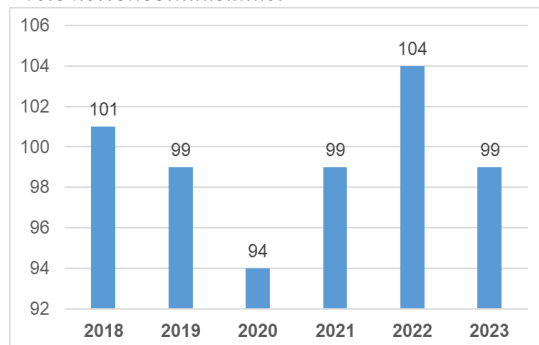
Resultatet före extraordinära poster redovisar de medel som blir över eller saknas när den löpande verksamheten är betald. Finansiella poster i form av skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämningsvisar samt finansiella kostnader och intäkter tillkommer i detta resultat. Vid höga investeringsnivåer krävs goda resultat för att kunna ha en hög självfinansieringsgrad av investeringar.

Verksamhetens nettokostnader visar hur stor del av kommunens löpande verksamhet som måste finansieras. De utgör skillnaden mellan kostnader (inklusive avskrivningar) och intäkter i kommunens driftverksamhet. En grundläggande förutsättning för att uppnå och vidmakthålla en god ekonomisk hushållning är att balansen mellan löpande intäkter och kostnader är god. Ett mått på denna balans är att sätta nettokostnaderna i relation till skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämningsvisar. Redovisas en andel under 100 procent har kommunen en positiv balans mellan löpande kostnader och intäkter och kan bidra till självfinansiering av investeringar.

Verksamhetens nettokostnader exklusive jämförelsestörande poster uppgår till 980 miljoner kronor 2023 vilket är en ökning med 3.6 procent jämfört med 2022. Skatteintäkterna, generella statsbidrag och kommunalekonomisk

utjämnung ökar med 3.2 procent mellan 2022 och 2023. Verksamhetens nettokostnadsandel uppgick till 99 procent, vilket är en förbättring jämfört med 2022.

Årets nettokostnadsandel

Finansnetto

Finansnettot består av skillnaden mellan finansiella intäkter och kostnader. Årets finansnetto i helårsprognosen i Arboga kommun är positivt och uppgick till 13.0 miljoner kronor, vilket blir 5.9 miljoner bättre än budgeterat.

De finansiella intäkterna består av ränta på utlämnade lån till fastighetsbolagen. Vidare borgensavgift från i huvudsak Kommunfastigheter i Arboga AB samt utdelningar från Kommuninvest. Sturestaden Fastighets AB, Mälarenergi Elnät AB och återbetalning av medlemsbidrag från Västra Mälardalens Myndighetsförbund. Här finns även ränteutgifter på likvida medel bland de finansiella intäkterna.

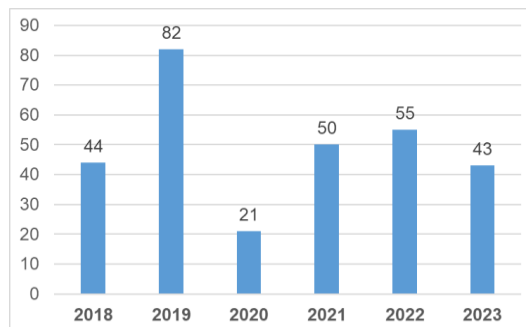
De finansiella kostnaderna avser finansiella kostnader på pensionsskulden. Numera lånar bolagen upp sina egna lån och de finansiella räntekostnaderna finns i bolagen. Det nya ränteläget och osäkerheten hur räntorna utvecklas på verkar bolagen.

Investeringar och dess finansiering

Kommuns nettoinvesteringar i helårsprognosen för 2023 uppgår till 43.3 miljoner kronor (54.5 miljoner kronor år 2022). Budgeterade investeringar uppgår till 70.6 miljoner kronor vilket innebär en avvikelse på 27.3 miljoner kronor. Orsaker till överskottet är i huvudsak tidsförskjutningar i genomförande samt lägre utgifter än budgeterat för markförvärv. De enskilt största investeringarna under året avsåg Storgatan, beläggningsunderhåll samt infrastruktur ny grundskola. Till kommunens investeringar tillkommer huvudsakligen investeringar i verksamhetsfastigheter utförda av

Kommunfastigheter i Arboga.

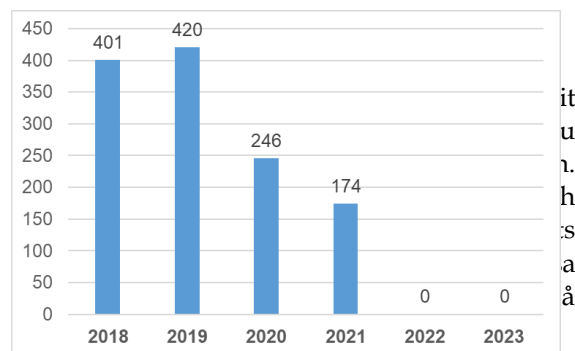
Årets nettoinvesteringar (mkr)

Självfinansieringsgrad investeringar

Självfinansieringsgraden av investeringarna mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med årets resultat plus avskrivningar. 100 procent innebär att kommunen kan självfinansiera samtliga investeringar som är genomförda under året, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringarna och att kommunens finansiella handlingsutrymme stärks. Kommunens självfinansieringsgrad uppgår i helårsprognosen för 2023 till 101 procent.

Låneskuld (mkr)

Finansiell stabilitet

Soliditeten är ett mått som används för att mäta kommunens ekonomiska styrka, det finansiella handlingsutrymmet, i ett långsiktigt perspektiv. Måttet anger hur stor andel av de totala tillgångarna som finansierats med eget kapital. Eget kapital i balansräkningen kan således beskrivas som en historisk framskrivning av resultaträkningens utveckling. En successivt försämrad soliditet påvisar en hög finansiell risk.

Det är ett negativt tecken för ekonomin om soliditeten successivt försämras. En ökning av soliditeten kan uppnås med en förbättrad resul-

tatutveckling och genom att nettoinvesteringsnivån bättre harmoniserar med egna tillförda medel. Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre period inte försvagas utan behålls och utvecklas i en positiv riktning.

År	2020	2021	2022	Delår 2023	Prognos 2023
Soliditet exklusive pensionsförpliktelser intjänade före år 1998	54	55	63	64	66
Soliditet inklusive samtliga Pensionsförpliktelser	33	34	43	43	44

Soliditeten, beräknad inklusive samtliga pensionsförpliktelser, uppgick 31 augusti 2023 till ca 43.2 procent (vid utgången av år 2022 till ca 43.1 procent). Trenden är något positiv. Kommunen soliditet exklusive fullfondsredovisning av pensioner (blandmodellen) uppgår den 31 augusti 2023 till ca 64.3 procent (vid utgången av år 2022 till ca 62.6 procent). Anledning till ökningen är det goda driftresultatet och att investeringarna till stor del är självfinansierade. Även att bolagen genomför upplåning i egen regi då upplåning i kommunens regi som sedan vidareutlånas till bolag påverkar soliditeten i negativ riktning.

Helårsprognosen för soliditeten är 65.6 respektive 44.3 procent.

Likviditet och rörelsekapital

Rörelsekapitalet, som består av omsättningstillgångar minus kortfristiga skulder, kan sägas vara ett mått på den ekonomiska styrkan på kort sikt. Det är viktigt att skapa ett positivt rörelsekapital för att få en bra handlingsberedskap inför framtiden. Det sker bäst genom ett starkt resultat som bland annat möjliggör en högre grad av självfinansiering av investeringar. Rörelsekapitalet i kommunen uppgår på balansdagen den 31 augusti till 62.7 miljoner kronor och har förbättrats under året med 41.4 miljoner kronor. Orsaken till att rörelsekapitalet

förbättrats under året är framför allt att likvida medel ökat och att de kortfristiga skulderna är något lägre än tidigare.

Prognosavvikelse och utfall i förhållande till budget

En god prognossäkerhet innebär att kommunen har goda förutsättningar att anpassa sig till förändrade förutsättningar under året. Budgetföljsamhet är ett annat mått på kommunens finansiella kontroll. Nämnderna/styrelsen har i stort sett månatligen genomfört helårsprognoser. Kommunstyrelsen har kontinuerligt fått en redovisning från nämnderna och vid befarat negativt underskott fått en åtgärdsplan för att uppnå ekonomisk balans. En stor budgetavvikelse i helårsprognosen avser skatteintäkter men även större finansnetto.

Budgetavvikelsen för investeringar är i helårsprognosen 27.3 miljoner kronor. Orsaker till budgetavvikelse är främst tidsförskjutningar i årsöverskridande projekt men också att investeringar av andra skäl inte hunnit helt eller delvis genomföras.

Kommunalskatt

Kommunalskatten för Arboga kommun uppgår under 2023 till 22.41 procent. År 2016 höjdes skatten med 0.65 procent för att år 2017 sänkas med 0.10 procent. Sedan har ingen förändring skett. Den totala skattesatsen i Arboga inklusive landstingsskatten uppgår för år 2023 till 33.29 procent. I förhållande till länet och riket så ligger Arboga högre.

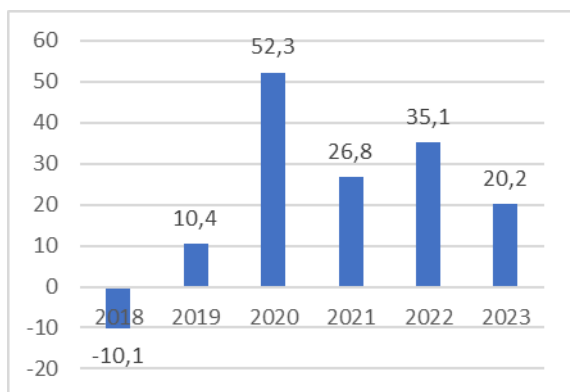
Skattesats är ett nyckeltal som speglar kommunens långsiktiga handlingsberedskap i förhållande till övriga kommuner eftersom en jämförelsevis låg skattesats innebär en potential att stärka intäktssidan genom ett ökat skatteuttag.

BALANSKRAVSRESULTAT

Balanskravet är ett lagstadgat krav som kommunen måste uppfylla. Det trädde i kraft år 2000 och utgör en undre gräns för vilket resultat som är tillåtet att budgetera och redovisa. Balanskravet innebär att kommunerna ska besluta om en budget och redovisa i bokslut där intäkterna överstiger kostnaderna.

Om resultatet ändå blir negativt i bokslutet är huvudprincipen att underskottet ska kompenseras med motsvarande överskott inom tre år. Fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur regleringen ska ske. Beslut om reglering ska fattas i budgeten senast det tredje året efter det år då det negativa balanskravsresultatet uppkom. Om det finns synnerliga skäl kan fullmäktige besluta att inte reglera hela underskottet ett visst år.

Avstämningen mot det lagreglerade balanskravet visar att kommunens balanskravsresultat uppfyller balanskravet. Delårets balanskravsresultat uppgår till 29,0 miljoner kronor. Vid balanskravsavstämningen finns 0,1 realisationsvinster som påverkar periodens balanskravsresultat.

Helårsprognosen avseende balanskravsavstämningen är 20,2 miljoner kronor.

Kommunfullmäktige beslutade om införande av resultatutjämningsreserv (RUR) i Arboga kommun från och med år 2014. För att kunna avsätta till RUR ska balanskravsresultatet överstiga 1 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämningsbidrag. Kommunen har inte genomfört några avsättningar till RUR.

Balanskravsutredning		2023-08-31	2023-12-31
(mkr)			
Årets resultat		29.1	20.3
Samtliga realisationsvinster		0.1	0.1
Realisationsvinster enl. undantagsmöjlighet		0	0
Realisationsförluster enl. undantagsmöjlighet		0	0
Orealiserade förluster i värdepapper		0	0
Återföring av orealiserade förluster i värdepapper		0	0
Årets resultat efter balanskravsjustering		29.0	20.2
Medel till resultatutjämningsreserv		0	0
Medel från resultatutjämningsreserv		0	0
Årets balanskravsresultat		29.0	20.2

VÄSENTLIGA PERSONALFÖRHÅLLANDEN

Anställda

Vid halvårsskiftet 2023 hade kommunkoncernen 1081 tillsvidareanställda medarbetare jämfört med 1058 vid årsskiftet. Vid halvårsskiftet 2023 hade kommunen 939 personer tillsvidareanställda jämfört med 929 personer vid årsskiftet.

Av de tillsvidareanställda på koncernnivå är andelen kvinnor 81 procent. Medelåldern har sänkts från 47 år vid årsskiftet till 46 år vid halvårsskiftet. Antalet anställda med deltidsanställning inom koncernen var vid halvårsskiftet 325 personer. De deltidsanställda utgör 30 procent av de tillsvidareanställda inom koncernen vilket är en minskning med en procent jämfört med årsskiftet.

Rekrytering

Vid delåret 2023 är 5 medarbetare 65 år och äldre och som väljer att använda möjligheten att fortsätta arbeta efter 65 års ålder. Kommunen har fram till och med augusti månad utanoserat 86 tjänster. Det har funnits svårigheter att rekrytera vissa yrkesgrupper såsom vissa läartjänster. Svårigheten beror på brist på utbildade personer inom dessa yrkesgrupper.

Löneöversyn

Löneöversyn har genomförts med samtliga fackliga organisationer. Kommunal hade ett pågående löneavtal där krontalet för årets löneöversyn skulle tas fram efter att industrins märke satts. Därför fick medarbetarna nya löner på juni månads löneutbetalning. Övriga medarbetare fick nya löner utbetalda på april månads löneutbetalning.

Arbetsmiljö

Under våren har chefernas uppgiftsfördelning av det systematiska arbetsmiljöarbetet digitaliserats. Ledarskapsutvecklingsarbetet har fortsatt genom en utvärdering i alla ledningsgrupper av kommunens stödfunktioner; HR, ekonomi och administration, vilket var en åtgärd som framkom som ett resultat av Chefoskopet. Frågor gällande hur stödet fungerar idag och vad som kan förändras och utvecklas har förts dialog om. Resultatet har presenterats för cheferna och under hösten kommer respektive enhet arbeta med förbättringsområden som framkom i utvärderingen. Syftet är att förbättra och underlägga för cheferna att utöva ett gott ledarskap och få de stöd de efterfrågar. Vidare

har utbildning för cheferna genomförts inom kommunikativt ledarskap.

En utvärdering av hälsoportalen Epassi har genomförts och resultatet i beslutet att fortsätta använda den för hantering av kommunens friskvårdsbidrag.

Två pulsmätningar har genomförts, vars syfte är att regelbundet fånga upp olika aspekter av arbetsmiljön. Svarsfrekvensen ligger i snitt på 75% och vi konstaterar att resultatet på den övergripande nivån ser bra ut.

För perioden januari - augusti har totalt 76 arbetsskadeanmälningar inkommit (111 för samma period 2022). De flesta anmälningar kommer från medarbetare på Socialförvaltningen (47st) och Barn- och utbildningsförvaltningen (63st). Under samma period har 111 tillbudsanmälningar inkommit, vilket kan jämföras med 136 för samma period 2022. Inom Arboga kommunalteknik AB har 10 arbetsskadeanmälningar och 10 tillbudsanmälningar inkommit. Inom Arboga vatten och avlopp AB har 1 arbetsskadeanmälan inkommit. Ett kontinuerligt utvecklings- och uppföljningsarbete inom respektive förvaltning/bolag gällande hantering och kunskap kring arbetsskador och tillbud sker. Extra utbildningstillfällen har genomförts för kommunens medarbetare för att påvisa vikten av tillbudsrapportering som en del av det förebyggande hälsoarbetet.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron för hela kommunkoncernen var för perioden januari till juli 8,19 procent. Procenttalet baseras på frånvaro i förhållande till arbetad tid. En jämförelse med samma period föregående år visar på en minskning av sjukfrånvaron med 1,80 procentenheter (9,99 procent jan-juli 2022).

Av dessa 8,19 procent var över en tredjedel (38,10 procent) så kallad långtidssjukfrånvaro. Detta innefattar de medarbetare som haft en sammanhängande sjukskrivningsperiod på minst 60 dagar. Detta kan jämföras med föregående år då siffran var 31,59 procent. Detta indikerar att vi haft en total minskning av sjukfrånvaron, men att långtidsfrånvaron har ökat i förhållande till totalen.

För Arboga kommun ser fördelningen total

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE VÄSENTLIGA PERSONALFÖRHÅLLANDEN

sjukfrånvaro kontra långtidsfrånvaro ut på ett liknande sätt (enligt följande: total sjukfrånvaro 7,31 procent 2023 mot 8,88 procent 2022, långtidsfrånvaro 36,55 procent 2023 mot 35,13 procent 2022) där vi både ser en sänkning av sjukfrånvaron i jämförelse med föregående år men samtidigt att andelen långtidssjukskrivna har ökat, även om skillnaderna för Arboga kommun inte är lika markanta som för koncernen i stort.

Arboga kommunal teknik AB:s totala sjukfrånvaro uppgick till 7,53 procent för januari – juli 2023, motsvarande siffra för perioden 2022 var 8,92 procent. När det kommer till andelen långtidssjukskrivna är siffran 56,40 procent för 2023 och 54,58 procent för 2022. Detta indikerar att över hälften av all sjukfrånvaro inom Arboga kommunal teknik AB är långtidsfrånvaro och även att andelen stigit. Dock får det låga medarbetarantalet i organisationen procentuellt större påverkan vid relationen mellan långtidsfrånvaro och total sjukfrånvaro än i koncernen i stort.

Det pågår fortlöpande arbete med att minska sjukfrånvaro och öka frisknärvaro. Under våren startade samarbetet med den nya företagshälsovården som upphandlats och där vi stärker arbetet med de tidiga insatserna och rehabiliteringsprocessen för att motverka eller förkorta sjukskrivningar.

Kostnaden för sjukfrånvaron uppgick till 5,8

miljoner kronor de första sju månaderna 2023. Det motsvarar 2,21 procent av kommunens samtliga lönekostnader. Det kan jämföras med föregående år, samma period, då kostnaderna utgjorde 2,74 procent av kommunens samtliga lönekostnader.

Sjukfrånvaro 31 juli åren 2021-2023, samtliga anställda inklusive vikarier

	Total sjukfrånvaro i procent av arbetad tid			60 dagar eller mer i procent av den totala sjukfrånvaron		
	31 juli 2021	31 juli 2022	31 juli 2023	31 juli 2021	31 juli 2022	31 juli 2023
Koncern	7,30	8,76	7,29	30,71	35,51	38,73
Arboga kommun	6,74	8,88	7,31	27,29	35,13	36,52
AKTAB	7,06	8,92	7,53	27,76	54,58	56,40

EKONOMISK REDOVISNING

RESULTATRÄKNING

Belopp i tkr	Not	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall 31-aug 2022	Utfall 31-aug 2023	Prognos 2023	Avvikelse budget-prognos 2023
Verksamhetens intäkter	4	175 183	116 912	109 064	130 604	116 912	0
Verksamhetens kostnader	5,6	-1 093 773	-1 075 494	-711 518	-760 619	-1 077 938	-2 444
Jämförelsestörande post	7	-50 746	4 000	1 916	2 125	2 125	-1 875
Avskrivningar	8	-27 033	-26 330	-14 775	-15 631	-23 330	3 000
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER		-996 369	-980 912	-615 313	-643 521	-982 231	-1 319
Skatteintäkter	9	707 515	723 090	477 348	489 699	733 054	9 964
Generella statsbidrag och utjämning	10	251 064	250 813	165 906	170 957	256 435	5 622
Finansiella intäkter	11	20 799	16 309	17 232	18 275	22 501	6 192
Finansiella kostnader	12	-2 969	-9 200	-2 273	-6 302	-9 452	-252
Jämförelsestörande post	7	0	0	0	0	0	0
RESULTAT FÖRE EXTRAORDINÄRA POSTER		-19 960	100	42 900	29 108	20 307	20 207
Extraordinära poster		0	0	0	0	0	0
ÅRETS/PERIODENS RESULTAT		-19 960	100	42 900	29 108	20 307	20 207

KASSAFLÖDESANALYS

Belopp i tkr	Not	31-aug 2022	Budget 2023	31-aug 2023	Prognos 2023
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Periodens resultat		42 900	100	29 108	20 307
Justering för ej likvidpåverkande poster	28	18 096	41 635	29 635	39 416
Medel från verksamheten		60 996	41 735	58 743	59 723
före förändring av rörelsekapital					
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		-27 648	-8 092	13 148	10 051
Ökning/minskning förråd och varulager		1 412	1 000	-1 048	-1 186
Ökning/minskning kortfristiga skulder		-20 660	-7 000	-26 698	-55 749
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		14 100	27 643	44 145	12 839
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investeringsbidrag		0	0	0	0
Investeringar materiella anläggningstillgångar		-26 808	-47 750	-16 754	-43 251
Försäljning materiella anläggningstillgångar		5 011	0	6	0
Omklassificering av anläggningstillgångar		0	0	979	0
Investeringar finansiella anläggningstillgångar		-638	0	-1 378	-1 378
Försäljning finansiella anläggningstillgångar		0	0	0	0
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN		-22 435	-47 750	-17 147	-44 629
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån		0	0	0	0
Amortering av låneskuld		-168 476	0	0	0
Förändring övriga långfristiga skulder		-603	-893	-603	-906
Amortering av långfristiga fordringar		174 044	0	0	0
Förändring långfristiga fordringar		431	0	431	647
KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		5 396	-893	-172	-259
ÅRETS KASSAFLÖDE					
	29	-2 939	-21 000	26 826	-32 049
Likvida medel vid årets början		220 893	140 000	150 049	150 049
Likvida medel vid periodens slut		217 954	119 000	176 875	118 000
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		-2 939	-21 000	26 826	-32 049

BALANSRÄKNING

Belopp i tkr	Not	31-aug 2022	31-dec 2022	31-aug 2023	Prognos helår 2023
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	13	318 809	355 376	345 442	377 000
Maskiner och inventarier	14	41 315	45 819	39 136	43 642
Pågående projekt	15	45 774	4 326	21 080	5 000
Finansiella anläggningstillgångar exklusive bidrag statlig infrastruktur	16	423 585	423 585	424 963	424 963
Summa anläggningstillgångar		829 483	829 106	830 621	850 605
Bidrag till statlig infrastruktur	17	11 503	11 287	10 856	10 640
Omsättningstillgångar					
Förråd	18	8 721	23 814	24 862	25 000
Fordringar	19	103 925	109 906	96 758	99 855
Kassa och bank	20	217 954	150 049	176 875	118 000
Summa omsättningstillgångar		330 600	283 769	298 496	242 855
SUMMA TILLGÅNGAR		1 171 586	1 124 162	1 139 973	1 104 100
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Eget kapital	21	766 870	704 010	733 118	724 317
- varav årets/periodens resultat		42 900	-19 960	29 108	20 307
Avsättningar					
Avsättning pensioner	22	103 024	102 914	116 917	119 000
Avsättning deponi	23	27 110	27 110	27 110	27 110
Summa avsättningar		130 134	130 024	144 027	146 110
Skulder					
Långfristiga skulder	24	27 958	27 655	27 052	26 749
Kortfristiga skulder	25	246 624	262 473	235 776	206 924
Summa skulder		274 582	290 128	262 828	233 673
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		1 171 586	1 124 162	1 139 973	1 104 100
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER					
Ansvarförbindelser	26	1 433 428	1 296 888	1 336 181	1 331 117
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulder o avsättningar		274 490	218 522	240 815	235 751
Övriga ansvarförbindelser		1 158 938	1 078 366	1 095 366	1 095 366
Soliditet exklusive pensionsförpliktelser intjänade t o m 1997		65,5%	62,6%	64,3%	65,6%
Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser		42,0%	43,1%	43,2%	44,3%
Finansiell leasing	27	0	0	0	0
Operationell leasing	27	40 027	33 689	26 176	27 000

NOTFÖRTECKNING

Not 1 Redovisningsprinciper

Ändrad redovisningsprincip

Ändringar av redovisningsprinciper görs utifrån RKR R12. Ingen ändring av redovisningsprinciper har gjorts under året.

God redovisningssed

Ambitionen är att följa lagen om kommunal bokföring och redovisning samt de rekommendationer som Rådet för kommunal redovisning utger. Rekommendationen RKR R1 gäller för bokföringsskyldiga enligt lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning (LKBR). Enligt 1 kap. 4 § LKBR ska bokföring och redovisning fullgöras på ett sätt som överensstämmer med god redovisningssed. Rådet för kommunal redovisning (RKR är normgivande organ inom kommunal redovisning och har till uppgift att utveckla god redovisningssed enligt LKBR.

Nedan lämnas kommentarer till de redovisningsprinciper kommunen använt samt avvikelser jämfört med lagstiftning och rekommendationer.

Rättvisande bild

Enligt LKBR 4:3 ska årsredovisningens delar upprättas som en helhet och ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och kommunens ekonomiska ställning. Om det behövs för att bilden ska bli rättvisande, ska ytterligare upplysningar lämnas i en not.

Periodiseringar har skett för att ge en rättvisande bild av kommunens resultat och finansiella ställning. Det innebär att utgifter kostnadsförts den period då förbrukningen skett och inkomster intäktsförts den period då intäkterna genererats. Väsentlighetsprincipen har varit utgångspunkten för belopp som periodiserats (10 tkr).

Avvikelse från grundläggande redovisningsprinciper

Kommunen avviker ifrån RKR R5 Leasing. Kommunens hyresavtal för verksamhetsfastigheter redovisas som operationella och upplysning lämnas i not. En översyn har påbörjats. Avvikelsen från rekommendationen har stor påverkan på balansomslutningen samt även en viss påverkan mellan utfall verksamhetens kostnader samt avskrivningar.

Enligt RKR R3 Immateriella tillgångar, rättigheter utan begränsad nyttjandeperiod som t.ex. ledningsrätter har inte tagits upp som immateriell tillgång. Avvikelsen har ingen stor påverkan för rättvisande redovisning.

Kommunen avviker från RKR R9 Avsättningar då deponin inte är nuvärdesberäknad. En utredning pågår kring deponi och väntades vara klar under året men är försenad och ska bli klar under år 2024.

Intäkter och kostnader

Prognos för avräkningen av skatteintäkterna för åren 2022 och 2023 har baserats på SKR:s prognos i cirkulär 23:36 i augusti månad 2023 i enlighet med rekommendation RKR R2.

Avskrivning påbörjas månaden efter investeringen är slutförd. På tillgångar i form av mark, väggkropp vid nyanläggning, konst samt pågående arbeten görs inga avskrivningar.

Inkomster av anslutningsavgifter redovisas enligt RKR R2 och intäktsförs direkt då anslutningarna tas i drift och kommunen fullgjort sin förpliktelse.

Korttidsinventarier med en ekonomisk livslängd på max 3 år och inventarier av mindre värde, max ett prisbasbelopp, kostnadsförs direkt.

Löneöversyn har genomförts under året för samtliga löntagare. Utbetalning av nya löner har gjorts under året för samtliga anställda förutom en retroaktiv del för kommunal som bokats som upplupen lön och kommer betalas ut i september.

Förändringen av semesterlöneskulden, som avser ej uttagna semesterdagar samt okompenserad övertid, har kostnadsförts inklusive arbetsgivaravgifter för innevarande period med en genomsnittlig förändring över tre år i finansens resultat och som kortfristig skuld i balansräkningen.

Utdelningar bokförs enligt kontantprincipen.

Leasingavtal redovisas som operationella i not som en upplysningspost i balansräkningen.

Jämförelsestörande poster särredovisas, när dessa förekommer, i not till respektive post i resultaträkningen enligt RKR R11. Försäljning av tillgångar och exploateringsmark redovisas som jämförelsestörande post och i not har exploateringsresultatet specificerats.

Tillgångar, avsättningar och skulder

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandetid om minst tre år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen på ett prisbasbelopp. För att bestämma anskaffningsvärdet tillämpas huvudmetoden, det vill säga att i anskaffningsvärdet ingår inga lånekostnader.

Anläggningstillgångar enligt RKR R4 har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärdet efter avdrag för planenliga avskrivningar. Kommunen tillämpar linjär avskrivningsmetod.

Viss vägledning finns i SKR:s förslag till avskrivningstider. Följande avskrivningstider tillämpas normalt i kommunen: 3. 5. 10. 15. 20. 25. 30. 33. 50. 65 samt 80 år.

Rättigheter utan begränsad nyttjandeperiod som t.ex. ledningsrätter har inte tagits upp som immateriell tillgång.

Vi följer rekommendation RKR R7 Finansiella tillgångar och skulder och har klassificerat alla aktier, andelar och utelämnade lån i koncernföretag som finansiella anläggningstillgångar.

Tomtmark som iordningställts i avsikt att försäljas har klassificerats som omsättningstillgång.

Det finns inga specifika bestämmelser om redovisning av lager i LKBR. utan dessa följer principerna för omsättningstillgångar. För redovisning av lager är bedömningen att det inte finns någon kommunal särart utan att principerna väl följer motsvarande avsnitt i Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2012:1) om årsredovisning och koncernredovisning (K3). Kommunen följer RKR R19 Lager.

Omsättningstillgångar har värderats till det lägsta av anskaffningsvärdet och verkligt värde. Kundfordringar och övriga kortfristiga fordringar är upptagna till det belopp de beräknas inflyta.

Kundfordringar som är äldre än ett år betraktas som osäkra och har skrivits av i redovisningen. Dock kvarstår fordran mot den enskilde.

Utländsk valuta har värderats enligt 7 kap. 9§. lagen om kommunal bokföring och redovisning, med valutakurs som publicerats på Riksbankens webbplats och som är ett beräknat medelvärde av olika bankers köp- och säljkurser.

Fordran med förfallotid inom ett år från balansdagen betraktas som kortfristig fordran.

Koncernkonton kan definieras som bankkonton som används av flera företag inom en koncern. Vid redovisning av koncernkonton är det avgörande vem som juridiskt är gäldenär gentemot banken. Om moderbolaget är ensam gäldenär ska moderbolaget redovisa hela krediten/tillgången som sin. Om koncernföretagen gemensamt skrivit på förbindelsen kan respektive bolag redovisa sin andel i den totala skulden/tillgången som sin skuld/tillgodohavande hos banken. Internt redovisas respektive bolags saldo som fordran/skuld koncernbolag. Ovanstående definition är enligt K3 (Red U 5. Redovisning av gemensamt bankkonto i koncern). Från år 2015 redovisar Arboga

kommun enligt BFNs allmänna råd K3 hela krediten/tillgången som sin eftersom Arboga kommun är ensam gäldenär mot banken och koncernbolagen redovisar fordran/skuld koncernbolag.

Bland avsättning finns deponi för framtida täckning av Kallstenstippen. Under året har inga nya avsättningar gjorts. total avsättning är 27.1 miljoner kronor. Åtagandet är inte nuvärdesberäknat. Beloppen baseras på en bedömning under år 2021. En utredning av tippar har pågått under året och beräknades vara klar under år 2023 men har blivit försenad till år 2024. I utredningen kommer det framgå en beräknad användningstid som kan leda till en förändrad avsättning och redovisning enligt RKR R9.

Åtaganden för kommunens personal

Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda och förtroendevalda i kommunen är beräknad enligt RIPS21 och redovisas enligt den så kallade blandmodellen i enlighet med RKR R10 samt lag om kommunal bokföring och redovisning. Det innebär att pensionsåtaganden intjänade före år 1998 redovisas som ansvarsförbindelse. det vill säga som en upplysningspost i balansräkningen. Pensionsåtaganden avseende det individuella valet, och som intjänats under perioden, har kostnadsförts och redovisats som kortfristig skuld. Det gäller även den särskilda löneskatten (24.26 procent) för individuella delen. Åtaganden för visstidspension eller särskild ålderspension samt intjänad pension på löneandelar över 7.5 basbelopp har kostnadsförts under perioden samt redovisats som avsättning i balansräkningen.

Upplysning ska lämnas om antalet visstidsförordnanden för anställda och förtroendevalda samt särskilda villkor som avviker från vad som är normalt och kan leda till betydande ekonomiska konsekvenser. Tillämpning av PBF och OPF-KL är inte sådana avvikande villkor. Kommunen har idag inga visstidsförordnanden för anställda eller förtroendevalda.

Enligt 9 kap. 11 § LKBR ska upplysning lämnas om vilket belopp som pensionsavsättning eller ansvarsförbindelse har minskat med från föregående bokslutsdag, i de fall minskning skett till följd av att försäkring har tecknats eller medel överförts till pensionsstiftelse. Arboga kommun gjorde en delinlösen av ansvarsförbindelsen till försäkringslösning. Se detaljer i not 28 i Årsredovisningen för år 2022.

Kassaflödesanalysen har upprättats enligt indirekta metoden enligt RKR R13.

Redovisningsprinciper i driftredovisningen

Drift- och investeringsredovisningen är upprättad enligt RKR R14.

Löner har belastats med ett personalomkostnadspålägg på 44.53% som inkluderar sociala avgifter, avtalsförsäkringar och pensionskostnader.

Internränta på materiella anläggningstillgångar belastar driftredovisningen enligt SKR rekommendation för 2023 på 1.25% på bokfört värde.

Gemensam central administration som ekonomi, personal och upphandling fördelas inte ut på de olika verksamheterna.

Sammanställd redovisning

Arboga kommun upprättar ingen sammanställd redovisning per 2023-08-31. Detta gäller såväl räkenskaperna som den förenklade förvaltningsberättelsen. Kommunen bör beakta om de sammanställda räkenskaperna krävs för att möjliggöra relevant och tillräcklig grund för utvärdering av god ekonomisk hushållning. Arboga kommun väljer att i delårsrapporten inte upprätta en sammanställd redovisning med hänvisning till arbetsbördan och behov att få tidig information. Dock finns ett särskilt avsnitt av koncernföretagens och förbundens utfall med helårsprognos samt väsentliga händelser under året.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

I noten redovisas väsentliga uppskattningar och bedömningar som ligger till grund för de finansiella rapporterna.

Avskrivningar av anläggningstillgångar görs efter en bedömning av tillgångens nyttjandeperiod per komponent. Omprövning av nyttjandeperioden sker om det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt (t.ex. verksamhetsförändringar, tekniskiften och organisationsförändringar). Om en ny bedömning av nyttjandeperioden avviker från tidigare fastställd nyttjandeperiod ändras avskrivningstiden alltid, om den bedöms vara kortare. Bedöms nyttjandeperioden vara längre, ändras den normalt bara om det påverkar resultatet betydligt. Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod beräknas i Arboga enligt RKR R4 Materiella anläggningstillgångar genom anskaffningsvärdet divideras med summan för årets avskrivningskostnader som är hänförliga till dessa tillgångar.

I RKR R6 Nedskrivningar ska en anläggningstillgång som vid räkenskapsårets utgång har ett lägre värde än redovisat värde skrivas ned till detta lägre värde, om värdenedgången kan antas

vara bestående. Enligt LKBR 7 kap. 4 § tredje stycket ska en nedskrivning återföras, om det inte längre finns skäl för den. En prövning av nedskrivnings- eller återföringsbehov görs i två steg. I första steget görs en bedömning av om det finns indikationer som ger anledning till en prövning av tillgångens värde. Om så är fallet, görs det i ett andra steg en beräkning av tillgångens återvinningsvärde som sedan jämförs med redovisat värde. Under året har inga indikationer visat på nedskrivningsbehov.

Exploateringsstomter för försäljning värderas kollektivt per exploateringsområde där totala utgifterna fördelas per tomt utifrån yta. I anskaffningsvärdet ingår mark och direkta utgifter för åtgärder på tomtmarken.

Avsättningar pensioner är redovisade enligt KPA pensionsberäkning enligt RIPS21 per 2023-08-06.

Grund för bedömning av vad som redovisas som jämförelsestörande poster, RKR R11, är händelser som inte avser ordinarie verksamhet och som oftast inte är årligen återkommande.

Not 3 Upplysning av upprättade särredovisningar

RKR R18 Övriga upplysningar som ska lämnas i not. Utöver lagens krav på upplysningar om vilka särredovisningar som upprättats under räkenskapsåret ska även information lämnas om var särredovisningarna finns tillgängliga. Upplysningen ska även lämnas i separat not avseende kostnader för räkenskapsrevision. Från år 2020 bedriver Arboga kommun VA-verksamheten i Arboga Vatten och Avlopp AB och därav sker ingen särredovisning i kommunens årsredovisning. Arboga Vatten o Avlopp AB:s årsredovisning finns publicerad på arboga.se. I separat not redovisas kostnader för räkenskapsinformation.

Belopp i tkr	31-aug 2022	31-aug 2023
Not 4 - Verksamhetens intäkter		
Taxor och avgifter	13 128	15 299
Försäljningsmedel	8 888	10 251
Försäljning verksamhet	15 954	16 972
Hyror och arrenden	14 074	15 508
Driftbidrag	52 000	69 275
Övriga externa intäkter	5 020	3 299
SUMMA VERKSAMHETENS INTÄKTER	109 064	130 604
Not 5 - Verksamhetens kostnader		
Personalkostnader inkl. pensioner	-409 630	-447 355
Köp av verksamhet samt konsultkostnad	-93 966	-98 807
Bidrag och transfereringar	-25 185	-23 536
Lokal-, markhyror o fastighetskostnader	-97 576	-105 838
Driftkostnader. bränsle, energi o vatten	-5 401	-4 911
Övriga externa kostnader	-79 760	-80 172
	-711 518	-760 619
Not 6 - Upplysning om räkenskapsrevision		
Kostnader för räkenskapsrevision		
Sakkunngt biträde	83	267
Förtroendevalda	77	95
Lekmannarevision	0	0
Delsumma räkenskapsrevision:	160	362
Kostnad för övrig revision		
Sakkunngt biträde	263	105
Förtroendevalda	77	95
Lekmannarevision	0	0
Delsumma övrig revision:	340	200
SUMMA KOSTNAD FÖR REVISION	500	562
Not 7 - Jämförelsestörande post Verksamheten		
Försäljning mark o exploatering*	2 840	2 132
Bokfört värde försäljning exploatering*	-924	-7
<i>*utfall delår 2021 avser december 2020</i>	1 916	2 125
*Tilläggsupplysning kommunens exploateringsverksamhet		
Bland jämförelsestörande poster ingår kommunens exploateringsverksamhet:		
Intäkter för sålda tomter	2 840	2 000
Kostnader för sålda tomter	-924	-1
SUMMA EXPLOATERINGSVERKSAMHET	1 916	1 999

EKONOMISK REDOVISNING

Belopp i tkr	31-aug 2022	31-aug 2023
Not 8 – Avskrivningar		
Avskrivningar byggnader o tekn.anl.	-8 444	-8 949
Avskrivningar maskiner o inventarier	-6 331	-6 682
SUMMA	-14 775	-15 631
Not 9 - Skatteintäkter		
Preliminär kommunalskatt	457 697	481 623
Preliminär slutavräkning innevarande år	14 620	5 090
Slutavräkning fg.år	5 031	2 986
SUMMA	477 348	489 699
Not 10 - Generella statsbidrag och utjämning		
Inkomstutjämning	124 361	135 085
Kostnadsutjämning	-2 817	-3 851
LSS-utjämning	-4 100	-4 107
Regleringsavgift/bidrag	25 921	21 938
Kommunal fastighetsavgift	21 379	21 892
Generella bidrag staten	1 162	0
SUMMA	165 906	170 957
Not 11 - Finansiella intäkter		
Räntor utlämnade lån	3 097	4 273
Utdelningar koncern	3 564	2 868
Utdelningar övriga	6 586	6 120
Borgensavgifter	3 490	2 951
Övriga finansiella intäkter	495	2 063
SUMMA	17 232	18 275
Not 12 - Finansiella kostnader		
Räntor upptagna lån	-593	0
Finansiell kostnad intjänad pension inklusive löneskatt	-1 547	-6 301
Övriga finansiella kostnader	-133	-1
SUMMA	-2 273	-6 302

Belopp i tkr	31-aug 2022	31-aug 2023
Not 13 - Mark, byggnader o tekn anl		
Ingående anskaffningsvärde	389 999	432 701
Årets investeringar	0	0
Årets försäljning/utrangering	-280	-12 117
Omklassificeringar	297	-979
Utgående anskaffningsvärde	390 016	419 605
Ingående ackumulerade avskrivningar	-63 030	-77 325
Årets avskrivningar	-8 444	-8 949
Avskrivningar på försäljning/utrangering	267	12 111
Utgående ackumulerade avskrivningar	-71 207	-74 163
Redovisat utgående värde	318 809	345 442
Avskrivningstider: (ingen avskrivning på mark)	3-65 år	3-65 år
Genomsnittlig avskrivningstid exklusive mark:	45 år	39 år
Specifikation		
Markreserv	22 199	23 663
Verksamhetsfastigheter	8 628	8 050
Fastigheter för affärsverksamhet	135	126
Publika fastigheter	283 217	309 687
Fastigheter för annan verksamhet	4 333	3 916
	318 512	345 442
Not 14 - Maskiner och inventarier		
Ingående anskaffningsvärde	92 775	80 631
Årets investeringar	0	0
Årets försäljning/utrangering	-436	-2 770
Omklassificeringar	712	0
Utgående anskaffningsvärde	93 051	77 861
Ingående ackumulerade avskrivningar	-45 840	-34 813
Årets avskrivningar	-6 331	-6 682
Avskrivningar på försäljning/utrangering	436	2 770
Utgående ackumulerade avskrivningar	-51 735	-38 725
Redovisat utgående värde	41 315	39 136
Avskrivningstider:	3-33 år	3-33 år
Genomsnittlig avskrivningstid:	8 år	6 år

EKONOMISK REDOVISNING

Belopp i tkr	31-aug-22	31-aug-23
Not - 15 Pågående projekt		
Ingående anskaffningsvärde	24 973	4 326
Årets investeringar	26 808	16 754
Årets omklassificeringar/försäljning	-6 007	0
Utgående anskaffningsvärde	45 774	21 080
Avskrivningstider: Pågående projekt avskrivs ej.		
Specifikation utgående anskaffningsvärde:		
Kommunstyrelsen		
-varav markförvärv	0	0
-varav samhällsbyggnadsenheten	168	327
-varav övrigt KS	318	0
-varav fiber	1 471	887
-varav Herrgårdsbron	57	0
-varav gator, vägar, broar, lekplatser och GC-vägar	16 626	10 085
-varav trafik, trygghet och tillgänglighet	80	54
-varav övrig infrastruktur	166	3 317
-varav fritidsanläggningar	1 371	3 168
-varav exploatering	19 074	201
-varav VA verksamhet	5 941	0
Barn- och utbildningsnämnd	50	401
Fritids- och kulturnämnd	133	981
Socialnämnd	319	1 659
SUMMA ANSKAFFNINGSVÄRDE PÅGÅENDE INVESTERINGAR	45 774	21 080
Not - 16 Finansiella anläggningstillgångar		
Ingående värde	597 976	423 585
Förändringar långfristiga fordringar	-347	1 378
Försäljning finansiella anläggningstillgångar	0	0
Utökade utelämnade lån	0	0
Minskade utelämnade lån	- 174 044	0
Utgående värde	423 585	424 963
Därav:		
Aktier		
Mälarenergi Elnät AB	99 185	99 185
Sturestadens Fastighets AB	1 500	1 500
Rådhuset i Arboga AB	100	100
Summa	100 785	100 785
Andelar		
Mellanskog	53	53
Västmanlands tolkservice	22	22
Räddningstjänsten Mälardalen	2 789	2 789
Kommuninvest i Sverige AB	7 413	8 776
Energikontoret i Mälardalen AB	0	15
Inera AB	42	42
Summa	10 319	11 697

EKONOMISK REDOVISNING

Belopp i tkr	31-aug-22	31-aug-23
Utlämnade lån/långfristig fordran		
Sturestadens Fastighets AB	3 000	3 000
Seniorbostäder i Arboga AB	2 250	2 250
Marieborgs lagerfastigheter i Arboga AB	25 000	25 000
Arbogabostäder AB	33 224	33 224
Kommunfastigheter i Arboga AB	192 196	192 196
Rådhuset i Arboga AB	53 900	53 900
VafabMiljö Kommunalförbund långfr.for	2 911	2 911
Summa	312 481	312 481
SUMMA	423 585	424 963
Not 17 - Bidrag till statlig infrastruktur		
Citybanan	16 176	16 176
Akkumulerad upplösning bidrag statlig infrastruktur	-4 673	-5 320
-varav årets upplösning	-431	-431
Summa	11 503	10 856
*Bidraget upplöses på 25 år med början 2013-05-01		
Not 18 - Förråd		
Förråd marknadsföring	90	79
Förråd Ekbacksbadet	139	183
Exploateringsfastigheter tomter samt anslutningsavgifter VA	8 492	24 600
SUMMA	8 721	24 862
Not 19 - Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar koncern	5 802	6 775
Kundfordringar	5 787	5 488
Fastighetsavgift	23 962	26 590
Övriga kortfristiga fordringar koncern	0	0
Övriga kortfristiga fordringar	2 257	1 834
Förutbetalda kostnader och upplupen intäkt koncern	13 426	14 737
Förutbetalda kostnader och upplupen intäkt	45 136	36 762
Avräkning moms	7 555	4 572
SUMMA	103 925	96 758
Not 20 - Kassa och bank		
Handkassor	10	10
Sparbanken Västra Mälardalen kommun	129 621	89 177
Sparbanken Västra Mälardalen koncernkontot	88 323	87 688
SUMMA	217 954	176 875
*Kommunen har en checkkredit på 50 miljoner kronor som inte var utnyttjad vid bokslutstillfället.		

Belopp i tkr	31-aug 2022	31-aug 2023
Not 21 - Eget kapital		
Ingående värde	724 955	704 010
Bokning mot eget kapital korrigerig andelar Kommuninvest	-985	0
Periodens resultat	42 900	29 108
SUMMA	766 870	733 118
Not 22 - Avsättningar pensioner		
Avsatt till pensioner intjänade från och med år 1998		
Ingående avsättning	89 786	92 828
Nya förpliktelser under året	2 832	13 847
Därav:		
Nyintjänad pension	3 126	9 574
Ränte- och basbeloppsuppräknig	1 201	4 885
Pension till efterlevande	5	5
Övrig post	37	-1 134
Årets utbetalningar	-2 091	-2 186
Ändrat livslängdsantagande	0	0
Förändring löneskatt	553	2 703
Utgående avsättning	92 618	106 675
Aktualiseringsgrad	93%	93%
Avsatt till pensioner intjänade från och med år 1998 förtroendevalda		
Förpliktelser tidigare år, bokat mot EK	3 148	3 568
Nya förpliktelser under året	273	0
Därav:		
Nyintjänad pension	181	30
Ränte- och basbeloppsuppräknig	43	187
Årets utbetalningar	-4	-5
Förändring löneskatt	53	51
Utgående avsättning	3 421	3 831
Avsatt till pensioner VMKF		
Ingående avsättning	1 258	1 280
Förändring avsättning exkl. löneskatt	74	85
Förändring löneskatt	18	21
Utgående avsättning	1 350	1 386
Avsatt till pensioner RTMD-SAPR		
Ingående avsättning	5 511	5 238
Överfört till VMKF inkl. löneskatt 2021	0	0
Finansieringsavtal pensionärer inkl. löneskatt 2021	0	0
Förändring avsättning exkl. löneskatt	99	-171
Förändring löneskatt	24	-41
Utgående avsättning	5 634	5 026
Total avsättning pensioner	103 024	116 917

Belopp i tkr	31-aug-22	31-aug-23
Not 23 - Övriga avsättningar		
Redovisat värde vid årets början	27 110	27 110
Nya avsättningar	-	-
lanspråkstagna avsättningar	-	-
Outnuttjade belopp som återförts	-	-
Förändring av nuvärdet	-	-
SUMMA	27 110	27 110
Not 24 - Långfristiga skulder		
Investeringsbidrag		
IB skuld för investeringsbidrag	29 288	29 288
Årets investeringsbidrag	0	0
Ackumulerad upplösning investeringsbidrag	-1330	-2 236
SUMMA	27 958	27 052
Not 25 - Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder koncern	3 095	6 754
Leverantörsskulder	18 742	10 988
Interimsskulder koncern	0	88 822
Interimsskulder	111 471	14 715
Arbetsgivaravgift	11 206	12 379
Personalens källskatt	10 111	10 551
Semesterlöneskuld	32 151	32 277
Massflyktiondirektiv Ukraina	1 039	1 383
Statsbidragsskuld	40 205	30 741
Upplupen pension individuell del inkl. löneskatt	16 889	25 565
Momsskuld skatteverket	809	566
Preliminär skatteavräkning	0	256
Övriga kortfristiga skulder koncern	0	0
Övriga kortfristiga skulder	906	779
SUMMA	246 624	235 776
Not 26- Ansvarsförbindelser		
Pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland skulderna o avsättningarna	274 490	240 815
för anställda och förtroendevalda, se specifikation nedan:		
Ansvarsförbindelse för pensioner intjänade till och med 1997		
Ingående avsättning	279 810	218 522
Ränte- och basbeloppsuppräkring	4 393	14 144
Övrig post	671	12 980
Årets utbetalningar inklusive löneskatt	-11 613	-11 412
Förändring löneskatt exkl. löneskatt årets utbetalningar	1 229	6 580
Ändrat livslängdsantagande i RIPS	0	0
Utgående avsättning	274 490	240 815

EKONOMISK REDOVISNING

Belopp i tkr	31-aug-22	31-aug-23
Konsolideringsgrad kommunens samtliga pensionsförpliktelser inklusive pensionsavsättningar	0%	16%
Borgensförbindelser beviljade		
Kommunala bolag (även de som inte ingår i kommunkoncern)		
Arboga Vatten och Avlopp AB	208 000	228 000
-varav utnyttjad borgen	207 977	217 977
Arboga Kommunalteknik AB	5 000	5 000
-varav utnyttjad borgen	0	5000
Kommunfastigheter i Arboga AB	808 200	772 000
-varav utnyttjad borgen	572 894	615 461
Arbogabostäder AB	33 200	33 200
-varav utnyttjad borgen	0	0
VafabMiljö Kommunalförbund	25 685	28 313
-varav utnyttjad borgen	8 379	7 133
Västra Mälardalens Kommunalförbund	23 900	23 900
-varav utnyttjad borgen	17 696	18 032
Hjälmarens vattenförbund	4 428	4 428
-varav utnyttjad borgen	4 320	4 320
Övriga borgensförbindelser		
Arboga Golfklubb	525	525
SUMMA BORGENSÅTAGANDEN	1 108 938	1 095 366
SUMMA PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER	1 383 428	1 336 181
Not 27 - Operationell och finansiell leasing		
Operationella leasingavtal		
Periodens kostnad hyresavtal	60 439	66 450
Periodens kostnad inventarier o utrustning	5 299	3 653
Periodens kostnad fordon	0	0
Framtida leasingavgifter inventarier och utrustning		
-som förfaller inom ett år	8 175	5 396
-som förfaller inom ett till fem år	31 852	20 780
Framtida leasingavgifter fordon		
-som förfaller inom ett år	0	0
-som förfaller inom ett till fem år	0	0
SUMMA KOSTNADER FRAMTIDA OPERATIONELL LEASING	40 027	26 176
Operationella leasingavtal-leasinggivare tomträtter		
Periodens intäkter tomträttsavgifter	154	147
-som förfaller inom ett år	231	221
-som förfaller inom ett till fem år	924	884
SUMMA INTÄKTER FRAMTIDA OPERATIONELL LEASING	1 155	1 105

Belopp i tkr	31-aug-22	31-aug-23
Finansiella leasingavtal		
Periodens kostnader	0	0
Framtida leasingavgifter		
-som förfaller inom ett år	0	0
-som förfaller inom ett till fem år	0	0
SUMMA FRAMTIDA FINANSIELL LEASING	0	0
Not 28 - Justering för ej likvidpåverkande poster		
Avskrivningar	14 775	15 631
Förändring pensionsavsättningar inklusive löneskatt	3 321	14 004
Övriga ej likvidpåverkande poster	0	0
SUMMA:	18 096	29 635
Not 29 - Årets kassaflöde - Betalningspåverkande händelser som avviker från det normala samt specifikation av räntor och utdelningar		
Elprisstöd	0	1 268
Ränteintäkter	5 023	6 336
Räntekostnader	-593	0
Utdelningar	10 150	8 988
SUMMA:	14 580	16 592

DRIFTREDOVISNING

Här redovisas en sammanställning över styrelsens och nämndernas löpande verksamhet. Jämförelse görs med budget och föregående år. Även en redovisning av kommunstyrelsens och nämnders samt kommunala bolags och organisationers verksamhet, ekonomi och framtid.

Arboga kommuns samtliga åtaganden omfattar förutom kommunens egen verksamhet även hel- och delägda bolag och kommunalförbund. Förutom kommunens egen verksamhet omfattas även de bolag och kommunalförbund där kommunens andel överstiger 20 procent.

Kommunen

Belopp i tkr	Intäkter		Kostnader		Nettokostnad			Budget	Prognos	Avvikelse
	Utfall 31-aug 2022	Utfall 31-aug 2023	Utfall 31-aug 2022	Utfall 31-aug 2023	Utfall 31-aug 2022	Utfall 31-aug 2023	Utfall 2022	Netto 2023	Netto 2023	Budg-prog netto 2023
Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen	18 518	10 532	- 104 137	- 112 037	- 85 619	- 101 505	- 132 119	- 157 347	- 155 847	1 500
Revision	-	-	- 500	- 562	- 500	- 562	- 947	- 958	- 958	-
Valnämnd	425	-	- 55	- 18	370	- 18	- 159	- 241	- 241	-
Barn- och utbildningsnämnd	42 060	47 731	- 277 169	- 303 604	- 235 109	- 255 873	- 361 570	- 386 770	- 386 770	-
Fritids- och kulturnämnd	7 532	6 429	- 36 070	- 18 917	- 28 538	- 12 488	- 43 709	- 19 950	- 19 950	-
Socialnämnd	64 911	81 108	- 323 218	- 350 597	- 258 307	- 269 489	- 381 161	- 405 962	- 405 962	-
Summa nämnder	133 446	145 800	- 741 149	- 785 735	- 607 703	- 639 935	- 919 665	- 971 228	- 969 728	1 500
Finansen	781 813	825 063	- 131 211	- 156 020	650 602	669 043	899 705	971 328	990 035	18 707
Avgår poster ej hänförliga till verksamhetens intäkter o kostnader i resultaträkningen	- 670 242	- 689 015	24 889	29 891	- 645 353	- 659 124	- 898 629	- 958 582	- 981 333	- 22 751
Avgår interna poster	- 135 953	- 151 244	135 953	151 244	-	-	-	-	-	-
Verksamhetens intäkter och kostnader att jämföra med Resultaträkningen	109 064	130 604	-711 518	-760 619	-602 454	-630 016	-918 590	-958 482	-961 026	-2 544
DRIFTREDOVISNING per verksamhet	Intäkter		Kostnader		Nettokostnad			Budget	Prognos	Avvikelse
Belopp i tkr	Utfall 31-aug 2022	Utfall 31-aug 2023	Utfall 31-aug 2022	Utfall 31-aug 2023	Utfall 31-aug 2022	Utfall 31-aug 2023	Utfall 2022	Netto 2023	Netto 2023	Budg-prog netto 2023
Politisk verksamhet	722	357	-8 229	-9 084	-7 507	-8 727	-12 624	-13 914	-14 014	-100
Infrastruktur, skydd mm	4 723	4 669	-52 057	-57 119	-47 334	-52 450	-71 140	-79 462	-79 262	200
Fritid och kultur	7 408	8 985	-35 545	-38 288	-28 137	-29 303	-43 757	-45 789	-45 689	100
Pedagogisk verksamhet	49 168	54 104	-289 803	-307 456	-240 635	-253 352	-369 561	-383 234	-383 234	0
Vård och omsorg	39 161	50 645	-284 987	-306 383	-245 826	-255 738	-362 979	-385 797	-385 797	0
Särskilt riktade insatser	18 385	22 951	-25 009	-31 246	-6 624	-8 295	-8 978	-11 457	-11 457	0
Affärsverksamhet	3 494	4 344	-6 608	-5 890	-3 114	-1 546	-4 141	-3 049	-3 049	0
Gemensamma verksamheter	792 198	824 808	-170 122	-186 288	622 076	638 520	853 221	922 802	942 809	20 007
Avgår poster ej hänförliga till verksamhetens intäkter o kostnader i resultaträkningen	-670 242	-689 015	24 889	29 891	-645 353	-659 124	-898 629	-958 582	-981 333	-22 751
Avgår interna poster	-135 953	-151 244	135 953	151 244	-	-	-	-	-	-
Summa verksamhetens intäkter och kostnader att jämföra med Resultaträkningen	109 064	130 604	-711 518	-760 619	-602 454	-630 016	-918 590	-958 482	-961 026	-2 544

Kommunens helägda bolag och organisationer

Resultat, belopp i tkr	31-aug-22	31-aug-23	Prognos helår
Rådhuset i Arboga AB	0	0	0
Kommunfastigheter i Arboga AB	9 178	7 728	4 159
Arbogabostäder AB	76	367	223
Arboga Kommunalteknik AB	2 035	2 813	800
Arboga Vatten och Avlopp AB	310	465	-1 000
Sturestadens Fastighets AB(koncern)	13 370	13 587	18 241
Västra Mälardalens Myndighetsförbund	-1 173	-845	0
Västra Mälardalens Kommunalförbund	4 414	672	300

Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen

Ekonomi. tkr	Utfall 31 aug	Utfall 31 aug
	2023	2022
Verksamhetens intäkter	10 527	18 943
Verksamhetens kostnader	112 612	104 692
Nettokostnad	102 085	85 748
Budget helår	158 546	135 208
Prognos helår	157 046	134 208
Budgetavvikelse helår	1 500	1 000
Investeringsutgifter	14 664	26 105
Investeringsinkomster	0	0
Nettoinvesteringar	14 664	26 105
Prognos nettoinvesteringar	36 431	57 228
Nettokostnader. tkr	Budget- avvikelse prognos helår 2023	Budget- avvikelse prognos helår 2022
Kommunfullmäktige	0	60
Revision	0	0
Valnämnd	0	0
Kommunstyrelsen	0	0
Överförmyndaren	100	0
Kommundirektör	-650	-2610
Administrativa enheten	0	125
HR-enheten	100	-280
Ekonomi och styrning	0	470
Näringsliv och turism	0	250
Kostenheten	0	-150
Samhällsbyggnadsenheten	600	500
Teknisk verksamhet	0	-80
Kommungemensam verksamhet	1350	2715
Summa nettokostnader	1500	1000

Uppdrag

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet så att kommunfullmäktiges beslut efterlevs och genomförs. Den har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Styrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i företag och kommunalförbund som kommunen är medlem i.

Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för att följa de frågor som kan påverka kommunens ekonomiska ställning. Styrelsen ska ha en fortlöpande dialog med nämnderna om utveckling av ekonomin och verksamheten, samordna ekonomi- och verksamhetsstyrningen, sammanställa förslag till Strategisk och ekonomisk plan, utarbeta förslag till årsredovisning och delårsrapport och översända dessa till revisorerna för granskning.

Styrelsen ansvarar även för kommunens organisation, omvärldsbevakning, utvecklingsarbete, lokalfrågor, näringslivs- och turistverksamhet, kommunikation, marknadsföring, samhällsplanering samt kontakter med externa myndigheter och organisationer.

Styrelsen ska uppmärksamt följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning och göra de framställningar som behövs hos fullmäktige samt övriga nämnder och styrelser. Styrelsen får från övriga nämnder, beredningar och anställda i kommunen begära in de yttranden och upplysningar som behövs för att kunna fullgöra sina uppgifter.

Årets verksamhet

År 2023 är första året på mandatperioden vilket innebär för verksamheten att förhålla sig till det politiska programmet och den inriktning som kommunfullmäktiges mål indikerar. Utöver förvaltningens ordinarie grunduppdrag har det genomförts många aktiviteter. Ett axplock av aktiviteter redovisas i nedanstående punkter;

- Politiska program för mandatperioden
- Kommunfullmäktiges övergripande mål för mandatperioden
- Kommunstyrelsens mål för mandatperioden och dess indikatorer
- Politikerutbildning
- Nytt gemensamt driftbolag inom vatten och avlopp tillsammans med Kungsörs kommun
- I februari lanserades en ny, moderniserad webbplats med fokus på service, användarvänlighet och tillgänglighet
- Framtagande av reviderat kommunvapen
- Investeringsbeslut och första spadtaget för ny grundskola
- Ny organisation för kommunens fritids- och kulturverksamheter
- Arbetet med Södra spåret slutfört

- Fortsatt högt betyg för service till näringslivet
- Ceremoni för nya svenska medborgare i samband med nationaldagen
- Chefoskopet, översyn av chefers organisatoriska förutsättningar
- Nulägesanalys av verksamheterna utifrån 2022 års utfall
- Implementering ny inköpsorganisation
- Anpassning av verksamheten avseende nya regler om dygnsvila
- Ny leverantör företagshälsovård
- Firande av 25-års jubilarer
- Företagsbesök och morgonsoffor
- Flytt- och boendestudie
- Koncession för nytt regionalnät avseende kraftförsörjning
- Etableringsplan
- Flera evenemang genomförda så som Medeltidsdagarna
- Arbete med att ta fram attraktiva tomter för bostäder och etableringsmark
- Markanvisningar

Måluppfyllelse

Kommunstyrelsen har sex mål och 25 indikatorer. I delårsrapporten är fyra delvis uppfyllda och ett mål som inte är uppfyllt. Det är målet Arboga växer och utvecklas som inte bedöms vara uppfyllt.

Ekonomi

Kommunstyrelsen visar i helårsprognosen ett överskott mot den ekonomiska ramen på 1 500 tkr. Överskottet beror framför allt på vakanta tjänster, lägre kostnader kollektivtrafik, lägre kostnader för företagshälsovård samt kommunförsäkringar samt högre intäkter för fiber. Prognostiserade underskott finns bland annat för ökade kostnader avseende driftbidraget till Arboga kommunalteknik AB till följd av ökade kapitaltjänstkostnader samt utredningar.

Investeringarna visar i helårsprognosen en netto-utgift på 36.4 miljoner kronor jämfört med budgeterade 63.7 miljoner kronor, vilket innebär en avvikelse på 27.3 miljoner kronor. Orsaker till överskottet består olika delar. Ej nyttjade belopp för markförvärv, tidsförskjutning i de fleråriga projekten Storgatan, stabiliseringsåtgärder och fiber. Elljusspår på söder lägre utgifter än budgeterat samt tidsförskjutningar i projekten inom exploatering, ny infart gymnasiet och infartsskyltar.

Framtid

Inför 2024 finns stora utmaningar avseende de ekonomiska förutsättningarna. Framåt ökar behoven av välfärdstjänster. Befolkningsförändringen är en av de stora utmaningarna, utvecklingen som pågår fortsätter de kommande åren. Utvecklingen innebär att kostnaderna för demografin ökar snabbare än intäkterna, och det behövs ett ökat fokus på effektivisering och omprioriteringar. I likhet med kommunsektorn i övrigt finns ett stort behov av investeringar vilket innebär att det krävs ett större driftöverskott för att inte i hög grad behöva låna till investeringarna.

Kompetensförsörjningen för kommunens välfärdsuppdrag är en stor utmaning för kommunen som organisation. Konkurrensen om arbetskraften ökar bland annat till följd de demografiska förändringarna. För att upprätthålla den planberedskap som kommunen avser ha för framtiden behöver ytterligare detaljplaner tas fram. Likaså att ha en bra planberedskap för att kunna erbjuda mark till försäljning för nyetableringar och för befintliga verksamheter i kommunen. Elförsörjningen är en stor utmaning i framtiden. Utbyggnaden av elsystem i ett långsiktigt perspektiv både bakåt och framåt. Lokalförsörjningen avseende verksamhetslokaler är även den en utmaning. Stora investeringar är på gång, bland annat ny grundskola, vilket kräver en långsiktighet i planeringen. Stort fokus kommer också att ligga i framtagandet av strategiska dokument med dialog som kan hjälpa kommunen att få framdrift och riktning i den framtida planeringen av Arbogas utveckling. Fokus måste också vara på stödprocesser till våra chefer och dess verksamhet.

Barn- och utbildningsnämnden

Ekonomi. tkr	Utfall 31 aug	Utfall 31 aug
	2023	2022
Verksamhetens intäkter	47 730	42 060
Verksamhetens kostnader	303 604	277 169
Nettokostnad	255 873	235 108
Budget helår	386 770	360 771
Prognos helår	0	360 771
Budgetavvikelse helår	0	0
Investeringsutgifter	401	51
Investeringsinkomster	0	0
Nettoinvesteringar	401	51
Prognos nettoinvesteringar	2 090	2 850
Nettokostnader. tkr	Budget- avvikelse prognos helår 2023	Budget- avvikelse prognos helår 2022
Politisk verksamhet	0	60
Förskola	0	0
Fritidshem	-200	0
Förskoleklass	0	0
Grundskola	200	0
Anpassad grundskola	0	-2610
Anpassad gymnasieskola	0	125
Gymnasieskola	0	-280
Barn- och utbildningskontor	0	470
Ungdomsenheten	0	250
Summa nettokostnader	0	-150

Uppdrag

Barn- och utbildningsnämnden fullgör, genom att själv anordna eller genom att köpa skolplatser, kommunens uppgifter inom utbildningsområdet. Nämndens ansvar omfattar förskola, fritidshem, förskoleklass, grund- och anpassad grundskola, gymnasium och anpassad gymnasieskola. Nämnden ansvarar vidare för det kommunala aktivitetsansvaret KAA (ungdomar under 20 år, som gått ut grundskolan och inte fullföljt en utbildning på ett nationellt program i gymnasieskolan) samt elevhemsverksamhet för gymnasieelever på RIG brottning (Riksidrottsgymnasium). Inom ungdomsenheten ansvarar nämnden för Kulturskolan samt fritidsgården Gluggen.

Nämnden utövar kommunens tillsyn över den fristående förskolan Solkatten. I skollagen

(2010:800) samt läroplanen för förskolan (Lpfö 18) finns tydliga krav på att varje förskola ska bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete där verksamheten planeras, följs upp och utvecklas i förhållande till de nationella målen. Kommunen har även mål och mätningar som regelbundet följs upp för att utvärdera verksamheten.

Skolans huvuduppdrag är att ge eleverna de kunskaper och färdigheter de behöver för fortsatta studier, ett framtida yrkesliv och ett livslångt lärande. Skolan har två övergripande uppdrag enligt läroplanen. De övergripande målen omfattar normer och värden samt kunskaper, som alla elever bör ha utvecklat när de lämnar grundskolan. Skolan ska ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Dessa ger också grund för fortsatt utbildning. Skolan ska bidra till elevernas harmoniska utveckling. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet.

Elevhälsans arbete syftar bland annat till att elever ska få lika tillgång till en likvärdig utbildning. Precis som all undervisning i skolan, ska elevhälsans arbete vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Elevhälsan förhåller sig till rådande lagstiftning, bland annat skollagen, hälso- och sjukvårdslagen, patientsäkerhetslagen, patientdatalagen samt offentlighets- och sekretesslagen. Utöver dessa tillkommer ett antal författningar, föreskrifter och allmänna råd.

Kulturskolan erbjuder alla barn och unga möjlighet att delta i kulturskolans verksamhet genom skapande ämnen musik, dans och film. Fritidsgårdarnas uppdrag är att bedriva öppen fritidsverksamheten för elever i årskurs fyra till sex, traditionell fritidsgårdsverksamhet samt ungdomsfullmäktige. Ungdomsfullmäktiges uppdrag är att öka ungdomars möjlighet att påverka sin situation i Arboga kommun. Det ska även ses som en remissinstans för politiker och tjänstepersoner vid frågor som rör unga.

Årets verksamhet

Verksamhetsområde förskola

Förskoleledningen har arbetat fram en långsiktig strategi för förskolans systematiska kvalitetsarbete i syfte att skapa effektiva organisationer med kvalitet på undervisningen. Att stödja barnens språkliga utveckling samt att stärka barnens sociala förmågor har varit prioriterade målområden under våren.

Under våren fattades beslut att stänga förskolan Myran. Arbogas mest socioekonomiskt utsatta förskola, där det kompensatoriska uppdraget är som allra viktigast.

En ny lag gällande uppsökande verksamhet i förskolan trädde i kraft 1 juli 2023. Hemkommunen ska genom uppsökande verksamhet ta kontakt med vårdnadshavare till barn över tre år som inte har en plats i förskola och informera om förskolans syfte och barnets rätt till förskola. (SFS 2022:833, 8 kap 12 a §). Hemkommunen ska även bereda en plats för dessa barn.

Verksamhetsområde grundskola

Styrning från huvudmannen har haft fokus på utveckling av undervisningen samt elevernas progression. Reviderade läro- och kursplaner gäller från och med detta läsår. Tillsammans med deltagande i forskningsprogrammet Fokus Undervisning (FUN) i samarbete med IFOUS (Innovation, Forskning Och Utveckling i Skola/förskola) blir detta ett bra underlag för planering, genomförande och bedömning av elevers kunskaper och uppföljning av lärares undervisning. Syftet med FUN är att fördjupa förståelsen för undervisningens betydelse för elevers lärande, utveckling och välmående. Preliminära resultat visar att behörigheten till ett nationellt program har ökat jämfört med förra året. De preliminära siffrorna visar att 86% av våra elever i årskurs 9 är behöriga till ett nationellt program.

Grundskolan har inför läsåret 2023 - 2024 bytt namn till anpassad grundskola vilket firades vid skolstart. Den anpassade grundskolan har ökat elevantalet och har nu två paralleller på alla städer.

Under våren 2023 togs beslut gällande förskollärares tjänster och de har idag samma avtal som lärare i grundskolan, vilket möjliggör samarbete och planering med övrig undervisande personal. Under läsåret har personalen på alla fritidshem i Arboga påbörjat en utbildningsinsats gällande språkutveckling. Detta är ett område som tydligt poängteras i fritidshemmets läroplansdel.

Beslut har tagits kring en ny Gäddgårdsskola. Ladubacksskolan har under läsåret fått tillskott med en modul. Nybyholmsskolan har fått tillgång till lokaler på tidigare förskolan Myran.

Under året har en oro kring ekonomi funnits, och planeringsförutsättningarna är svåra då det blev sena beslut gällande de ekonomiska förutsätt-

ningarna. Grundskolans ekonomi går enligt planering till delår 2023. Elevökning har skett i både grundskolans och den anpassade grundskolans verksamhet under läsåret 2022 - 2023. Inför hösten 2023 utökas elevantalet ytterligare.

Verksamhetsområde gymnasium

I mars 2023 genomförde Skolinspektionen regelbunden kvalitetsgranskning av Vasagymnasiet. Granskningen omfattade fyra områden: rektors ledarskap, undervisning, trygghet och studiero samt bedömning och betygssättning. Vasagymnasiet fick omdömet "i hög utsträckning" i samtliga granskade områden, vilket enligt inspektörerna är "mycket ovanligt i Sverige". Skolinspektionens beslut finns på www.vasa.se samt på www.skolinspektionen.se.

Alla studiebesök har återupptagits, studieresor i Sverige och Europa, inklusive de i SAABs regi för teknikprogrammet/SAABs tekniska gymnasium som inte har kunnat genomföras under pandemi-perioden.

Verksamhetsområde elevhälsa

Antalet skolsköterskor har utökats, vilket bland annat underlättat information till vårdnadshavare och att erbjuda tid för besök. Bemanningen på kuratorssidan har minskat, vilket gjort att terminens sista två månader genomförts med endast två kuratorer. Skolpsykolog samt skolläkaren har kunnat delta på några elevhälsoteam (EHT) på skolorna. Den samlade kompetensen har stor betydelse för att förstå och kunna hjälpa till i de ärenden där personalen har störst utmaningar.

Verksamhetsområde ungdomsenheten

De riskanalyser som gjordes kring att flytta ungdomsenheten till Barn- och utbildningsförvaltningen visar både för- och nackdelar. Den största farhågan var och är att kulturfrågorna inte får ett tydligt forum i kommunen samt att kulturskolan kan försvinna i den mycket större organisationen - skolan.

Från och med i år har ungdomsfullmäktige, UFM, återigen sina möten i fullmäktigesalen i Rådhuset. Arbetsgrupper och aktiviteter har skapats, och bland annat resulterat i en sportdag för ungdomar. UFM driver även frågan om en ungdomsmottagning i Arboga.

Kulturskolans musik- och danselever har genomfört flera uppskattade konserter och föreställningar under våren.

Måluppfyllelse

Barn- och utbildningsnämnden har åtta mål. I uppföljningen är tre mål uppfyllda, tre mål delvis uppfyllda och två mål ej utvärderade. Resultatet är en förbättring från tidigare år. Till målen i styrmodellen finns 31 indikatorer där syftet är att kunna följa resultat över tid för att se om utvecklingen går åt rätt håll. Fem av indikatorerna redovisas även könsuppdelat.

Ekonomi

Helårsprognosen för 2023 är vid delårsrapporten 0 kr.

Framtid

Verksamhetsområde förskola

För att skapa förutsättningar för förskolans rektorer att leda det pedagogiska arbetet har en biträdande rektor anställts till och med 31 december. Om åtgärden faller väl ut kommer anställningen att förlängas under vårterminen.

Arbetslagsledarna och rektorerna förfinar ett årshjul med standardiserad planering utifrån barns ålder och mognad så att pedagogerna får stöd i att göra rätt saker i rätt tid och med en progression i utbildningen. Verksamhetschef och kvalitetsutvecklare kommer under hösten att genomföra SKA-dialoger ute i verksamheten tillsammans med pedagoger för att få en tydligare bild av arbetet som sker och genom samtal stödda utveckling framåt. Under hösten kommer samtalen utgå från det sociala samspelet och under våren 2024 om barnens lärande och kunskaper.

Frånvaron är fortsatt hög inom förskolan och följs därför upp regelbundet. Från och med juli 2023 har lagändringen om förskolans uppsökande verksamhet börjat tillämpas. Den innebär att varje hemkommun är skyldig att kontakta vårdnadshavarna för att öka deltagandet i förskolan. Barn som ska fylla tre år ska också ha en reserverad plats på förskolan, även om inte vårdnadshavarna har ansökt om det.

Antalet barnafödslar fortsätter att minska i Arboga liksom i riket. En organisationsöversyn behövs genomföras för att kartlägga behovet av antal förskoleplatser i förhållande till efterfrågan.

Verksamhetsområde grundskola

Den största utmaningen i Arboga kommun är fortsatt att måluppfyllelsen för våra elever ska öka. Styrning från huvudmannen har haft fokus på utveckling av undervisningen samt elevernas progression. Det systematiska kvalitetsarbetet har utvecklats genom djupare analys och dialog kring

vilka insatser som kan vara relevanta samt på vilka grunder de olika insatserna väljs ut och en tydligare koppling till vetenskaplig grund. Arboga kommun som skolhuvudman fortsätter arbetet med likvärdighet och resursfördelning genom nedanstående prioriterade utvecklingsområden.

- Undervisning i fokus samt rektors pedagogiskledarskap - exempelvis kooperativt lärande samt utvecklingsgrupper inom ramen för IFOUS-programmet.
- Tidiga insatser och språkutvecklande arbete - exempelvis genom att fokusera på förskoleklass och språk-läs- och skrivutvecklare samt att utveckla nätverk för SVA-lärare och fritidshemmets personal gällande språkutveckling.
- Relationsbyggande aktiviteter - att skapa trygghet genom att fokusera på förhållnings-sätt och bemötande genom exempelvis värderingsövningar, kooperativt lärande, pedagogstyrda rastaktiviteter samt elevvärdar. Elevhälsan har skapat stödstruktur genom en generell elevhälsoplan som varje skola ska arbeta vidare med.

De största utmaningarna i framtiden för grundskolan och den anpassade grundskolans verksamhetsområden är fortsatt förutsättningar såsom ekonomin, lokalerna, kompetensförsörjning och likvärdighet utifrån skolsegregation där elevsammansättningen är uppdelad mellan våra skolor. Då det gäller inre förutsättningar är det utvecklingen av kunskapsresultaten med fokus på undervisningen som behöver fortsätta att vara i fokus.

Verksamhetsområde gymnasiet

Verksamheten kommer löpande att använda Skolinspektionens beslut från april 2023 i utvecklingsarbetet samt fortsätta identifiera framgångsfaktorer som främjar likvärdig undervisning oavsett kön, skolbakgrund och socioekonomisk tillhörighet och implementera detta i undervisningen. Vasagymnasiet behöver vända trenden så att fler elever når gymnasieexamen inom tre och fyra år.

Kommande gymnasiedimensionering av programutbud och platsantal samverkat inom Västmanland ska vara klart till höstterminen 2025.

Försteläraryuppdragen 2022 - 2024 är:

- Elevernas studieteknik och förmåga att lära, utforska och arbeta både självständigt och

tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga.

- Elevernas ansvar för sitt lärande och sina studieresultat samt förståelse för utvecklingsbehov i förhållande till kraven för utbildningen. Elevernas förståelse för framtida studier eller yrkesliv.
- Anpassad undervisning: Upplägg, innehåll, arbetsformer utifrån elevernas skiftande behov och förutsättningar.

Verksamhetsområde Elevhälsa

Verksamheten arbetar för att främja en skolmiljö som möjliggör och stärker goda levnadsvanor hos alla barn. Med tanke på den ökade psykiska ohälsan, som enligt Statens medieråd har en stark koppling till hög skärmtid, finns anledning att se över hur vi arbetar med den digitala hälsan i skolan.

Behovet är stort av både skolsköterske-, skolläkar- och kuratorstid. Förhoppningen är att kunna behålla befintligt antal skolsköterskor, kunna rekrytera ny skolpsykolog samt på sikt återigen kunna utöka kuratorsbemanningen med en tjänst. Förutsättningar.

Verksamhetsområde ungdomsenheten

Kulturskolan behöver jobba hårt för att komma ut och verka bland barn och ungdomar för att få dem intresserade av det utbud verksamheten erbjuder. Att statsbidragen riskerar att försvinna skapar oro. Inom Kulturskolan förekommer många deltidstjänster vilket försvårar planering av gemensam verksamhet. Rekrytering av lärare är också en utmaning på grund av arbetstider och deltidstjänster, men också att få väljer att utbilda sig till kulturskollärare, deltidstjänster, men också att få väljer att utbilda sig till kulturskollärare.

Fritids- och kulturnämnden

Ekonomi. tkr	Utfall 31 aug	Utfall 31 aug
	2023	2022
Verksamhetens intäkter	6 429	7 532
Verksamhetens kostnader	18 916	36 070
Nettokostnad	12 487	28 539
Budget helår	19 950	44 097
Prognos helår	19 950	45 417
Budgetavvikelse helår	0	-1 320
Investeringsutgifter	828	133
Investeringsinkomster	0	0
Nettoinvesteringar	828	133
Prognos nettoinvesteringar	1 451	1 633
	Budget- avvikelse prognos helår 2023	Budget- avvikelse prognos helår 2022
Politisk verksamhet	-100	0
Gemensamt/driftbidrag	370	420
Förebyggande ungdomsarbete	0	0
Föreningssservice	130	130
Anläggningar inkl. bad	-400	-2 220
Ungdomsenheten	0	310
Kulturverksamhet inkl. bibliotek	0	40
Summa nettokostnader	0	-1 320

Uppdrag

Fritids- och kulturnämnden fullgör kommunens uppgifter inom fritids- och kulturverksamheten. Nämnden ansvarar för biblioteket. Ekbacksbadet samt verksamheter inom förening och idrott. Biblioteket är förutom folkbibliotek också skolbibliotek för grundskolan. I bibliotekets verksamhet finns även ansvar för kommunens konstsamling och att vara rådgivande vid konstnärlig utsmyckning. Dessutom ansvarar biblioteket för medborgarkontoret. Nämnden ansvarar för registrering av lotteri enligt spellagen.

Årets verksamhet

Fritids- och kulturnämnden fullgör kommunens uppgifter inom fritids- och kulturverksamheten. Nämnden ansvarar för biblioteket, som också är skolbibliotek och medborgarkontor. Ekbacksbadet samt verksamheter inom förening och idrott.

Kommunfullmäktige beslutade 2023-06-12 § 98 (KS 105/2022) att fritids- och kulturförvaltningen

upphör som egen förvaltning från och med den 15 juli 2023. Vidare beslutades att fritids- och kulturförvaltningens Ungdomsenhet (kulturskola och fritidsgård) överförs till barn- och utbildningsförvaltningen och ingår i barn- och utbildningsnämndens ansvar. Övriga enheter övergår till kommunstyrelseförvaltningen.

All personal, inom tidigare fritids- och kulturförvaltningen har erbjudits tjänst inom kommunstyrelseförvaltningen respektive barn och utbildningsförvaltningen. Samtliga har tackat ja till erbjudandet. Arbete pågår med att forma den nya organisationen.

Nämndsekreteraren har varit utlånad under våren. Kriget i Ukraina, höga elpriser, inflation och leveransproblem har påverkat verksamheterna.

Fritids- och kulturnämnden bedriver ett nytt europeiskt projekt "destination jobb" tillsammans med social- och barn- och utbildningsförvaltningen.

Biblioteket har haft ett brett och varierat utbud av aktiviteter för barn och vuxna. För de vuxna har det erbjudits författarbesök, läsförmedling insatser och föreläsningar inom vitt skilda ämnen. För barnen har det bjudits på teater, sagostunder och ett brett utbud av lovaktiviteter. Läsförmedling insatser har genomförts på Gluggen, i samverkan med föreningslivet samt ute på skolor. Biblioteket deltar i projektet bokstart, som omfattar hela Västmanland. Bland annat har en pekboksklubb genomförts under sommaren. Konststoppningarna för Åspegeln och Skogsglantan är avslutade. Invigning av granstugan på Skogsglantan inviges i juni med sång, musik och glass. Invigningen av konsten på Åspegeln kommer ske under hösten. Ärenden gällande elpriser och nät-handelsproblem har varit i fokus för konsumentvägledningen.

Relaxavdelningen på Ekbacksbadets övervåning har renoverats det senaste året. Relaxen öppnades igen i mars. Diverse underhållsarbete har skett både för inomhus- och utomhusbadet. Under delåret har 50 kurser genomförts med alltifrån babysim till vattengymna för pensionärer. Utebadet var öppet 10 juni till 20 augusti. Tyvärr har besökssiffrorna varit de lägsta på många år. Detta på grund av det regniga juli och augusti.

Investeringsstödet, som föreningar kunde söka, återinfördes 2022 enligt beslut i nämnden 2021-10-28. FKN 64/2021, efter att ha varit borttaget sedan

2020. Investeringsbidragen till föreningarna togs bort från 2020. Fritids- och kulturnämnden beslutade 2023-02-06 § 10. FKN 14/2023 om den strategiska ekonomiska planen för 2023. För att anpassa nämndens verksamhet till ram togs investeringsstödet bort från och med 2023.

Under året har ett samverkansprojekt mellan barn- och utbildnings-, social- och fritids- och kulturnämnden startats. Med fokus på Nybyholmsområdet och med skolan som utgångspunkt. Målet att med gemensamma krafter öka skolresultat och skolnärvaro, minska antalet personer som får försörjningsstöd och öka antalet aktiva i föreningsaktiviteter samt öka den fysiska aktiviteten i området.

En stor del av fritidsaktiviteterna, som genomförs i kommunen arrangeras av det ideella föreningslivet. Allt från biovisning och operaföreställningar till röjning av spår och leder sköts i mångt och mycket av föreningar. För att ge föreningar möjlighet att genomföra detta på ett långsiktigt sätt, ge dem möjlighet att planera sina insatser och också säkerställa för allmänheten att det finns ett attraktivt utbud av fritidsaktiviteter ses avtalen med föreningar över.

Måluppfyllelse

Nämnden har nio mål och 17 mätningar. Samtliga mål bedöms som delvis uppfyllda och med god prognos att bli helt uppfyllda under året.

Ekonomi

Helårsprognosen för 2023 är vid delårsrapporten 0 kr. Negativa avvikelser finns på badet och politiken. Badets negativa avvikelser beror på minskade intäkter. Positiva avvikelser på Fritid och Kultur beror på minskade personalkostnader.

Framtid

Intresset för fritids- och kulturaktiviteter är stort i Arboga och utgör en viktig del av det moderna samhället. Ett rikt fritids- och kulturliv bidrar till stadens attraktivitet för boende, näringsliv, handel och besöksnäring. Kulturverksamheterna i Arboga främjar samhällets demokratiska utveckling genom att erbjuda fri kunskap, bildning och kulturupplevelser. De bidrar även till delaktighet i samhället samt prioriterar att alla barns rätt tas till vara. Fritidsverksamheterna fyller en viktig funktion för såväl hälsa, välbefinnande och gemenskap, som integration och framtidstro.

Arbetet fortgår med att forma den nya organisationen.

Biblioteket fortsätter att erbjuda fri kunskap och kultur för alla Arbogabor. Biblioteket ska med sina olika funktioner: mötesplats, informations- och kunskapscenter, kulturinstitution, sträva efter att nå bredare förankring lokalt, såväl hos ovana vuxna biblioteksbesökare som hos barn och unga. Medborgarkontoret ska erbjuda stöd i kontakt med myndigheter och andra samhällstjänster samt hjälp att klara av digitala verktyg i vardagen. Läsfrämjandelyft för folkbibliotek är ett treårigt regeringsuppdrag som ska stärka kompetensen inom läsfrämjande och litteraturförmedling gentemot barn och unga på landets folkbibliotek. Med tanke på skolbiblioteksfunktionen i Arboga bibliotek och det nära samarbetet med förskolorna, är ambitionen att skapa en plan för hur läsfrämjandearbetet riktat mot barn och unga kan utföras så att skola och bibliotek samverkar och kompletterar varandras arbete med lässtimulans och läsutveckling. Under hösten 2023 fortsätter projektet Stärkta bibliotek/ Unga, som pågått under 3 år, för att avslutas under 2024. Syftet är att med uppsökande verksamhet nå unga Arbogabor från 12 år och uppåt med i första hand läsfrämjande och kulturfrämjande aktiviteter.

Biblioteket kommer att arbeta med den konstnärliga utsmyckningen och planering av biblioteksdelen i bygget av ny grundskola.

I närområdet finns flera nya bad som konkurrerar och Ekbacksbadet måste se till att badets popularitet bland besökarna bibehålls. Ekbacksbadet fortsätter utveckla utbudet av kurser med mera utifrån efterfrågan från Arbogaborna.

Under coronapandemin drabbades föreningslivet hårt. Inställda arrangemang och begränsade möjligheter till aktiviteter har lett till minskad rörelse och ett minskat intresse bland medlemmar. Arbetet med att se över skötsel- och arrangörsavtal fortsätter. Digitaliserad och förenklad process för ansökningar av föreningsbidrag ska göras.

De kommande årens utmaningar kan sammanfattas av En ekonomi i balans. Rikt utbud på fritids- och kulturaktiviteter inom befintlig budget. Personal- och kompetensförsörjning. Teknik och utrustning för att kunna möta moderna krav samt Digitalisering. Det pågår ett krig i Europa och det påverkar verksamheterna på olika sätt. Verksamheterna påverkas av att hushållen har ökade levnadsomkostnader.

Socialnämnden

Ekonomi. tkr	Utfall 31 aug	Utfall 31 aug
	2023	2022
Verksamhetens intäkter	71 418	64 911
Verksamhetens kostnader	350 551	323 218
Nettokostnad	279 133	258 307
Budget helår	405 962	381 456
Prognos helår	417 312	387 456
Budgetavvikelse helår	-11 350	-6 000
Åtgärdsplan statsbidrag	11 350	6 000
Budgetavvikelse helår inkl. åtgärdsplan	0	0
Investeringsutgifter	862	519
Investeringsinkomster	0	0
Nettoinvesteringar	862	519
Prognos nettoinvesteringar	3 479	3 000
	Budget- avvikelse prognos helår 2023	Budget- avvikelse prognos helår 2022
Nettokostnader. tkr		
Socialförvaltningen gemensamt	600	1 100
Individ- och familjeomsorg	-7 550	-500
Vård och omsorg	-11 700	-10 600
Verksamhet för funktionsstöd	6 300	4 000
Arbete och vuxenutbildning	1 000	0
Summa nettokostnader	-11 350	-6 000
Åtgärdsplan statsbidrag	11 350	6 000
Summa nettokostnader inkl. åtgärdsplan	0	0

Uppdrag

Socialnämnden ska fullgöra kommunens uppgifter för äldre- och funktionshindrade enligt socialtjänstlagen, hälso- och sjukvårdslagen, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Socialnämnden ska också fullgöra kommunens uppgifter enligt Socialtjänstlagen vad gäller individuellt stöd och förebyggande insatser för barn, unga och vuxna.

Vidare fullgör socialnämnden kommunens uppgifter enligt lag om arbetslöshetsnämnd där uppdraget är främja kommunala åtgärder för att förebygga arbetslöshet eller minska verkningarna av arbetslöshet.

Socialnämnden ansvarar bland annat för:

- Verksamheten för äldre- och funktionshindrade enligt socialtjänstlagen och följdlagstiftning (SoL)
- Kommunal hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL)
- Hemsjukvård och hembesök inom primärvårdens uppdrag till och med sjuksköterske-, arbetsterapeut- och fysioterapeutnivå
- Kommunens verksamhet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)
- Färdtjänst enligt lagen om färdtjänst
- Riksfärdtjänst enligt lagen om riksfärdtjänst
- Kommunens uppgifter enligt socialtjänstlagen (SoL) och följdlagstiftning vad gäller individuellt stöd och förebyggande insatser för barn, unga och vuxna, lagen om vård av missbrukare (LVM) och lagen om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), föräldrabalken (FB), lag om särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (LUL) samt insatser för ungdomar enligt lag om medling med anledning av brott
- De uppgifter som ankommer på kommunens socialtjänst vad avser flyktingverksamhet och integration
- Serveringstillstånd och tillsyn enligt Alkoholagen
- Dödsboanmälan enligt Ärvdabalken
- Vuxenutbildning

Årets verksamhet

Vård och omsorg

Hösten 2022 gjordes en genomlysning av hemtjänsten. Denna påvisade bland annat att det fanns en massiv kritik gentemot ledningen och förekomst av misskötsel hos medarbetarna. För att skapa rätt förutsättningar för ledning och medarbetare och för att få en ekonomi i balans togs ett beslut om organisationsutveckling. Ett positivt resultat av arbetet förväntas först under 2024, då det är ett gediget arbete att bygga upp grunden inom hemtjänsten.

Den 1 juni startade hemtagningsteamet upp som ett projekt där biståndshandläggarna ingår. Syftet med teamet är att personer vid utskrivning från sjukhus i större utsträckning går direkt hem i stället för till korttidsenheten. Detta ska leda till att personer med sviktande hemsituation i större utsträckning ska få sin vård i hemmet, uppleva trygghet och utifrån en tydlig plan undvika onödiga inläggningar på sjukhus. Målet är att uppnå en kostnadseffektiv organisation där rätt vårdtagare är på rätt plats i rätt tid. Projektet kommer att pågå till den 31 dec 2023, därefter kommer en utvärdering att ske. Förhoppningen är att det ska ge vinster både utifrån kvalitén på vården och

ekonomiskt, vilket gör att hemtagningsteamet blir bestående från 2024.

Sveriges kommuner och regioner och Kommunal driver ett utvecklingsprojekt där målet är att heltidsarbete ska bli norm. Inom vård och omsorg är målet att 20 % av våra medarbetare per enhet ska erbjudas heltid under 2023. Samtliga enheter ska upprätta en implementeringsplan på hur arbetet ska bedrivas vidare under 2024 och framåt. Målet är att erbjuda samtliga medarbetare heltid.

Kompetensenheten startades i socialförvaltningens regi under våren 2021. Under hösten 2022 gjordes en utvärdering där det framkom att kompetensenheten inte är ekonomiskt självförsörjande samt har svårt att uppfylla målen. Under hösten 2023 kommer ett arbete att påbörjas i syfte att omstrukturera kompetensenheten.

Verksamheten för funktionsstöd

Sedan årsskiftet utför verksamheten inte längre korttidsstillsyn vid Solögat åt barn- och utbildningsförvaltningen. Det var för få ungdomar som hade insatsen och därmed var det inte kostnadseffektivt för kommunen.

Projektering av ny gruppbostad vid Alphyddan är klar och beslut har fattats på att gå ut med upphandling till att bygga den. Detta kommer att ske under hösten.

Individ- och familjeomsorg. IFO

Under flera år har IFO barn och familj haft ett ökat inflöde av ärenden. Aktualiseringar, orosanmälningar och ansökningar har under de senaste två åren ökat med cirka 45 procent. Även familjehemsplaceringar har ökat.

Andelen av befolkningen som får eller söker vård och stöd för narkotikarelaterade problem har ökat. Det har även varit en stor ökning av missbruksplaceringar de senaste åren. Under perioden januari till juli 2021 placerades i genomsnitt fyra personer per månad på HVB. Samma period 2023 var i genomsnitt elva personer per månad. Beviljade insatser riktat till våldsutsatta och våldsutövare har även de blivit fler till antal.

IFO har använt flera statsbidrag till att kunna möta upp nya behov och utveckla sin verksamhet. Några exempel är projektet "Bostad först" - ett nytt arbetssätt kring personer med bostadssociala problem, projektet "Dans för hälsan" - en metod för att förebygga psykisk hälsa samt kompetenshöjande aktiviteter för personal inom familjehemsvården. Ett projekt som startats upp första delåret är insatsen "Extra Vuxen". Den ska leda till att utsatta barn får stöd på hemmaplan. Den implementeras med stöd av organisationen Mask-

rosbarn.

Arbete och vuxenutbildning

Antal hushåll med försörjningsstöd samt hushåll med barn som uppbär försörjningsstöd har minskat jämfört med samma period året innan.

Samarbetet mellan AME och SFI har stärkts och lett till att flera av de studerande fått ytterligare kompetenshöjande insatser.

Ett treårigt ESF-projektet har startat upp där 15 unga arbetslösa är inskrivna.

Språkstödskurser och andra kompetenshöjande insatser anordnade av Jobbcenter erbjuds deltagare på AME.

Inga nya flyktingar har anvisats till Arboga under året förutom från Ukraina.

Det är fortsatt högt tryck på budget- och skuld. Inför sommarsemestrarna flyttade Jobbcenter och planeringshandläggare från Högskolecentrum till AME, Strängen 13. Tvätteriet har också flyttat till AME.

På grund av för få sökande till kursen för underhållsingenjörer hösten 2023 startas ingen ny kurs.

Måluppfyllelse

I delårsuppföljningen är alla mål delvis uppfyllda och flera mätningar kommer ske under hösten. Bedömningen är att alla mål kommer nås under 2023.

Ekonomi

Socialförvaltningens totala prognos är -11 350 tkr. För att nå ett noll-resultat har en åtgärdsplan beslutats av Socialnämnden den 8 mars 2023 och den består av att använda statsbidrag som förvaltningen har fått för prestation som de genomfört under 2021-2022.

Vård och omsorg beräknas ha ett underskott på minus 11 700 tkr och då är det främst hemtjänsten som avviker mot budget med 9 500 tkr. De särskilda boendena och kompetensenheten beräknas även de göra ett minus.

I verksamheten för funktionsstöd beräknas ett överskott på 6 300 tkr. Främsta anledningen till det minskat antal brukare med vissa insatser och att verksamheterna inte har statistiska scheman utan följer behoven vakans håller diverse tjänster i perioder där det varit möjligt.

Individ- och familjeomsorg har och har haft ett ökat behov av placeringar av både barn och vuxna detta gör att de totalt gör ett beräknat budgetöverskridande på minus 7 550 tkr.

Inom verksamheten Arbete och vuxenutbildning beräknas ett överskott på 1 000 tkr som beror på ett minskat behov av ekonomiskt bistånd då hushållen som uppbär detta har minskat.

Avvikelsen för socialnämnden, den centrala administrationen och färdtjänst/riksfärdtjänst beräknas bli plus 600 tkr.

Förvaltningens investeringar beräknas utföras och därmed förbrukas.

Framtid

Vård och omsorg

Eftersom den demografiska trenden påvisar att andelen äldre ökar i Arboga kommer fler platser behöva skapas i särskilda boenden. Även insatser i hemmet ökar och under maj-juli i år inkom 43 nya beslut på hemtjänstinsatser. Därmed ökar också behovet av att utöka hemtjänstens personalresurser i ett redan ansträngt ekonomiskt läge.

Trenden påvisar att andelen människor i arbetsför ålder minskar, vilket betyder att Vård- och omsorg redan nu och framledes kommer att få ökade utmaningar med kompetensförsörjningen.

Under hösten 2024 beräknas vård- och omsorg slå upp portarna till ett nytt särskilt boende på Hällbacken, i samband med öppnandet av Hällbacken planeras en avveckling av Strandgården. Hemtjänstens personal kommer också lokaliseras på Hällbacken.

Att arbeta förebyggande är enligt forskning en framgångsfaktor och bör prioriteras utifrån våra ekonomiska förutsättningar.

Verksamheten för funktionsstöd

Då lokalerna för daglig verksamhet vid Ekvägen hyrs externt samt att verksamheten önskar nya lokaler som är samlokaliserade och mer centralt ses möjligheterna över att kunna bygga om verkstadslokalen vid Vasagymnasiet. Inga beslut är fattade men frågan om det är en möjlig lösning kommer arbetas vidare med under hösten.

Sju medarbetare önskar heltid under 2023 och kan tänka sig att arbeta på flera arbetsplatser. Deras önskemål är uppnådda. Förändringar i AB som reglerar dygnsvilan till 11 timmar gäller från 1 oktober. Förändringar gällande bestämmelser "sovande jour" kommer först i februari 2024. Båda dessa förändringar kommer att försvåra arbetet med Heltidsresan.

Individ- och familjeomsorg

Den nya regeringen avser att gå vidare med förslaget till ny socialtjänstlag under 2024 som bland annat har fokus på icke-behovsprövade förebyggande insatser. Verksamheten behöver börja pla-

nera för denna omställning. En annan föreslagen lagändring är att regionen ska ta över all behandling av skadligt bruk och beroende där ansvaret idag ligger hos kommunen. Förslaget föreslås träda i kraft 1 januari 2026 och ett arbete har påbörjats tillsammans med regionen att kartlägga behov och inventera resurser gällande beroendevården.

Antal orosanmälningarna inom IFO har ökat sedan flera år tillbaka. Ett arbete pågår att effektivisera insatserna så att beviljad insats blir rätt insats och där utfallet blir att familjer och enskilda klarar sin livsföring utan inblandning av socialtjänsten.

Yrkesresan är en nationell satsning för introduktion och långsiktig kompetensutveckling. Socialförvaltningen valde att gå med i denna satsning under våren 2023 och först ut att utbildas är personal som arbetar inom myndighetsutövning barn och familj.

Arbete och vuxenutbildning

Under hösten ska utrednings- och uppföljningsverktyget BIP/SMAIL införas för alla som arbetar med planering för klienter som uppbär försörjningsstöd.

Ett nytt ESF-projekt med regionen som projektledare kan bli aktuellt om ansökan beviljas. Målgruppen är långtidsarbetslösa utrikesfödda språksvaga individer med låg utbildningsbakgrund som är i behov av försörjningsstöd.

Personer från Ukraina som önskat studera svenska har hittills varit hänvisade till Köping, men kommer under hösten att få delta i reguljär SFI-utbildning.

Lågtröskelverksamhet på AME ska införas. Jobbcenter och praktiksamordningen ska utvecklas och få bättre struktur.

Vuxenutbildningen fortsätter arbeta med att finna fler sökanden till ingenjörsutbildningarna i samverkan med företag och andra kommuner.

Central administration

Arbetet kommer att fortsätta gällande avgiftshandläggningen i Life care för att säkerställa att allt debiteras och att fakturor blir rätta utifrån utförd insats. Stort fokus kommer också att vara på ekonomin för hösten/vintern och de närmaste åren.

Rådhuset i Arboga AB (koncern)

Fakta	Utfall 23-08-31	Budget- avvikelse 23-12-31
DRIFTREDOVISNING, tkr		
Arbogabostäder	367	223
Kommunfastigheter	7 728	3 859
Arboga kommunal teknik,	2 813	800
Arboga vatten och avlopp	466	-1 000
SUMMA	11 374	3 882
INVESTERINGAR, tkr		
Arbogabostäder	4 400	-600
Kommunfastigheter	6 200	-200
Arboga kommunal teknik	4 600	0
Arboga vatten och avlopp	14 700	11 000
SUMMA	29 900	10 200

Uppdrag

Rådhuset i Arboga AB moderbolag till dotterbolagen Arboga Bostäder AB. Kommunfastigheter i Arboga AB. Arboga Kommunalteknik AB samt Arboga Vatten och Avlopp AB. Bolagen är helägda av Arboga kommun.

Arbogabostäder AB är ett allmännyttigt bostadsbolag. Kommunfastigheter i Arboga AB äger och förvaltar fastigheter för kommunal verksamhet.

Arboga Kommunalteknik AB ska inom kommunen förvalta och bedriva drift av kommunens mark- och infrastruktur. Bolaget ansvarar också för utredning, projektering och utförande av investerings- och exploateringsprojekt på uppdrag av kommunen. Vidare ska bolaget utföra drift och projekt av övriga kommunala bolags markinnehav och anläggningar enligt beställning. Bolaget ska delta i och vid behov driva och hantera ärenden som berör medborgarfrågor och frågor på förbunds-, regional- och nationell nivå avseende bolagets verksamheter. Bolaget ansvarar även för att tillaga, distribuera och servera måltider till kommunens verksamheter och att utföra lokalvård till kommunens och bolagens lokaler.

Arboga Vatten och Avlopp AB ska inom kommunen producera och distribuera dricksvatten, omhändertaga och rena avloppsvatten och dagvatten och annan därmed förenlig verksamhet. Dricksvatten levereras också till Valskog i Kungsörs kommun.

Delårets verksamhet Rådhuskoncernen

- Omvärldsläget
- Översyn skyddsrum

- Lägenheter Västerlånggatan 1
- Avyttring två bostadsrätter
- Driva kommunens pågående investeringsprojekt, så som ny grundskola, beläggningsarbeten, kanalisation, Elljusspår, Storgatan och Hällbacken
- Vattenläckor
- Energioptimering
- Underhållsansvaret av inventarier samt driftkostnaderna av fritidsfastigheter.
- Vattenskada Ladubacksskolans gymnastiksal
- VA-projekt: Storgatan, matarledning mellan-zon, byte pumpstation Björkudden, förnyelse ledningar Götlunda, ombyggnad utgående LRV
- Beslut att bilda driftbolag med Kungsör avseende Vatten och Avlopp, VMVA
- Höga flöden ån, avloppsreningsverket
- Haveri på inloppspumpen ARV

Måluppfyllelse

Arbogabostäder AB

Bolaget har fyra mål. Alla fyra är delvis uppfyllda vid delåret.

Kommunfastigheter i Arboga AB

Bolaget har fem mål. Fyra mål är delvis uppfyllda och ett mål är uppfyllt.

Arboga Kommunalteknik AB

Bolaget har fem mål. Ett mål är väldigt nära målvärdet och fyra mål är delvis uppfyllt vid delåret.

Arboga vatten och avlopp AB

Bolaget har fem mål. Ett mål är väldigt nära målvärdet och fyra mål är delvis uppfyllt vid delåret.

Ekonomi

Arbogabostäder AB

Arbogabostäder AB har ett budgeterat resultat på 0 miljoner kronor och utfallet i delåret är 0,37 miljon kronor. Årets prognostiserade budgetavvikelse +0,20 miljoner kronor.

Investeringar utfall vid delåret är 4,4 miljoner kronor och prognos -0,6 miljoner kronor.

Kommunfastigheter i Arboga AB

Kommunfastigheter i Arboga AB har inget budgeterat 2023. Utfallet i delåret är 7,7 miljoner kronor

och prognostiserad budgetavvikelse i helåret är 3,8 miljoner kronor.

Investeringar utfall vid delåret är 6,2 miljoner kronor och prognos -0,2 miljoner kronor.

Arboga Kommunalteknik AB

Arboga Kommunalteknik AB har inget budgeterat 2023. Utfallet i delåret är 2,8 miljoner kronor och helårsprognosen är 0,8 miljoner kronor.

Investeringar utfall vid delåret är 4,6 miljoner kronor. Investeringsbudgeten kommer användas fullt ut

Arboga Vatten och Avlopp AB

Arboga Vatten och Avlopp AB har ett budgeterat nollresultat och en helårsprognos var 0,3 miljoner kronor i delåret.

Investeringar utfall vid delåret är 14,7 miljoner kronor och prognos 11,0 miljoner kronor.

Framtid Rådhuskoncernen

- Omvärldsläget
- Effektiv organisation
- Ej full kostnadstäckning av hyrorna
- Underhållsplan
- Energieffektivisering
- Tomställda fastigheter
- Strategi för yttre skötsel
- Lagar, föreskrifter och abonnenternas behov
- Samverkan, utveckling av organisationen
- Finansiering
- Klimatutmaningar, hållbar VA-försörjning
- God investeringstakt på VA-anläggningar
- Säkerhetsarbete

Sturestadens Fastighets AB (koncern)

Fakta	Utfall 23-08-31	Prognos 23-12-31
DRIFTREDOVISNING, tkr		
Sturestaden	13 600	18 200

Uppdrag

Tillsammans med Byggnadsfirman Lund AB äger kommunen Sturestadens Fastighets AB. Sturestadens Fastighets AB äger dotterbolagen Marieborgs Lagerfastigheter i Arboga AB. Norra Skogen i Arboga Fastighets AB. Seniorbostäder i Arboga AB samt Groggården Fastigheter i Arboga AB.

Sturestadens Fastighets AB bildades år 1991 och ägs till 50 procent av Arboga kommun och till 50 procent av Byggnadsfirman Lund AB. Bolaget äger och förvaltar fastigheter inom Arboga kommun för kommunikationsändamål och företagstableringar samt idkar därmed förenlig verksamhet. Bolaget ska aktivt medverka till utvecklingen av Arboga kommun som attraktiv och efterfrågad etableringsort genom att vara ett strategiskt verktyg inom fastighetsområdet. Bolaget äger både kommersiella fastigheter och bostadsfastigheter.

Marieborgs Lagerfastigheter i Arboga AB ska äga och förvalta lagerfastigheter inom Arboga kommun. bedriva uthyrning av entreprenadmaskiner och lagerutrustning samt inventarier såsom kontorsutrustning och datorer samt idka därmed förenlig verksamhet. Bolaget startade 2007 och äger lagerfastigheten Harren 3 som hyrs av Fortifikationsverket. Fastighetens uthyrningsbara yta uppgår till 46 800 kvadratmeter.

Norra Skogen Fastighets AB, som startade år 2011, ska äga och förvalta fastigheter och därmed förenlig verksamhet. Bolaget äger fastigheten Norra skogen 1:149.

Seniorbostäder i Arboga AB ska äga och tillhandahålla seniorbostäder inom Arboga kommun samt utveckla kommunen som en attraktiv och efterfrågad bostadsort genom pris- och kvalitetsvarierat utbud av bostäder. Bolaget startade verksamheten år 2005 och äger 24 bostäder i fastigheten Örtagården samt 28 lägenheter på Ljungdahlsbacken. Kommunen äger marken vid Örtagården som har upplåtits med tomträtt. I slutet av 2019 bildades ett nytt bolag. Groggården Fastigheter i Arboga AB.

Delårets verksamhet

- Groggården
- Underhåll
- Försäljning Burger King.

Ekonomi

Det budgeterade resultatet år 2023 för koncernen Sturestadens Fastighets AB uppgår till 26 miljoner kronor och helårsprognosen var 18 miljoner kronor i delåret. Avvikelsen beror ökade räntekostnader.

Framtid

Bostadsbeståndet är fullt uthyrt och efterfrågan är hög och det förutspås ingen markant ändring där. Lokalbeståndet är till största del uthyrd även om marknaden är svårare att förutse och mer föränderlig.

Företagets största risker är ränterisker, risker för kreditförluster samt risker för fastighetsskador. Dessa möts genom efterlevnad av finanspolicy, systematisk kreditbedömning samt fullvärdesförsäkring av fastighetsbeståndet. Risker för fastighetsskador arbetar företaget kontinuerligt mot med olika verktyg, där Fastighetsplan och digitala larm som tidigare kan upptäcka brister är två av de effektivaste skydden.

Västra Mälardalens Kommunalförbund

Fakta	Utfall 23-08-31	Prognos 23-12-31
DRIFTREDOVISNING, tkr		
Västra Mälardalens kommunalförbund	+672	+300

Uppdrag

Västra Mälardalens kommunalförbund (VMKF) bildades och sammanfördes med räddningstjänstförbundet 2006 för att samordna ett flertal olikartade uppgifter i ett och samma förbund. Under 2012 blev även Surahammars kommun medlem i förbundet. Mellan 2004 - 2020 bedrev kommunerna Köping-Arboga-Kungsör gemensam räddningstjänst i samverkansformen kommunalförbund. Från och med 2021 verksamheten övergått till Räddningstjänsten Mälardalen (RTMD).

VMKF administration ansvarar för att ge service och tjänster inom flertalet verksamhetsområden till fyra kommuner, dess bolag och förbund. I förbundet finns IT, löner, telefoni, upphandling, säkerhetssamordning, krisberedskap, parkeringstillstånd och bostadsanpassning. Verksamheten har utökats under de senaste åren med bland annat säkerhetssamordnare och förvaltning av ett antal kommungemensamma system. Skinnskatteberg kommun anslöt sig till bostadsanpassning under 2020. Uppdraget kan jämföras med en kommun i storleksordningen av knappa 60 000 invånare. Under de senaste åren har uppdragens volym ökat samt även dess komplexitet. Flertalet av tjänsterna kräver olika former av specialistkompetens och det förväntas att förbundet som stödorganisation ska leverera tjänster med god kvalitet och hög servicenivå. Ökad styrning och samordning av kommunernas och bolagens tjänster via VMKF bidrar till effektiviseringar, samsyn och ökad kvalitet. Förbundet vill vara en bra samarbetspart till medlemskommunerna och dess bolag.

Väsentliga händelser under delåret

Implementation av ett nytt modernt ärendehanteringssystem pågår där många processer har automatiserats och en förbättring av kommunikation och service till våra medlemskommuner, bolag och förbund kommer att ske. Lansering sker den 11 september för IT-avdelningen och 2 okt för Löneavdelningen.

- Det har skett utbyte och utökning av IT-infrastrukturen med hänsyn till införande av

digitala nationella prov i skolorna. Införandet är klart och har skett ute på medlemskommunernas skolor. En roll som DNP-samordnare finansieras av KAKS kommuner under resten av året.

- Surahammar blev "fullvärdiga medlemmar" i VMKF from 2023 vilket i praktiken innebär att Surahammar kommer att lämna över sin löneadministration med tillhörande systemförvaltning till VMKF. Ett arbete är inlett med övergång och verksamhetsövergången och övertagandet sker den 2 okt.

- En Säkerhetsskyddsanalys är påbörjad för VMKF.

- VMKF och Köpings kommun har fattat beslut om samverkan kring SITHS-korts hantering och HSA-ansvar med övertagande från och med 1 oktober 2023. Ett intensivt arbete har pågått under hela året men framför allt under augusti månad med att bygga upp en organisation, utbildningar, rutiner, skriva avtal och dokument, bygga upp ett digitalt ansökningsförfarande. Köpings kommun meddelar under början på september att verksamheten i stället kommer bibehållas i kommunen.

- Arbete med att stödja för att förändra kommunkoncernernas inköpsorganisationer pågår i syfte att förbereda för ett eventuell införande av E-handel. Likaså pågår arbete med VMKF's interna inköpsorganisation.

- Arbete med kontinuitetsplanering för VMKF pågår och beräknas vara klar under hösten.

- Från och med slutet på mars och kommande sex månader har HR- och lönechef enbart rollen som HR-chef samt projektledning. Under denna period tog en extern konsult rollen som Förändringledare och tf. avdelningschef med ett uppdrag om att skapa en hållbar och långsiktig organisation på Löneavdelningen.

- På grund av rådande säkerhetsläge har förändringar avseende åtkomst till datanätet förändras liksom anslutning av mobiltelefoner så att dessa blir fullt ut hanterade och på så sätt ökas säkerheten även inom den mobila sidan.

- Lansering av den nya grafiska profilen ägde rum den 17 april med en festlig invigningsceremoni för alla medarbetare med tårta och alkoholfritt bubbel. Den nya grafiska profilen innebär att

den gamla logotypen ersatts med en ny som designats av Linnea Svansbo som är kommunikationsstrategi i Köpings kommun. Allt digitalt såsom intranät, externwebb, medlemswebb, mail-signaturer har bytts ut. Alla fysiska produkter har också fått ny design såsom fasadskyltar, flagga, omstripning av bilar och arbetskläder till It-tekniker.

- En webbutvecklare/kommunikatör började den 2 maj som förstärkning inom IT-avdelningen.
- Under våren arbetades det med samordnad enhet för Krisberedskap och säkerhet där dataskydd och informationssäkerhetssamordning ingår. Arboga och Kungsörs kommuner har aviserat om ett återtagande av verksamheten för Krisberedskap och säkerhet.
- Beslut togs under våren om samverkan mellan VMKF och KAKS om en ny tjänst som kombinerad dataskyddsombud och informationssäkerhetssamordnare. Det har gjorts försök till rekrytering av tjänsten men utan framgång och med anledning av återtagandet av enheten för krisberedskap och säkerhet kan inte en samverkan som denna längre tillgodose av VMKF. Fortsatt dialog samt omtag behövs.

Måluppfyllelse

Av VMKF's tre övergripande mål så är det enbart ett av målen som är uppfyllt (det finansiella målet). Prognosen för helåret är att två av målen kommer att uppnås (finansiellt och kvalitet och service). Prognosen är att målet: attraktiv arbetsgivare delvis kommer att uppnås.

Ekonomi

Utfallet i delåret är 672 tusentals kronor. Helårsprognosen är i delåret tusentals kronor.

Totala investeringar uppgår per delåret till 32 548 tkr, den totala årsbudgeten för investeringar 2023 uppgår till 45 mnkr.

Framtid

Att upprätthålla en hög servicenivå och kvalitet är avgörande för VMKF's framgång och dess relation till våra medlemskommuner och andra kunder. Att aktivt lyssna på kundernas behov genom bland annat regelbundna möten, enkäter och kvalitetsdialoger kan hjälpa förbundet att förstå kundernas behov och förväntningar. Det behövs en kontinuerlig utbildning av medarbetare för att

säkerställa en hög kvalitet och att uppmuntra en kultur där varje medarbetare förstår vikten av kundservice och strävar efter att överträffa kundernas förväntningar.

Det är viktigt för förbundet att fortsätta växa och stärka sin stabilitet, samtidigt som vi strävar efter att erbjuda medlemskommunerna kostnadseffektiva lösningar. I den nya förbundsordningen har definitionen av medlemskap förtydligats och Surahammar blir därmed fullvärdiga medlemmar i VMKF. I praktiken innebär det att Surahammar kommer att lämna över sin löneadministration med tillhörande Systemförvaltning till VMKF. Ett fortsatt arbete med övergång har skett under 2023 och verksamhetsövergången och övertagandet sker 2 oktober 2023.

Kommuner i Sverige står inför flertalet utmaningar. En utmaning handlar om demografin, där befolkningen i landet ökar i åldrarna över 65 år. Ökningen i denna grupp är dessutom större än för de som är i yrkesverksam ålder. Detta innebär att färre personer ska försörja allt fler vilket kommer att ställa krav på finansiering såväl som kompetensförsörjning. För att landets kommuner ska kunna bedriva verksamhet med bibehållen kvalitet kommer det därför bli nödvändigt att ompröva arbetssätt och se över hur resurser nyttjas. Efterfrågan av gemensamma samarbeten kommuner sinsemellan har förväntats öka men något som VMKF ännu inte sett. Medlemskommunerna och VMKF behöver aktivt visa vilka möjligheter och samordningsvinster som kan uppnås. Ur VMKF's synvinkel tenderar förbundet annars att bli för litet och på sikt urholkar det den interna stödorganisationen och dem fasta kostnaderna blir för höga per verksamhetsområde.

Ytterligare en utmaning är inflationen med ökade kostnader för i stort sett allt, vilket leder till att ekonomin blir tuffare. VMKF gick in i 2023 med samma medlemsbidrag som 2022, vilket gör att kostnadshöjningar såsom till exempel lönepåslag, hyreshöjningar och licenskostnader ska hanteras med oförändrade medel. Vakanta tjänster samt medvetet hållit nere kostnader har dock bidragit till att budgeten kunnat hållas totalt sett inom VMKF.

Västra Mälardalens Myndighetsförbund

Fakta	2023-08-31	Budgetavvikelse
Delårets resultat tkr	-845	+99
Investeringar tkr	265	+250

Uppdrag

Västra Mälardalens Myndighetsförbund (VMMF) är ett kommunalförbund för Arboga och Kungsörs kommuner som bildades den 1 januari 2011. Förbundets uppgifter är att fullgöra kommunernas uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet samt byggnadsväsendet. Förbundet ansvarar också för kommunernas energirådgivning.

Uppdraget är formulerat i ett reglemente och en förbundsordning som innebär myndighetsutövning inom miljöbalken, livsmedelslagen, strålskyddslagen, tobak och liknande produkter, alkohollagen (folköl), lagen om sprängämnesprekursorer, tillsyn enligt lagen om receptfria läkemedel samt myndighetsutövning inom plan- och bygglagen (utom de delar som avser planläggning). Under året har förbundets uppdrag utökats med tillsynsansvar för ny lag om tobaksfria nikotinprodukter som infördes den 1 augusti 2022.

Förbundets ansvar för den så kallade "trängseltillsyn" som infördes under pandemin för att förhindra smitta av covid-19 på restauranger och serveringsställen upphörde att gälla den 31 mars 2022.

Delårets verksamhet

Ett dialogmöte med medlemskommunerna genomfördes under mars för att diskutera ekonomi och läget i verksamheten

Trängseltillsyn: Förbundet har haft ansvaret för den så kallade "trängseltillsynen" som infördes under pandemin för att förhindra smitta av covid-19 på restauranger och serveringsställen. Lagen upphörde att gälla den 31 mars 2022.

Digitalisering: Förbundet har jobbat aktivt med digitaliseringsprocessen och införandet av e-tjänster. Förbundet har jobbat aktivt med digitaliseringsprocessen. Sedan april 2023 använder sig både miljö- och bygg av digital post.

Det finns e-tjänster för alla bygglovsärenden och av de bygglovsansökningar som har inkommit har 59 % inkommit via e-tjänsten. Inom miljö- och

hälsoskydd finns e-tjänster inom de flesta områdena.

Nyttjandegraden på miljö- och hälsoskydd är 30 % och det är e-tjänsterna för köldmedia, livsmedel och klagomål inom miljö- och hälsoskydd som nyttjas mest.

Kvalitetsarbete och servicemätningar: Förbundet deltar genom medlemskommunerna i olika företagsundersökningar. I den senaste mätningen Nöjd Kund Index, NKI så tyder resultatet på ett bra och stabilt företagsklimat.

Den egna mätningen av hur förbundet lever upp till sina kännetecken (tillgänglighet, bemötande, tydlighet i beslut och handläggningstid) pågår. Av hittills redovisade mätningar tyder resultatet på ett högt betyg i samma nivå som tidigare år.

Brottsförebyggande samverkansarbete: För att stävja osund konkurrens inom verksamhetsområdet så samarbetar förbundet med medlemskommunernas säkerhetssamordnare och Polismyndigheten. Ett par gemensamma tillsynsbesök har genomförts inom miljöskydd, hälsoskydd och livsmedel.

Bygglov: Bygglovenhetens arbete har främst varit inriktat på handläggning av de ansökningar/anmälningar som inkommit. Totalt har 180 nya bygglovsärenden startats under perioden vilket är en minskning med 19% i förhållande till föregående år. Antalet små ärenden som tillbyggnader, inglasningar med mera har dominerat och 69 % av ärendena har initierats av privatpersoner och 31 % av företag/organisationer/föreningar. Några större bygglovsärenden har inkommit efter sommaren som är under handläggning, bland annat en ny skola, ett LSS-boende, ett flerbostadshus och ett lagertält. Totalt har det beviljats bygglov för fem nya bostäder i Arboga (varav tre fritidshus) och sju nya bostäder i Kungsör (varav ett fritidshus).

Tillsyn: Totalt har 12 nya anmälningsärenden inkommit under perioden gällande otillåtna byggnationer och bristande underhåll av fastighet samt besiktningar av hissar med brister.

Miljö- och hälsoskyddsensheten: Miljö- och hälsoskyddsenshetens arbete har främst varit inriktat på kärnverksamheten med händelsestyrd och planerad tillsyn. Vid delåret har 41 % av den planerade

tillsynen genomförts. Antalet anmälningar och ansökningar inom olika områden har legat på en något lägre nivå än tidigare år. Totalt har 1 077 nya ärenden startats under perioden. En informationsinsats har gjorts till alla livsmedelsverksamheter, inför ändrade regler och ny modell för riskklassning, vilket är förklaringen till förändringen mellan åren.

Mitt Miljösamverkan: Förbundet är medlem i Mitt Miljösamverkan som är en samverkan mellan samtliga länsstyrelser och kommuner i Dalarna, Uppsala och Västmanland. Förbundet har deltagit med en plats i styrgruppen. Ett av syftet med deltagandet är att stärka kompetensen och förbundets miljö- och hälsoskyddsinspektörer har deltagit i flera av de kurser som har anordnats

Energi- och klimatrådgivning: Köping, Arboga, Kungsör och Fagersta kommuner samverkar kring energi- och klimatrådgivningen (EKR) och finansieras av statligt bidrag. Rådgivningen sköts av Energikontoret i Eskilstuna.

Rådgivningen har under kvartal 2 återgått till mer normala förhållanden i samband med sjunkande elpriser. Totalt har 11 energirådgivningar (sju i Arboga och fyra i Kungsör) genomförts under första halvåret. Rådgivningarna har främst varit till hushåll, vilket visar på behovet av energirådgivning för att effektivisera hemmen och därmed minska elförbrukningen.

Måluppfyllelse

För 2023 har direktionen beslutat om elva mål, tio verksamhetsmål och ett finansiellt mål. Nedan redovisas målen samt i vilken omfattning de är uppfyllda den 31 augusti 2023. Figurerna nedan visar en prognos och om målen bedöms uppfyllas vid årets slut.

Verksamhetsmålen gällande sjukfrånvaro och fastställd tillsynsplan bedöms delvis uppfyllas. Övriga verksamhetsmål bedöms uppfyllas helt. Förbundets finansiella mål gällande god ekonomisk hushållning och självfinansieringsgrad bedöms att delvis uppfyllas.

Ekonomi

Prognosen vid delåret är att förbundet 2023 uppvisar ett nollresultat. Förbundets nettokostnader förväntas öka med 99 tkr. Det budgeterade resultatet motsvarande 1 % av kommunbidraget 99 tkr förväntas därmed inte att klaras.

Verksamhetens intäkter har varit lägre än föregående år. Konjunkturen, inflationen och ränteläget

har påverkat byggandet och antalet nya bygglovsärenden har minskat. Många ärenden är av mindre karaktär vilket medför lägre intäkter. Antalet nya ärenden inom miljö- och hälsoskydd har minskat något.

Kostnaderna har varit lägre i förhållande till föregående år. Personalkostnaderna har varit lägre under perioden vilket beror på att förbundet har haft fler vakanser och sjukskrivningar än föregående period. Pensionskostnaderna och övriga omkostnader har ökat på grund av inflationen samt nytt pensionsavtal.

Framtid

Fokus kommer att läggas på kärnverksamheten och det uppdrag förbundet har med ansvar för myndighetsutövning inom miljö- och hälsoskydd och bygglov. En utmaning förbundet står inför är att kunna rekrytera miljö- och hälsoskyddsinspektörer och byggnadsinspektörer då vakanser uppstår.

Konjunkturen med hög inflation och höga räntor förväntas hålla i sig vilket påverkar antalet bygglovsärenden och antalet ärenden förväntas ligga på en fortsatt låg nivå under 2024. Antalet händelsestyrda miljö- och hälsoskyddsärenden förväntas också att minska något. För att möta nedgången i konjunkturen gjordes effektiviseringar med neddragning av två tjänster inför 2023, en byggnadsinspektör och en miljö- och hälsoskyddsinspektör.

Den nya riskklassningsmodellen inom livsmedelsområdet innebär ökad arbetsbelastning för livsmedelsinspektörerna. Under hösten 2023 ska cirka 233 livsmedelsverksamheter få ett nytt riskklassningsbeslut som ska ligga till grund för årlig tillsynstid 2024.

Utvecklingsarbetet kring digitaliseringsprocessen kommer fortsatt vara prioriterat med en ambition att alla processer ska bli helt digitala.

Dialog förs med medlemskommunerna om att flytta över ansvaret för alkoholhandläggning till förbundet. Om uppdraget ska flyttas över till förbundet kräver det utökad bidrag så att en inspektör på heltid kan anställas.

Mål och uppdrag bedöms inte förändras dramatiskt men hur de centrala myndigheternas förändringar kommer att påverka behovet av resurser framöver är idag oklart.

INVESTERINGSREDOVISNING

Belopp i tkr	Årets investeringar			
	Budget 2023	Nettoutgift 31-aug	Prognos 2023	Avvikelse budget-prognos 2023
Kommunstyrelsen	63 731	14 663	36 431	27 300
-varav markförvärv	7 000	0	3 000	4 000
-varav samhällsbyggnadsenheten	782	158	282	500
-varav övrigt KS	1 300	0	300	1 000
-varav fritidsanläggningar	1 981	350	1 081	900
-varav fiber	6 000	887	4 000	2 000
-varav Herrgårdsbron	0	0	0	0
-varav gator, vägar, broar, lekplatser och GC-vägar	39 785	12 712	26 185	13 600
-varav trafik, trygghet och tillgänglighet	800	53	500	300
-varav övrig infrastruktur	2 283	474	983	1 300
-varav exploatering	3 800	29	100	3 700
-varav VA verksamhet	0	0	0	0
Barn- och utbildningsnämnd	2 090	401	2 090	0
-varav inventarier	2 090	401	2 090	0
Fritids- och kulturnämnd	1 451	828	1 451	0
-varav konst	871	720	871	0
-varav inventarier	580	108	580	0
Socialnämnd	3 279	862	3 279	0
-varav inventarier	3 279	862	3 279	0
SUMMA INVESTERING ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	70 551	16 754	43 251	27 300
Total budget o utgift för fleråriga projekt*				
Belopp i tkr	Total budget	Nettoutgift totalt projektet t.o.m 31-aug		
Storgatan	24 440	13 535		
Sättra NV	23 500	27 358		

*Totalutgift avser fleråriga projekts totala budget samt totalt ackumulerade utfall

Kommentarer investeringar

En investering definieras som ett inköp som är avsett att innehas stadigvarande i kommunen och som har en ekonomisk livslängd på minst tre år samt överstiger ett prisbasbelopp exklusive moms (52 500 kronor år 2023).

Kommunfullmäktige beslutar om investeringsramar på investeringsområde eller projektnivå till kommunstyrelsen och nämnderna. För inventarier, maskiner och fordon fördelas totala ramar. Kommunstyrelsen beslutar om omfördelning mellan investeringsområde

respektive investeringsprojekt inom den totala investeringsramen. När det gäller inventarier, maskiner och fordon har ansvarig nämnd rätt att besluta om omfördelning. Nämnderna har ett genomförande- och uppföljningsansvar.

Investeringarna i helårsprognosen visar en nettoutgift 43 251 tkr jämfört med budgeterade 70 551 tkr, vilket innebär en avvikelse på 27 300 tkr. Orsaker till överskottet är i huvudsak tidsförskjutningar i genomförande Storgatan, exploatering samt få utgifter för markförvärv.

*Bara en halvtimme från Örebro. Västerås och Eskilstuna ligger Arboga.
En inspirerande plats som präglas av vacker miljö, kreativitet och engagemang.
I Arboga finns ett stort utbud av fritids- och kulturaktiviteter, en inspirerande
boendemiljö och både tid och utrymme att förverkliga idéer.
Så ge plats för inspiration. Välkommen till Arboga.*

*Läs mer om Arbogas varumärke – Arboga plats för inspiration på
www.arboga.se*

ARBOGA